

T.C.

GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI

**2010 YILI
FAALİYET RAPORU**

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI

2010 YILI
FAALİYET RAPORU

Milli Ekonominin Temeli Tarımdır.

K. Atatürk

Abdullah GÜL
Cumhurbaşkanı

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Mehmet Mehdi EKER
Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı

ÖNSÖZ

İnsanlar için hayati önem arz eden gıda ve beslenme ihtiyacını karşılayan özelliği ile bütün sektörler arasında öncelikli bir yeri olan tarım sektörü, aynı zamanda ekonomik, sosyal, kültürel ve stratejik amaçlara hizmet eden çok yönlü bir sektör konumundadır.

İklim ve çevre koşullarına bağlı olarak direkt etkilere ve buna bağlı üretimde dalgalanmalara açık olan, aynı zamanda pazarlama alanında taşıdığı riskleri ile de dinamik bir özelliğe sahip olan tarım sektörü, gıda ihtiyacını temin etmenin yanında aynı zamanda tarımsal sanayiye hammadde temin eden, nüfusun önemli bir bölümüne istihdam sağlayan ve böylece ülke ekonomisinin kalkınmasına önemli katkıları olan stratejik öneme sahip bir sektördür.

Hızla artan dünya nüfusu, azalan tarım alanları, bilinçsiz zirai ilaç ve girdi kullanımına bağlı tarımsal alanlarda kirlenmeyle birlikte ekolojide meydana gelen olumsuz değişiklikler mevcut tarımsal alanların birim alandan en fazla verimi temin edebilecek şekilde kullanılmasını, aynı zamanda da tarım dışı alanların tarıma kazandırılmasını zorunlu kılmıştır.

30 farklı tarım havzasının tespit edildiği ülkemiz coğrafyasında tarımsal kaynakların en ekonomik şekilde kullanılması ve sürdürülebilir bir nitelik kazanması yolunda önemli adımlar atılmıştır.

İç ve dış gıda taleplerini karşılayabilecek nitelikte bir yapıyı kazandırmaya yönelik çalışmalara artan bir hızla devam olan Bakanlığımız, tarım sektörünü ülke ekonomisini ekonomik krizlerin yaşandığı zamanlarda bile dinç tutan lokomotif sektör konumuna getirmiştir.

2010 yılında, 12,7 Milyar doları aşan tarım ürünleri ihracatıyla, 62 Milyar dolar'a yaklaşan Milli Gelire olan katkısı ve kişi başına 3.500 Dolar civarında tarımsal milli geliriyle ülke ekonomimizin yüz akı olma vasfını kazanan tarım sektörü, Dünya Bankası raporları verilerine göre; Fransa, İspanya ve İtalya gibi ülkeleri de geride bırakarak Avrupa'da 1'inci sıraya, Tarımsal Gayrisafi Yurtiçi Hasılasıyla dünya devletleri arasında ise 7'inci sıraya yükselmiştir.

Tarımsal üretimi, değişen tüketici talepleri ve dünya konjonktürüne uygun bir şekilde yönlendirmek, üretimi artırmak, kaliteli, güvenilir, iç piyasada olduğu gibi dış piyasada da pazar sorunu yaşamayan ürünler üretilmesini temin etmek için üretici "tarladan sofraya, çiftlikten çatala güvenilir gıda" sloganıyla her türlü şekilde teşvik edilmiş ve desteklenmiştir. Bu kapsamda, tarımsal üretime verilen desteklemelerin sayısı ve miktarı her yıl artış göstermiş ve tarımsal desteklemelere ayrılan pay 2010 yılında 5,9 Milyar Dolara yükseltilmiştir.

Tarımsal yatırımları teşvik etmek amacıyla oldukça yüksek olan tarımsal kredi faiz oranları %59'lardan sulama ve hayvancılık faaliyetlerinde sıfır'a (faizsiz) diğer tarımsal faaliyetlerde ise %5'e düşürülmüştür. 2010 yılında çiftçimize kullandırılan 16 Milyar TL kredinin geri dönüş oranı ise %98'i bulmuştur.

Kırmızı et piyasasında arz eksikliği nedeniyle oluşan yapay yüksek fiyat sıkıntısını gidermek ve halkımıza ucuz kırmızı et temin etmek ve arz açığını kapatmak amacıyla dış ülkelerden canlı hayvan ve kırmızı et ithal etme yoluna gidilerek piyasalardaki fiyatların aşağı çekilmesi sağlanmıştır. Bununla birlikte büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığı teşvik etmek amacıyla girişimcilere sıfır faizli (faizsiz) yedi yıl vadeli yatırım ve işletme kredisi verilmeye başlanmıştır.

Üreticilerin desteklenmesi ve teşvik edilmesiyle dolaylı olarak tüketicilerin gıda güvenliği ve güvenilir gıda ihtiyacı da teminat altına alınmış olmaktadır. Ayrıca vatandaşlarımızın güvenilir gıda tüketimini sağlamak amacıyla gıda denetçileri ve denetim sayıları artırılmıştır.

Gıda Kanunu'nun çıkarılmasıyla birlikte Bakanlığımız tarımsal faaliyetler yönüyle üreticilere, aynı zamanda gıda ve tüketici yönüyle de bütün ülkeye hitap eden bir sektör konumuna gelmiştir.

Halkımızın sağlığı ile direkt ilişkili olan gıda güvenilirliği konusunda ise "174 Alo Gıda" hattı oluşturularak tüketicilerden gelen her türlü ihbar ve şikâyetler anında değerlendirmeye alınmaktadır. Yapılan denetimlerle kontrolsüz ve izinsiz üretim yapılmasına müsamaha gösterilmeyerek halkımızın sağlıklı ve güvenilir gıda tüketmesi yolunda gerekli hassasiyet gösterilmektedir. Ayrıca yazılı ve görsel medya ile de tüketicilerimiz aydınlatılmaya ve bilinçlendirilmeye yönelik çalışmalar kesintisiz devam etmektedir. Bu kapsamda Uluslararası alanda bir örnek teşkil eden "Web Tarım TV" yayın hayatına başlamış ve çok kısa bir zaman içinde büyük başarılarla imza atmıştır.

Bakanlık olarak şimdiye kadar üreticilerimizin refahını yükseltmeye, tüketicilere güvenilir gıda sağlamaya ve tarım sektörünü dünya ülkeleri arasında rekabet gücü yüksek bir sektör konumuna getirmek için gayret ettik.

Bakanlığımız bundan sonraki dönemlerde de, geniş teşkilat yapısı ve sürekli artış gösteren kaliteli personel sayısı ile büyük bir azim ve kararlılıkla çalışarak, yeni projeler üretmeye, halkımıza güvenilir ve kaliteli gıda temin etmek için bütün tedbirleri almaya ve üreticilerimizi destekleyerek refahını yükseltmek için çalışmalarına devam edecektir.

2011 yılının mahsulü bol, bereketli bir yıl olması temennisiyle sektörümüzün kalkınmasına olan katkılarından dolayı üreticilerimize ve Bakanlığımıza olan güvenlerinden dolayı yüce milletimize şükranlarımı sunuyorum.

Mehmet Mehdi EKER
Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı

SUNUS

2000’li yıllarda hızlı bir gelişme ve kalkınma sürecine giren tarım sektörü, tüm dünyada yaşanan küresel ekonomik krizlerin ülkemize olan yansımalarını da absorbe ederek, ülke ekonomisinin kalkınmasında lokomotif sektör olarak ön plana çıkmıştır.

Yaşanan küresel ekonomik krizlere ve ekolojik olumsuzluklara rağmen, ülkemiz tarım sektörü uygulanan tarım politikaları ve araçlarının etkinliği ile, son 7 yılın 6’sında büyüme göstererek, 74 Milyon insanımızla birlikte 30 Milyon turistin de gıda ihtiyacını karşılayabilecek konuma gelmiştir.

Ayrıca dünyada tarımsal ekonomik büyüklük açısından, 2002 yılında 11. sırada olan ülkemiz, son sekiz yılda 7. sıraya, Avrupa’da ise 1’inci sıraya yükselmiştir.

Sahip olduğu güçlü tarımsal alt yapı ile sürekli yükselme trendinde olan ülkemiz tarım sektörü, teşvik mekanizmaları ve yatırımcılara sağlanan kolaylıklar ile özel sermayenin yatırım yapmaya yöneldiği bir sektör konumuna gelmiştir.

Bakanlığımız, 81 ilde örgütlü yerleşik kurumsal alt yapısı ile tarımsal üretim yönüyle çiftçilerimize, üreticilerimize hizmet verdiği gibi, aynı zamanda da hayati bir önem arz eden gıda güvenliği ve güvenilirliği yönüyle de bütün ülke sathına hizmet vermektedir.

Gıda güvenilirliğini temin etmek için kontrol mekanizmasını çalıştıran Bakanlığımız, ALO 174 Gıda Hattı ile de tüketicilerimizi kontrol mekanizmasına dahil etmiş ve insanımızın kendi sağlığına sahip çıkmasını sağlamıştır.

Ayrıca yazılı ve görsel yayınlar ile eğitim çalışmalarına ara vermeden devam eden Bakanlığımız, uluslararası alanda örnek proje olarak gösterilen WEB Tarım TV'yi yayın hayatına başlatmak suretiyle daha geniş bir alanda üretici ve tüketicilerimize ulaşmayı başarmıştır.

Üreticilerimize yönelik 52 kalem yeni destek vermeye başlayan Bakanlığımız, bu güne kadar birçok ilk'leri de hayata geçirmiştir.

2023'e doğru ilerlerken, nüfusunu yeterli, kaliteli ve güvenilir gıda ile besleyen, tarım ürünlerinde net ihracatçı konumunu daha da geliştiren, rekabet gücünü artıran, dünyada ve bölgesinde tarım alanında söz sahibi bir ülke olmayı temel hedef olarak belirleyen Bakanlığımız belirlenen hedef istikametinde kararlı bir şekilde çalışmalarına ara vermeden devam edecektir.

Bu vesileyle 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 41. maddesi gereği hazırlanmış olan Bakanlığımızın 2010 Yılı Faaliyet Raporu, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI
Müsteşar V.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
SUNUŞ	3
KISALTMALAR.....	7
I- GENEL BİLGİLER.....	8
A- MİSYON VE VİZYON	8
B- YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR	8
C- İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER.....	10
1-TARİHÇE	10
2-MEVZUAT	12
3- FİZİKSEL YAPI.....	24
4- ÖRGÜT YAPISI.....	25
5- BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLAR.....	27
6- İNSAN KAYNAKLARI	29
7- SUNULAN HİZMETLER	32
8- YÖNETİM VE İÇ KONTROL SİSTEMİ	103
II- AMAÇ VE HEDEFLER	106
A- İDARENİN AMAÇ VE HEDEFLERİ	106
B- TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER.....	107
C- TARIMSAL DESTEKLER	108
D- DİĞER HUSUSLAR.....	113
III- FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	115
A-MALİ BİLGİLER	115
1-BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI VE AÇIKLAMALAR.....	115
B- PERFORMANS BİLGİLERİ.....	117
1- FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ.....	120
2-PERFORMANS SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	122
3-PERFORMANS BİLGİ SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	122
IV- KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	123
GÜÇLÜ YÖNLER.....	123
ZAYIF YÖNLER.....	123
C- DEĞERLENDİRME	123
V- ÖNERİ VE TEDBİRLER.....	125
EKLER	125
MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI	130
İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI	131

TABLULAR

Tablo 1: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarihçesi.....	10
Tablo 2: Taşınmazlar	24
Tablo 3: Fiziksel Donanım Durumu	27
Tablo 4: Merkez ve Taşra Teşkilatı Personel Durumu	30
Tablo 5: Bakanlık Ana ve Yardımcı Hizmet Birimleri Personel	31
Tablo 6: Bitki koruma ürünleri alanında yapılan kontroller ve sonuçları.....	49
Tablo 7: Gıda üretim, satış ve toplu tüketim yerleri denetimleri	49
Tablo 8: Yem Kontrol	51
Tablo 9: Yem Numune ve Analiz	51
Tablo 10: Tip Projelerimiz	61
Tablo 11: KASDP Proje Konuları	63
Tablo 12: 2002-2010 Bakanlık Bütçe Dağılımı	96
Tablo 13: 2009-2010 Gerçekleştirilen Sulama Projeleri.....	112
Tablo 14: Bütçe Uygulama Sonuçları.....	115
Tablo 15: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması	115
Tablo 16: 06 Sermaye Giderleri.....	117
Tablo 17: 07 Sermaye Transferleri.....	119
Tablo 18: 08 Borç Verme.....	119
Tablo 19: Bakanlığımızca 2010 Yılında Yapılan Çalışmalar ve Yürütülen Projeler	120

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ARIP	Tarım Reformu Uygulama Projesi
BTS	Bütçe Takip Sistemi
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemi
ÇATAK	Çevre Amaçlı Tarım Arazilerinin Korunması
ÇKS	Çiftçi Kayıt Sistemi
ÇAYKUR	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü
DİATK	Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi
DSYMBBS	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Sistemi
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
EUREPGAP	Avrupa Perakendeciler Çalışma Grubu – İyi Tarım Uygulamaları
FADN	Çiftlik Muhasebe Veri Ağı
FAO	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü
FAPC	NATO Gıda ve Tarım Planlama Komitesi
GDO	Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar
GEF	Küresel Çevre Fonu
HA (ha)	Hektar
DA (da)	Dekar
IACS	Entegre Arazi Kontrol Sistemi
IFAD	Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu
IPARD	Katılım Öncesi Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Bileşeni
IPGRI	Uluslararası Bitki Genetik Kaynakları Enstitüsü
ISPM – 15	İhracatta Ahşap Ambalaj Malzemeleri Standardı
İMİD	İdari Mali İşler Dairesi
İTU	İyi Tarım Uygulamaları
KAL-DER	Türkiye Kalite Derneği
KASDP	Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi
KKGM	Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü
LPIS	Arazi Parsel Tanımlama Sistemi
OIE	Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatı
OPD	Ortak Piyasa Düzenleri
PERGEM	Personel Genel Müdürlüğü
STM	Sınır Ticareti Merkezleri
TAGEM	Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü
TAKBİS	Tapu Kadastro Bilgi Sistemi
TAR-YAT	Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisi
TEDGEM	Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü
TİGEM	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü
TKKMB	Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği
TMO	Toprak Mahsulleri Ofisi
TÜGEM	Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü
TURKVET	Türk veteriner Bilgi Sistemi
TZOB	Türkiye Ziraat Odaları Birliği
UKKS	Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UNEP	Birleşmiş Milletler Çevre Programı

I- GENEL BİLGİLER

A- MİSYON VE VİZYON

Misyonumuz: Tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak, kırsal alanda yaşam standardını yükseltmek, ülkemiz ve dünya pazarlarının ihtiyacı olan güvenilir gıdaya ve kaliteli tarım ürünlerine erişebilirliği sağlamak.

Vizyonumuz: Kırsal alanlarla beraber kentlerde de etkin, paydaşların ve tüketicilerin her an ulaşabileceği kadar yakın, tarımın her sorununa çözüm üretebilecek kadar uzman, kurumsal ve idari dönüşümünü tamamlamış yetkin bir kurum olmak.

B- YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın görevleri, "441 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile düzenlenmiştir. Buna göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığının görevleri şunlardır:

- Kırsal bölgelerin kalkındırılması, tarım, hayvancılık ve su ürünlerinin geliştirilmesi için politikaların tespitine yardımcı olmak ve bunlardan görev alanına girenleri uygulamak, tarım kesimi ve kırsal bölgelerin geliştirilmesi için altyapı tesislerini yapmak ve yaptırmak,
- Üretim, tüketim ve girdi ihtiyaçları ile toprak, su, bitki, hayvan varlığı ve benzeri tabii kaynakların korunması ve geliştirilmesi için araştırma, inceleme, plan, program ve projeler yapmak ve yaptırmak,
- Tarımsal kredi ve diğer girdilerin, temin, tedarik ve dağıtım ile ilgili hizmetlerde ve çiftçinin teşkilatlanmasında yardımcı olmak, tarım ürünlerini destekleme politikaları ile ilgili çalışmalar yapmak, tabii afetlerden zarar gören çiftçilere yardım yapmak,
- Gıda ve diğer tarım ve hayvancılık ürünlerinin kalite ve standartlara uygun olarak üretimi, işlenmesi, korunması, pazarlanması ve değerlendirilmesini temin ve düzenlemek için gerekli kontrol sistemi ve kuruluşlarını tesis etmek, işletmek ve bu konularda çiftçilerin teşkilatlanmasında yardımcı olmak,
- Kırsal yerleşme birimlerinin ekonomik ve sosyal tesislere, sağlıklı ve modern fiziki yerleşme imkânlarına kavuşmalarını sağlayacak politikaları geliştirmek, arazi toplulaştırması yapmak,
- Halkın gereği gibi beslenmesini sağlamak ve tüketim taleplerini karşılamak için ihtiyaç duyulan çalışmaları yapmak, ihracat imkânlarını geliştirmek üzere bitkisel üretim ve hayvancılıkta verimliliği artırıcı tedbirleri almak ve üretimi çeşitlendirmek,
- Tarım ve hayvancılık konularında araştırmalar yapmak, bunların gerektirdiği ıslah, deneme, üretme, ürün işleme, istasyon, müessese, laboratuvar ve benzeri tesisleri kurmak ve işletmek, bu tesisleri kurup işletmek isteyen özel sektöre yardımcı olmak, gerekli izni vermek,
- Verimli ve faydalı tarım bilgilerini çiftçi ailelerine benimsetmek ve ülke düzeyinde yaygınlaştırmak amacıyla, tarımsal yayım ve eğitim sistemi ve programları ile projelerini hazırlamak ve uygulamak,
- Çiftçi mallarının korunmasını, tarım dışında kullanılmaya tahsis edilecek arazinin tespiti ve bunların kullanılmasına izin vermek için ilgili kuruluşlarla koordinasyon

sağlamak, devletin özel mülkiyetinde bulunan yabancı fıstıklık, zeytinlik, harnupluk, fundalık, makilik, çayır ve meraların altyapı tesislerini korumak ve verimlilik ilkesi ile ıslah, imar ve ihya etmek,

- Gıda konularında araştırmalar yapmak, pilot tesisler kurmak, gıda kontrolüne yardımcı olmak, Türk Gıda Kodeksinin hazırlanması ve uygulanmasını gerçekleştirmek, gıda ve yem sanayileri ürünlerini denetlemek, yem tescil ve kontrol hizmetlerini yürütmek,
- Bitkilerde ve ürünlerinde meydana gelen hastalıklar, haşereler ve yabancı otlarla mücadele etmek, bu konularda araştırmalar yapmak, zirai mücadele ve zirai karantina planlarını yapmak ve hastalık ve zararlıların yayılmalarını önlemek için tedbirler almak, ithal ve ihraç olunan bitkisel ürünleri hastalık ve zararlılar yönünden kontrol etmek, iç ve dış karantina ilkelerini, sınırlayıcı ve yasaklayıcı tedbirleri belirlemek, uygulamak, uygulamaları kontrol etmek,
- Zirai mücadele ilaçlarının, alet ve makinelerinin ithal, imal, satış ve kullanılma esaslarını tespit etmek, ilaçların insan, hayvan ve çevreye zarar vermeyecek şekilde kullanılmasını teminen gerekli denetimleri yapmak,
- Hayvanların sağlığına zarar veren her türlü salgın ve paraziter hastalıklar ile ilgili teşhis, tedavi ve koruma tedbir ve şartlarını tespit etmek, tedavilerini yapmak, gerekli tesisleri kurmak, iç ve dış karantina şartlarını belirlemek, uygulanmasını sağlamak, denetlemek ve gerekli tedbirleri almak,
- Hayvan barınakları ve tesislerini sağlık yönünden kontrol etmek, mezbahalarla hayvan kesimi ve işletme tesislerinde veteriner hizmetlerini denetlemek,
- Hayvan hastalıklarında kullanılan aşı, serum, biyolojik ve kimyasal maddeler ile veteriner ilaçlarını üretmek, üretimine izin vermek, norm ve özelliklerini, imal, ihzar, ithal, satış, taşıma ve muhafaza şartlarını tespit etmek, imalatına ve satışına izin vermek, kontrol etmek, kısmen veya tamamen yasaklamak, bu hizmetleri yerine getirmek için gerekli araştırmaları yapmak, laboratuvar, imalat yerleri ve istasyonları kurmak ve kurulmalarına izin vermek ve faaliyetlerini kontrol etmek,
- Veterinerlik konularında araştırmalar yapmak, hayvan hastalıkları ve tedavileri hakkında yayım hizmetleri götürmek,
- Hayvanların verimlerini ve üretimini artırmak amacı ile ıslah, tabii, sun'i tohumlama ve embriyo transferi tekniklerini uygulamak ve geliştirme programlarını hazırlamak, uygulamak, çiftçilerin modern hayvancılık işletmeleri kurmalarını özendirmek, hayvan soy kütüğü sistemini organize etmek, hayvan yetiştiriciliği ve yönetimi konularında araştırma, eğitim ve yayım hizmetleri yapmak,
- Su Ürünleri Kanunu ile verilen görevlerden Bakanlıkla ilgili olanları yapmak ve yaptırmak,
- Tarım alanlarının gayesine uygun bir şekilde kullanılmasını sağlamak, denetlemek ve ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmaktır.

C- İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1-TARİHÇE

1920 yılında TBMM Hükümetinin kurulması ile başlayan Bakanlık teşkilatlanması geçen süre içinde çok değişikliklere uğramıştır. Bu tarihi süreçte yasal düzenlemeler, kurulan teşkilat yapısı ve görevleri ile tarımsal bazı uygulamaları analitik bir şekilde ele alınmıştır.

Tablo 1: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarihçesi

Yasal Düzenleme	Bakanlığın Adı	Teşkilat Yapısı ve Görev Alanı
1920-İlk TBMM -3 sayılı Kanun	İktisat vekâleti	İktisadi merkezi örgütlenme Ticaret, Sanayi, Ziraat, Veteriner, Orman ve Maden İşleri
1924-432 sayılı Kanun	Ziraat vekâleti	Konu ve ürün esaslı merkezi tarımsal örgütlenme-Ziraat, Veteriner ve Orman İşleri
1928-200 sayılı 1950-Geçerli Kanun	İktisat vekâleti	Konu ve ürün esaslı merkezi örgütlenme Ticaret, Sanayi, Ziraat, Veteriner, Orman ve Maden İşleri
1931-1910 sayılı Kanun	Ziraat vekâleti (Tarım Bakanlığı)	Konu ve ürün esaslı merkezi tarımsal örgütlenme Ziraat, Veteriner ve Orman İşleri
1937-3203 sayılı Kanun	Ziraat vekâleti (Tarım Bakanlığı)	Konu ve ürün esaslı merkezi tarımsal örgütlenmenin merkez ve taşra teşkilatlarının kuruluşu ve çalışma esaslarının belirlenmesi. Ziraat, Veteriner Orman ve Pamuk Genel Müdürlüklerinin Kurulması ve işleri
Geçerli yasaya göre teşkilat değişiklikleri	Tarım Bakanlığı	Konu ve ürün esaslı teşkilatların genişlemesi. Merkezde 5'i Ana hizmet olmak üzere toplam 19 birimin oluşturulması. Bitkisel, hayvansal, üretim ve orman işleri
1950-1962 Geçerli yasaya göre teşkilat değişiklikleri	Tarım Bakanlığı	Konu ve ürün esaslı teşkilatlarının genişlemesi. Merkezde 6 ana hizmet birimi olmak üzere toplam 24 birim kurulması. Bitkisel, hayvansal üretim ve orman işleri
1963-1973 Geçerli yasaya göre teşkilat değişiklikleri	Tarım Bakanlığı	Konu ürün esaslı merkez ile taşra teşkilatının genişlemesi. Merkezde 9 ana hizmet birimi olmak üzere, toplam 31 birimin oluşturulması. Bitkisel Hayvansal Üretim ve Orman İşleri
1974-4/92 Hükümet Kuruluş Kararnamesi	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	Orman ile ilgili işlerin Bakanlıktan ayrılarak, yeni kurulan Orman Bakanlığına devredilmesi, yerine gıda ile ilgili İşlerin devralınması. Merkezde 12 ana hizmet birimi, toplam 31 birim Gıda, Bitkisel ve Hayvansal Üretim İşleri
1975-80 Değişik Kararnameler	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	Konu ve ürün esaslı örgütlenmede merkezde 12 ana hizmet birimi olmak üzere 31 birimin bulunduğu görülmektedir. Gıda, Bitkisel ve Hayvansal üretim işleri.
1981-2384 sayılı Kanun	Tarım ve Orman Bakanlığı	Konu ve ürün esaslı örgütlenmede Orman Bakanlığı tekrar Tarım Bakanlığı ile birleştirilmiş. Merkezde 14 ana hizmet birimi olmak üzere toplam 32 birim Bakanlığa bağlanmıştır. Bitkisel ve Hayvansal üretim ile Orman işleri

1983–183 sayılı KHK	Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı	Konu ve ürün esaslı örgütlenme Köyişleri ve Koop. Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığına bağlanmış köy alt yapı çalışmalarından da sorumlu tutulmuştur. Merkezde 11 ana hizmet birimi, toplamda 31 birim
1984–212 sayılı KHK	Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı	Bakanlık birimlerinin ilk olarak ana fonksiyonlarına göre örgütlenmesi esas alınmış ve yıllardır süre gelen konu ve ürün esaslı örgütlenme terk edilmiştir. Böylece kırsal kesime hizmet götüren merkezi birimlerin kumanda birliği ve yatay koordinasyon sağlanması yönünden tek bir yönetim ve denetim altında birleştirilmesi öngörülmüştür. Merkezi örgütlenmede 3 ana hizmet birimi olmak üzere toplam 23 birim oluşturulmuştur. Tarım, orman ve kırsal alt yapısı işleri.
1985–3161 sayılı Kanun	Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı	Ana fonksiyonlarına göre ve Tarım politikaları oluşturmaya uygun teşkilatlanma, az birimle fazla yetki ve yönlendirmeye yönelik olmak üzere, merkezde 3 ana hizmet birimi, toplam 23 birim oluşturulmuştur. Tarım, orman ve kırsal alt yapısı işleri.
1991–441 sayılı KHK	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	Orman Bakanlığı ikinci kez ayrılarak, ana fonksiyonlarına göre Tarım ve Köyişleri hizmetlerinin Tarım Bakanlığı tarafından yürütülmesi öngörülmüştür. Merkezi örgütlenmede 5 ana hizmet birimi olmak üzere toplam 23 birim oluşturulmuştur.
1992–2010 yılları 1991 yılında çıkarılan ve yürürlükteki 441 sayılı KHK	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı	Halen geçerli 441 sayılı KHK 1991 yılından sonra ana fonksiyonlarına göre örgütsel yapı korunarak, 1992 de TSEK ve 1993 yılında EBK özelleştirme amacıyla ayrılmış ve 2005 yılında KHGM kapatılmış mahalli idarelere devredilmiştir. 2007 yılında ise Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun 18/05/2007 tarihli ve 26526 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

2010 Yılında Yayımlanmış Mevzuat

a) Kanun

1. Biyogüvenlik Kanunu 26.03.2010 tarihli ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Kabul Tarihi: 18.03.2010
2. Kooperatifler Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 13/06/2010 tarihli ve 27610 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Kanun No. 5983 Kabul Tarihi: 03/06/2010
3. Veteriner Hizmetleri Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu 13/06/2010 tarihli ve 27610 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Kanun No: 5996 Kabul Tarihi:11.06.2010

b) Bakanlar Kurulu Kararları

1. Doğu Anadolu Projesi Kapsamındaki İllerde Etçi ve Kombine Irklarla Kurulacak Damızlık Sığır İşletmesi Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar 22/01/2010 tarihli ve 27470 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
2. 2010/31 Ekli “Bazı Yönetmeliklerin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik”in Yürürlüğe Konulması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 14/12/2009 tarihli ve 531 sayılı yazısı üzerine, Bakanlar Kurulu’nca 04/01/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır.
3. 2010/6 Ekli “T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Karar 29/01/2010 tarihli ve 27477 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
4. 2010/70 Ekli listede ili, ilçesi, köyü, yer ve sınırları ile alanı belirtilen yerde arazi toplulaştırması yapılması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 22/12/2009 tarihli ve 543 sayılı yazısı üzerine, 030/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Kanununun 17 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 04/01/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. Ankara İli Polatlı İlçesi Yenice Köyü Arazi II. Kısım A.T. ve T.İ.G.H. Yağmurlama Sulama Projesi Çalışmaları Kapsamında Arazi Topplulaştırma 23/02/2010 tarihli ve 27502 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
5. 2010/118 Ekli “Çiftçi Kayıt Sistemine Dahil Olan Çiftçilere Mazot, Gübre ve Toprak Analizi Destekleme Ödemesi Yapılması ile Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamalarına Destekleme Ödemesi Yapılmasına İlişkin Karar 26/02/2010 tarihli ve 27505 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
6. 2010/159 “Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline Göre 2010 Yılı Ürünleri Fark Ödemesi Desteğine Dair Karar 02/03/2010 tarihli ve 27509 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
7. 2010/158 “Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Karar 02/03/2010 tarihli ve 27509 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
8. 2010/117 Yurt İçi Sertifikalı Tohum, Fidan, Çilek Fidesi ve Standart Fidan Kullanımı ile Sertifikalı Tohum Üretimine Desteklenmesine Dair Karar 04/03/2010 tarihli ve 27511 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

9. 2010/96 “Tarım Sigortaları Havuzuna Devlet Tarafından Taahhüt Edilecek Hasar Fazlası Desteğine İlişkin Karar 04/03/2010 tarihli ve 27511 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
10. 2010/178 “Çevre Amaçlı Tarımsal Arazilerin Korunması Programını Tercih Eden Üreticilerin Desteklenmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 12/03/2010 tarihli ve 27519 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
11. 2010/237 “080/3/2010 Tarihinde Elazığ İli, Karakoçan ve Kovancılar İlçeleri ile Köylerinde Meydana Gelen Deprem Nedeniyle Zarara Uğrayan Köylülere Büyükbaş ve Küçükbaş Damızlık Hayvan Hibe Edilmesine İlişkin Karar” 19/03/2010 tarihli ve 27526 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
12. 2010/227 Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Taşra Teşkilatında Düzce İl Müdürlüğü Bünyesinde 5 adet Şube Müdürlüğü Kurulması; 06/04/2010 tarihli ve 27544 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
13. 2010/299 “Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Desteklenmesi Hakkında Karar 28/04/2010 tarihli ve 27565 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
14. 2010/286– Ekli (I) sayılı listede belirtilen yerleşim yerlerinin, karşılarında gösterilen arazi toplulaştırmasına ilişkin bazı kararnamelerin kapsamından çıkarılması; Ekli (II) sayılı listede belirtilen yerleşim yerlerinin “Uygulama Alanı” olarak tespiti; Ekli (III) sayılı listede yer alan yerleşim alanında üçüncü sınıf tarım arazilerinde dağıtılacak toprak normunun aynı listede gösterildiği şekilde belirlenmesi; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 15/02/2010 tarihli ve 1169 sayılı yazısı üzerine, 03/07/2005 tarihli ve 5403 sayılı Kanunun 17 nci ve 22/11/1984 tarihli ve 3083 sayılı Kanunun 3 üncü ve 8 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulu’nca 22/03/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 30/04/2010 tarihli ve 27567 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
15. 2010/418 Ekli “2010 Yılında Meydana Gelen ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu Kapsamı Dışında Kalan Don Afetleri Nedeniyle Zarar Gören Çiftçilere Telafi Edici Destek Ödemesi Yapılması ve Bu Çiftçilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ile Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan Tarımsal Kredi Borçlarının Ertelenmesine İlişkin Karar”ın yürürlüğe konulması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 13/05/2010 tarihli ve 3812 sayılı yazısı üzerine, 15/11/2000 tarihli ve 4603 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 13/05/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 22/05/2010 tarihli ve 27588 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
16. 2010/417 Ekli “2010 Yılında Meydana Gelen Sel Afetleri Nedeniyle Zarar Gören Gerçek ve Tüzel Kişi Üreticilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan Tarımsal Kredi Borçlarının Ertelenmesine İlişkin Karar”ın yürürlüğe konulması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 13/05/2010 tarihli ve 3811 sayılı yazısı üzerine 15/11/2000 tarihli ve 4603 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 13/05/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 22/05/2010 tarihli ve 27588 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
17. 2010/352 Bazı Yerlerde Arazi Toplulaştırması Yapılmasına ilişkin 19/02/2007 tarihli ve 2007/11764 sayılı Kararnamenin Eki Listenin, Ekte Gösterildiği Şekilde Değiştirilmesi; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 25/03/2010 tarihli ve 168 sayılı yazısı üzerine, 03/07/2005 tarihli ve 5403 sayılı Kanunun 17 nci Maddesine Göre, Bakanlar Kurulu’nca 15/04/2010 tarihinde Kararlaştırılmıştır. 03/06/2010 tarihli ve 27600 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

18. “Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline Göre 2010 Yılı Yaş Çay Ürünü Fark Ödemesi Desteğine Dair Karar” 19/06/2010 tarihli ve 27616 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
19. 2010/509 Ekli “Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 29/06/2010 tarihli ve 27626 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
20. 2010/627 Ekli “Patates Siğili Görülen Alanlarda ve Güvenlik Kuşağında Uygulanacak Desteğe İlişkin Karar 27/07/2010 tarihli ve 27654 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
21. 2010/619 Ekli “Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Katılım Desteğine Dair Karar” 27/07/2010 tarihli ve 27654 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
22. 2010/618 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanunu uyarınca uygulama alanı ilan edilen Şanlıurfa İli, Akçakale İlçesi, Merkez Bucağı, Tatlıca Köyüne bağlı Yalınlı köy altı yerleşim biriminin ana köyden ayrılarak merkezi Yalınlı bağlısı olmak üzere Yalınlı adıyla bağımsız köy haline getirilmesi; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 02/06/2010 tarihli ve 5099 sayılı yazısı üzerine, adı geçen Kanununun 14 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 21/06/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 27/07/2010 tarihli ve 27654 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
23. 2010/744 “15 Mayıs 2010 - 20 Temmuz 2010 tarihleri arasında meydana gelen dolu, sel ve aşırı yağış nedeniyle zarar gören çiftçilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ile Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan Tarımsal Kredi Borçlarının Ertelenmesine İlişkin Ekli Karar 01/08/2010 tarihli ve 27659 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
24. 2010/745 Ekli “T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar” 01/08/2010 tarihli ve 27659 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
25. 2010/706 Ekli “Haşhaş Kapsülü ve Tohumu Alımı ve Satımı Hakkında Karar 05/08/2010 tarihli ve 27663 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
26. 2010/741 “3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu uyarınca “Uygulama Alanı” 06/08/2010 tarihli ve 27664 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
27. 2010/731 Ekli (I) sayılı listede belirtilen yerleşim alanlarının “Uygulama Alanı” olarak tespiti ve ekli (II) sayılı listede belirtilen yerleşim alanlarının karşılarında gösterilen Bakanlar Kurulu kararları kapsamında çıkarılması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 28/06/2010 tarihli ve 5701 sayılı yazısı üzerine, 22/11/1984 tarihli ve 3083 sayılı Kanununun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 19/7/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 07/08/2010 tarihli ve 27665 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
28. 2010/816 Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Taşra teşkilatında Diyarbakır İlinde Bölge Müdürlüğü kurulması ve ekli listede yer alan illerin bu Bölge Müdürlüğüne Bağlanması; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile Devlet Personel Başkanlığının görüşlerine dayanan Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 12/07/2010 tarihli ve 1216 sayılı yazısı üzerine, 27/09/1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasının (d) ve (f) bentlerine göre, Bakanlar Kurulu’nca 27/07/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 04/09/2010 tarihli ve 27692 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

29. 2010/799 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu uyarınca uygulama alanı ilan edilen Şanlıurfa İli, Merkez İlçesi, Yardımcı Bucağı, Yolbaşı Köyüne bağlı Yukarıkoçlu köy altı yerleşim biriminin ana köyden ayrılarak merkezi Yukarıkoçlu olmak üzere Yukarıkoçlu adıyla bağımsız köy olması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 14/07/2010 tarihli ve 6248 sayılı yazısı üzerine, adı geçen Kanununun 14 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 04/08/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 04/09/2010 tarihli ve 27692 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
30. 2010/855 Ekli listede ili, ilçesi, köyü ve sınırları belirtilen yerlerde arazi toplulaştırması yapılması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 02/08/2010 tarihli ve 6183 sayılı yazısı üzerine, 03/07/2005 tarihli ve 5403 sayılı Kanununun 17 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 18/8/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 01/10/2010 tarihli ve 27716 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
31. Bursa Yenişehir I.merhale projesi ve boğaz köy barajı sulaması ile Yenişehir ovası YAS sulama projesi kapsamında arazi toplulaştırması, 07/10/2010 tarihli ve 27722 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
32. 2010/957 Tarım ve Köyişleri Bakanlığı taşra teşkilatında, ekli listede yer alan ilçe müdürlüklerinin kurulması; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile Devlet Personel Başkanlığının görüşlerine dayanan adı geçen Bakanlığın 28/07/2010 tarihli ve 6056 sayılı yazısı üzerine, 27/09/1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendine göre, Bakanlar Kurulu'nca 27/9/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 30/10/2010 tarihli ve 27744 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
33. 2010/963 Ekli Örtü Altı Bitkisel Üretimde Biyolojik ve Biyoteknolojik Mücadele Yapan Üreticilerin Desteklenmesine İlişkin Karar'ın yürürlüğe konulması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 11/10/2010 tarihli ve 7678 sayılı yazısı üzerine, 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 12/10/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 30/10/2010 tarihli ve 27744 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
34. 2010/976 Ekli listede ili, ilçesi, köyü ve sınırları belirtilen yerlerde arazi toplulaştırması yapılması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 16/09/2010 tarihli ve 7253 sayılı yazısı üzerine, 03/07/2005 tarihli ve 5403 sayılı Kanununun 17 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 05/10/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 02/11/2010 tarihli ve 27747 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
35. 2010/1007 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu uyarınca "Uygulama Alanı" ilan edilen Şanlıurfa İlinde, ekli listede bağlılık durumları gösterilen köy altı yerleşim birimlerinin ana köyden ayrılarak karşılıklarında belirtilen adlarla bağımsız köy olması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 13/09/2010 tarihli ve 7646 sayılı yazısı üzerine, adı geçen Kanununun 14 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 11/10/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 12/11/2010 tarihli ve 27757 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
36. 2010/1106 Ekli listede ili, ilçesi, köyü ve sınırları belirtilen yerlerde arazi toplulaştırması yapılması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 21/10/2010 tarihli ve 7909 sayılı yazısı üzerine, 03/07/2005 tarihli ve 5403 sayılı Kanununun 17 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 8/11/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 11/12/2010 tarihli ve 27782 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
37. 2010/1132 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu uyarınca uygulama alanı ilan edilen Şanlıurfa İli, Siverek İlçesi, Karacadağ Bucağı, Erkonağı Köyüne bağlı Dönemeç köy altı yerleşim biriminin ana köyden ayrılarak Dönemeç

adıylı bağımsız köy olması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 01/11/2010 tarihli ve 8781 sayılı yazısı üzerine, adı geçen Kanunun 14 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 30/11/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 18/12/2010 tarihli ve 27789 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

38. 2010/1163 Tarım ve Köyişleri Bakanlığının doğrudan merkeze bağılı taşra teşkilatı olarak Nevşehir İli Avanos İlçesinde kurulan El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüğünün kapatılması; Devlet Personel Başkanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının görüşlerine dayanan adı geçen Bakanlığın 12/11/2010 tarihli ve 8562 sayılı yazısı üzerine, 27/9/1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendine göre, Bakanlar Kurulu'nca 6/12/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 29/12/2010 tarihli ve 27700 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
39. 2010/1165 (I) sayılı listede belirtilen yerleşim birimlerinin "Uygulama Alanı" olarak tespiti, 29/12/2010 tarihli ve 27700 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
40. 2010/1207 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu uyarınca uygulama alanı ilan edilen Şanlıurfa İli, Merkez İlçesi, Payamlı Bucağı, Keberli Köyüne bağılı Güzelkuyu köy altı yerleşim biriminin ana köyden ayrılarak Güzelkuyu adıylı bağımsız köy olması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 29/11/2010 tarihli ve 9346 sayılı yazısı üzerine, adı geçen Kanunun 14 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 20/12/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır. 31/12/2010 tarihli ve 27802 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

c) Yönetmelikler

1. Su Ürünleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 07/01/2010 tarihli ve 27455 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
2. Gıda ve Yem Amaçlı Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerinin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol ve Denetimine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 20/01/2010 tarihli ve 27468 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
3. Su Ürünleri Alanında Faaliyet Gösteren Gemilere İlişkin Hijyen Kuralları Yönetmeliği 16/02/2010 tarihli ve 27495 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
4. Su Ürünleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 10/03/2010 tarihli ve 27517 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
5. Ulusal Baklagil Konseyi Kuruluş ve Çalışma Esaslarına Dair Yönetmelik 12/03/2010 tarihli ve 27519 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
6. Tarım Sigortaları Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 16/03/2010 tarihli ve 27523 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
7. Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 16/03/2010 tarihli ve 27523 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
8. Bitki Koruma Ürünlerinin Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesine Dair Yönetmelik 23/03/2010 tarihli ve 27530 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
9. Zirai Karantina Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 26/03/2010 tarihli ve 27533 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

10. Tarımsal Yayım ve Danışmalık Hizmetlerinin Düzenlemesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 31/03/2010 tarihli ve 27538 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
11. Tarımsal Amaçlı Kooperatiflere Kullanılacak Kredilere İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 01/04/2010 tarihli ve 27539 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
12. Uluslar arası Tarımsal Eğitim Merkezi Müdürlüğü görev ve çalışma Yönetmeliği 06/04/2010 tarihli ve 27544 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
13. Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 14/04/2010 tarihli ve 27552 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
14. El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlükleri ve El Sanatları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Çalışma Yönetmeliği 22/04/2010 tarihli ve 27560 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
15. Gıda ve Yem Amaçlı Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerinin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol ve Denetimine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 28/04/2010 tarihli ve 27565 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
16. Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 28/04/2010 tarihli ve 27565 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
17. Bitki Sağlığı Önlemlerine Yönelik Ahşap Ambalaj Malzemelerinin İşaretlenmesine Dair Yönetmelik 12/05/2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
18. Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik 02/06/2010 tarihli ve 27599 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
19. Tarımda Kullanılan Organik, Organomineral Gübreler ve Toprak Düzenleyiciler İle Mikrobiyal, Enzim İçerikli ve Diğer Ürünlerin Üretimi, İthalatı ve Piyasaya Arzına Dair Yönetmelik 02/06/2010 tarihli ve 27599 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
20. Çilek Fidesi Üretimi, Sertifikasyonu ve Pazarlaması Yönetmeliği 08/07/2010 tarihli ve 27635 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
21. Ulusal Kırmızı Et Konseyi Kuruluş İle Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik 08/07/2010 tarihli ve 27635 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
22. Ulusal Hububat Konseyi Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik 16/07/2010 tarihli ve 27643 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
23. Tohumluk Kontrolör Yönetmeliği 08/08/2010 tarihli ve 27666 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
24. Biyogüvenlik Kurulu ve Komitelerin Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik 13/08/2010 tarihli ve 27671 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
25. Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik 13/08/2010 tarihli ve 27671 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

26. Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik 18/08/2010 tarihli ve 27676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
27. Zirai Karantina Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 21/08/2010 tarihli ve 27679 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
28. Örtü altı Üretiminin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik 21/08/2010 tarihli ve 27679 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
29. Tarım Havzaları Yönetmeliği 07/09/2010 tarihli ve 27695 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
30. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 25/09/2010 tarihli ve 27710 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
31. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 30/09/2010 tarihli ve 27715 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
32. Kontrol laboratuvarlarının Kuruluş, Görev, Yetki ve Sorumlulukları İle Çalışma Usul ve Esaslarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik 01/10/2010 tarihli ve 27716 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
33. Zirai Karantina Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 23/11/2010 tarihli ve 27764 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
34. Et ve Balık Kurumu Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği 7/12/2010 tarihli ve 27778 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
35. İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmelik 7/12/2010 tarihli ve 27778 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
36. Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü Mamullerinin Toptan Satışıyla İlgili Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 09/12/2010 tarihli ve 27780 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
37. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 10/12/2010 tarihli ve 27781 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
38. Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 15/12/2010 tarihli ve 27786 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
39. Hayvancılık İşletmelerinin Kuruluş, Çalışma, Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik 29/12/2010 tarihli ve 27700 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
40. Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü Satın alma ve İhale Yönetmeliği 30/12/2010 tarihli ve 27801 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

41. ay İşletmeleri Genel M¼d¼rl¼ę¼ Satış İşlemleri Y¼netmelięi 30/12/2010 tarihli ve 27801 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
42. Veteriner Sınır Kontrol Noktası M¼d¼rl¼klerinin G¼rev ve alışma Esaslarına Dair Y¼netmelik 31/12/2010 tarihli ve 27802 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

d) Tebliğler

1. T¼rk Gıda Kodeksi Mikrobiyolojik Kriterler Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2009/68) 08/01/2010 tarihli ve 27455 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
2. T¼rk Gıda Kodeksi - Zeytinyağı ve Pirina Yağı Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2009/63) 08/01/2010 tarihli ve 27455 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
3. Organik Tarım Destekleme ¼demesi Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No:2009/66) 16/01/2010 tarihli ve 27464 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
4. İyi Tarım Uygulamaları Destekleme ¼demesi Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2009/67) 16/01/2010 tarihli ve 27464 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
5. T¼rk Gıda Kodeksi Renklendiriciler ve Tatlandırıcılar Dışındaki Gıda Katkı Maddelerinin Saflık Kriterleri Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/2) 30/01/2010 tarihli ve 27478 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
6. Çiftçi Kayıt Sistemine Dâhil Olan iftilere Mazot, Kimyevi G¼bre ve Toprak Analizi Destekleme ¼demesi Yapılmasına Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/6) 16/02/2010 tarihli ve 27495 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
7. T¼t¼n ¼retiminden Vazgeçip Alternatif ¼r¼n Yetiştiren ¼reticilerin Desteklenmesine Dair Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/3) 17/02/2010 tarihli ve 27496 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
8. Doğu Anadolu Projesi Kapsamındaki İllerde Etçi ve Kombine Irklarla Kurulacak Damızlık Sığır İşletmesi Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2010/4) 25/02/2010 tarihli ve 27504 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
9. Kimyevi ve Organik G¼bre Piyasa ve Şikayet Denetimi İçin Alınacak Numunelerin Analizlerinin Yapıtırılacağı Analiz ve Referans Kurum Laboratuvarları İle Analiz ¼cretleri Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/7) 08/03/2010 tarihli ve 27513 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
10. Kabuklu Su ¼r¼nlerinin Yetiştiği Sulara İlişkin Kalite Standartları Hakkında Tebliğ Değişikliği(Tebliğ No: 2010/9) 10/03/2010 tarihli ve 27517 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
11. Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı erevesinde Makine ve Ekipman Alımlarının Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/5) 18/03/2010 tarihli ve 27525 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
12. Tarımsal ¼retime Y¼nelik D¼ř¼k Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2010/8) 18/03/2010 tarihli ve 27525 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

13. Çiftçi Kayıt Sistemine Dahil Olan Çiftçilere Mazot, Gübre ve Toprak Analizi Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/10) 18/03/2010 tarihli ve 27525 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
14. Çiğ Sütün Değerlendirilmesine Yönelik Destekleme Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2010/11) 06/04/2010 tarihli ve 27544 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
15. Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Uygulama Esasları Tebliği 10/04/2010 tarihli ve 27548 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
16. İthal ve İhraç Edilecek Gıdaların Giriş ve Çıkış Kapılarının Tespit ve İlanına Dair Tebliğ’de Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 14) 10/04/2010 tarihli ve 27548 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
17. Çevre Amaçlı Tarımsal Arazilerin Korunması Programını Tercih Eden Üreticilerin Desteklenmesine Dair Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/12) 13/04/2010 tarihli ve 27551 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
18. Fındık Üreticilerine Alan Bazlı Gelir Desteği ve Alternatif Ürüne Geçen Üreticilere Telafi Edici Ödeme Yapılmasına Dair Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (2010/15) 22/04/2010 tarihli ve 27560 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
19. Türk Gıda Kodeksi Mikrobiyolojik Kriterler Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/16) 07/05/2010 tarihli ve 27574 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
20. Türk Gıda Kodeksi-Bitki Adı İle Anılan Yemelik Yağlar Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ(Tebliğ No: 2010/17) 12/05/2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
21. Türk Gıda Kodeksi Belirli Gıda Maddelerinde Dioksinlerin ve Dioksin Benzeri Poliklorlu Bifenillerin Seviyesinin Resmi Kontrolü İçin Numune Alma, Numune Hazırlama ve Analiz Metodu Kriterleri Tebliği (Tebliğ No: 2010/18) 09/05/2010 tarihli ve 27576 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
22. Bitki Sağlığı Önlemlerine Yönelik Ahşap Ambalaj Malzemelerinin İşaretlenmesine Dair Yönetmelik12/05/2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
23. Yurtiçi Sertifikalı Tohum Kullanımı Desteklemesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/19) 14/05/2010 tarihli ve 27581 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
24. Yurt İçi Sertifikalı Fidan/Çilek Fidesi ve Standart Fidan Kullanımının Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/20) 27/05/2010 tarihli ve 27593 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
25. Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerine Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/21) 27/05/2010 tarihli ve 27593 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
26. Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline Göre 2010 Yılı Ürünü Yağlı Tohumlu Bitkiler Fark Ödemesi Desteğine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2010/23) 05/06/2010 tarihli ve 27602 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

27. 2/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/25) 10/07/2010 tarihli ve 27637 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
28. 2/2 Numaralı Amatör (Sportif) Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 26) 10/07/2010 tarihli ve 27637 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
29. Çilek Fidelerinin Sertifikasyonuna Ait Genel Esaslar Tebliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/28) 13/07/2010 tarihli ve 27640 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
30. Yerli Hayvan Irk ve Hatlarının Tescili Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/27) 16/07/2010 tarihli ve 27643 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
31. Kasaplık ve Besilik Sığır Cinsi Hayvanların İthalatında Kontrol Belgesi Alınabilmesi İçin Aranacak Şartlar Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/31) 16/07/2010 tarihli ve 27643 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
32. Türk Gıda Kodeksi Gıda Maddelerinde Mikotoksinlerin Seviyesinin Resmi Kontrolü İçin Numune Alma, Numune Hazırlama ve Analiz Metodu Kriterleri Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/29) 16/07/2010 tarihli ve 27643 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
33. Yemlerde İstenmeyen Maddeler Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/33) 16/07/2010 tarihli ve 27643 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
34. TKG-Gıda Maddeleri İle Temasta Bulunan Plastik Madde ve Malzemeler Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/32) 27/07/2010 tarihli ve 27653 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
35. Yurtiçi Sertifikalı Tohumluk Üretimlerinin Desteklenmesine Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/30) 24/07/2010 tarihli ve 27651 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
36. Türk Gıda Kodeksi Bulgur Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/34) 30/07/2010 tarihli ve 27657 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
37. Türk Gıda Kodeksi Gıda Maddelerinde Bulunmasına İzin Verilen Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/38) 05/08/2010 tarihli ve 27663 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
38. Türk Gıda Kodeksi Zeytinyağı ve Pirina Yağı Tebliği(Tebliğ No: 2010/35) 07/08/2010 tarihli ve 27665 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
39. Türk Gıda Kodeksi Zeytinyağı ve Pirina Yağı Numune Alma ve Analiz Metotları Tebliği (Tebliğ No:2010/36)07/08/2010 tarihli ve 27665 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
40. Organik Tarım Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/37) 07/08/2010 tarihli ve 27665 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

41. Patates Siğili Görülen Alanlarda ve Güvenlik Kuşağında Uygulanacak Desteğe İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği (Tebliğ No:2010/39) 13/08/2010 tarihli ve 27671 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
42. Türkiye tarım havzaları üretim ve destekleme modeline göre 2010 yılı ürünü hububat ve baklagil fark ödemesi desteğine ilişkin bakanlar kurulu kararı uygulama tebliğ 27/08/2010 tarihli ve 27685 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
43. Gıda Maddelerinin ve Gıda Bileşenlerinin Üretiminde Kullanılan Ekstraksiyon Çözücülerini Tebliği (Tebliğ No: 2010/40) 28/08/2010 tarihli ve 27686 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
44. 2/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/42) 28/08/2010 tarihli ve 27686 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
45. Kasaplık ve Besilik Sığır Cinsi Hayvanların İthalatında Kontrol Belgesi Alınabilmesi İçin Aranacak Şartlar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/45) 14/09/2010 tarihli ve 27699 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
46. Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sistemine Dâhil Olan Tarımsal İşletmelere Katılım Desteği Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 43) 23/09/2010 tarihli ve 27708 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
47. Sığır Eti İthalatında Kontrol Belgesi Alınabilmesi İçin Aranacak Şartlar Hakkında Tebliğ (Tebliğ No:2010/48) 23/09/2010 tarihli ve 27708 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
48. Yemlerde İstenmeyen Maddeler Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/46) 29/09/2010 tarihli ve 27714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
49. Doku Kültürü Yöntemleri ile Üretilen Meyve/Asma Fidanı/Üretim Materyali ve Çilek Fidesi Üretimi, Sertifikasyonu ile Pazarlaması Tebliği (Tebliğ No: 2010/47) 02/10/2010 tarihli ve 27717 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
50. Sığır Eti İthalatında Kontrol Belgesi Alınabilmesi İçin Aranacak Şartlar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/53) 22/10/2010 tarihli ve 27737 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
51. Güneydoğu Anadolu Projesi Eylem Planı Kapsamındaki İllerde Süt Sığırcılığı Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/51) 22/10/2010 tarihli ve 27737 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
52. Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Uygulama Esasları Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 30/10/2010 tarihli ve 27744 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
53. Doğu Anadolu Projesi Kapsamındaki İllerde Etçi ve Kombine Irklarla Kurulacak Damızlık Sığır İşletmesi Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/52) 05/11/2010 tarihli ve 27750 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
54. İthal ve İhraç Edilecek Gıdaların Giriş ve Çıkış Kapılarının Tespit ve İlanına Dair Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 49) 12/11/2010 tarihli ve 27757 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

55. Doğal Çiçek Soğanlarının 2011 Yılı İhracat Listesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/54) 12/11/2010 tarihli ve 27757 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
56. Örtü altı Bitkisel Üretimde Biyolojik ve Biyoteknolojik Mücadele Yapan Üreticilere Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği 08/12/2010 tarihli ve 27779 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
57. Kasaplık ve Besilik Sığır Cinsi Hayvanların İthalatında Kontrol Belgesi Alınabilmesi İçin Aranacak Şartlar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/55) 18/12/2010 tarihli ve 27789 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
58. Tıbbi Sülük 2011 Yılı İhraç Kotasının Tahsisi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2011/1) 25/12/2010 tarihli ve 27796 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
59. “İyi Tarım Uygulamaları Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2010/57) 29/12/2010 tarihli ve 27800 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
60. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın Denetimine Tabi Ürünlerin İthalatına Dair Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (Tebliğ No: 2011/5) 29/12/2010 tarihli ve 27800 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Milletler Arası Antlaşmalar

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bitki Koruma (Bitki Karantina) Alanında İşbirliği Anlaşması 08/02/2010 tarihli ve 27487 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Genelge

1. Kanatlı Hayvanlarda Görülen Kuş Gribi Salgını Konusunda Yapılması Gereken Hazırlıklar 04/09/2010 tarihli ve 27692 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

3- FİZİKSEL YAPI

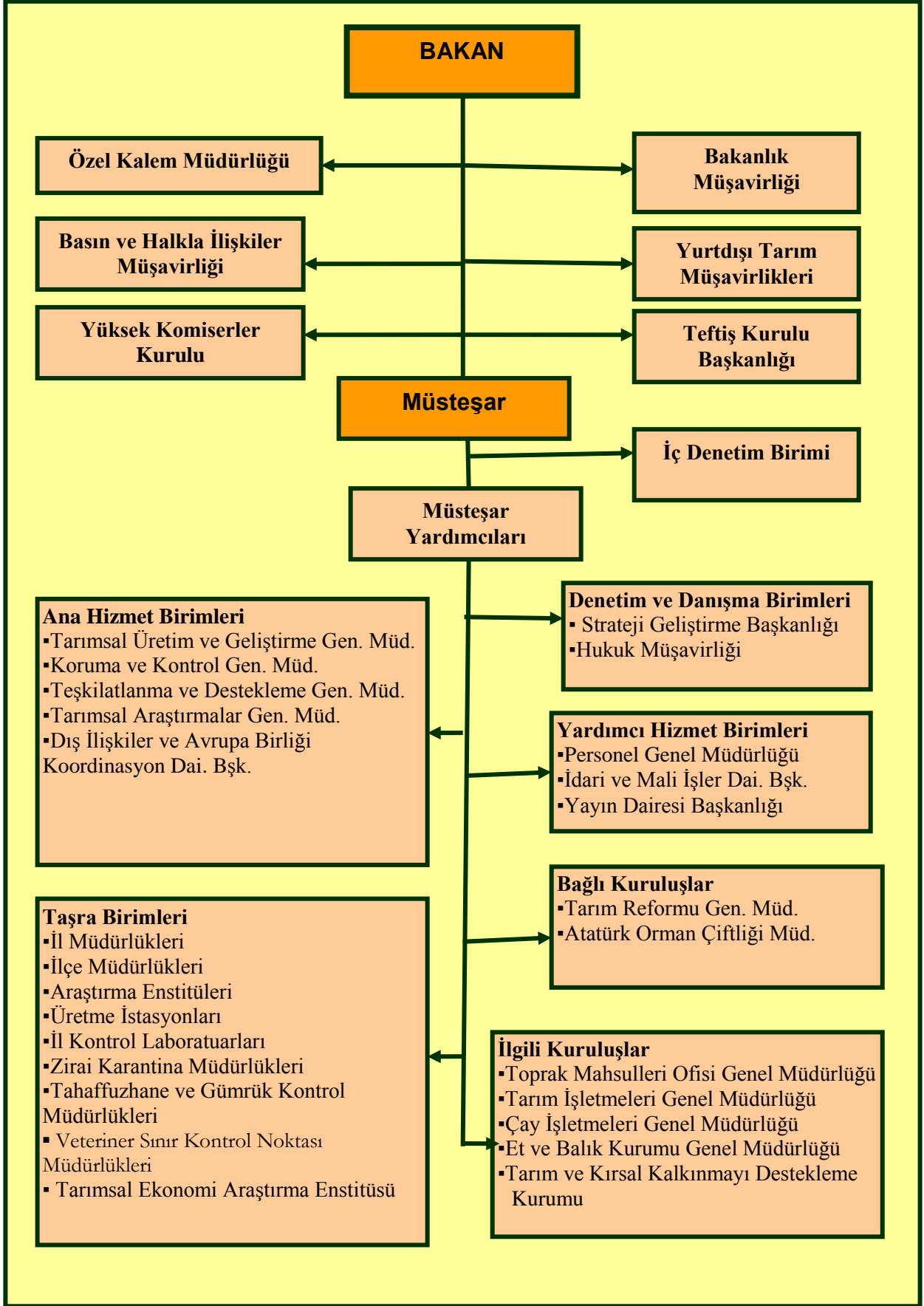
Bakanlığımız Merkezde 15 Taşrada 1.017 adet olmak üzere toplam 1.032 adet hizmet binası bulunmaktadır. Ayrıca lokal, eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş ve çocuk kulübü ve lojmanlardan oluşan 5.511 adet sosyal tesisi bulunmaktadır. Bu taşınmazlarla birlikte ayrıca Bakanlığımız hizmetinde kullanılmak üzere 4.482 adet değişik marka ve özellikte taşıt aracı bulunmaktadır.

Tablo 2: Taşınmazlar

TAŞINMAZLAR	adet	
	Merkez	15
Hizmet Binası	Taşra	1.017
Lokal	3	
Eğitim ve Dinlenme Tesisi	6	
Misafirhane	74	
Kreş ve çocuk kulübü	5	
Lojman	5.423	
Taşıt Aracı *	4.482	

*Motosiklet, Motorlu bisikletler, STW Otomobil, Pick-Up, Traktör, Otomobil, Kamyon, Kamyonet, Otobüs, Treyler, Midibüs, Minibüs, Ambulanslar, Diğer Araçlar

4- ÖRGÜT YAPISI

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu gereği, Halkla İlişkiler ve Bilgi Edinme Merkezi kurulmuş olup, Özel Kalem Müdürlüğü'ne bağlı olarak çalışmalarını devam ettirmektedir. Bakanlığın taşrada; 81 İl Müdürlüğü, 882 İlçe Müdürlüğü, 132 Kuruluş Müdürlüğü 894 Köy Grubu Tarım Merkezi bulunmaktadır.

Doğrudan Merkeze Bağlı Taşra Teşkilatı

- Tarımsal Araştırma Enstitüleri (49)
- Üretim İstasyonları (20)
- Su Ürünleri Üretim ve Geliştirme Merkezi Müdürlüğü (1)
- Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (1)
- Tarım Alet ve Makineleri Test Merkezi Müdürlüğü (1)
- Ziraî Üretim İşletmesi ve Personel Eğitim Merkezi Md.(1)
- Tohumculuk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğü (1)
- Tohum Sertifikasyon Test Müdürlüğü (2)
- Ziraî Karantina Müdürlüğü (7)
- İl Kontrol Laboratuvar Müdürlükleri (39)
- Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüğü (6)
- El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüğü ve Enstitüleri (7)
- Fidan ve Fide Test Merkezi Müdürlüğü (1)
- Merkez İkmal Müdürlüğü (1)
- GAP Eğitim Yayım ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü (1)
- Ziraî İlaç Kontrol İstasyonu Müdürlüğü (1)
- Ziraî İlaç ve Toksikoloji Merkezi Müdürlüğü (1)

5- BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLAR

İletişim Altyapısı

Bakanlık kampüsü yaklaşık 4000 kullanıcının internet erişimine imkân sağlayan bir bilgi işlem teknolojisi altyapısına sahiptir. Söz konusu kullanıcılar kampüs içerisinde dağınık olarak farklı binalarda bulunmakta ve binalarda bulunan toplama noktalarından ana omurgaya fiber optik altyapı ile erişim sağlamaktadırlar. Kullanıcılara İnternet erişimi ve e-posta hizmeti verilmektedir. Bilgi-İşlem birimi, söz konusu kullanıcıların yüksek verimlilikte ve devamlılıkta verilen hizmetlerden yararlanmasından sorumludur.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığına ait herhangi bir geniş alan ağı bulunmamaktadır. Bakanlık tarafından gerçekleştirilen tüm uygulamalar İnternet üzerinden kullanıcıların erişimine sunulmuştur. Bakanlığımız İl ve İlçe Müdürlükleri tüm uygulamalara (Çiftçi Kayıt Sistemi, Organik Tarım, Prim Kayıt Sistemi, Hayvan Kayıt Sistemi vb.) İnternet üzerinden erişerek gerekli tüm işlemleri gerçekleştirebilmektedirler. Bakanlığımızın İnternet erişimi Türk Telekom Metro Ethernet şebekesi üzerinden yapılmakta ve 100 Mbps bant genişliği kullanılmaktadır.

Ayrıca kampüs dışındaki Bakanlık birimlerinin ve bağlı kuruluşlarının iletişim altyapılarının tasarlanması, kurulumların gerçekleştirilmesi, gerekli dokümanların hazırlanması ve teknik destek sağlanması ile Avrupa Birliği kapsamında gerçekleştirilen projelere teknik danışmanlık yapılması gibi hizmetler de gerçekleştirilmektedir.

Tablo 3: Fiziksel Donanım Durumu

Malzemenin Adı	Miktar (adet)	Malzemenin Adı	Miktar (adet)
Masaüstü Bilgisayar	42.319	Tarayıcı	1.335
Dizüstü Bilgisayar	5.957	Telefon	39.503
Tablet Bilgisayar	1.510	Modem (Erişim Cihazları)	865
Yazıcı	28.662	Fotoğraf Makinesi	3.442
Faks	3.334	Kamera	1.778
Fotokopi Makinesi	3.350	Video	1.626
Projeksiyon Cihazı	2.106		

Bakanlık Bilgisayar Ağı

Bakanlık kampüsünde yer alan tüm bilgisayarlar Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından formatlanarak baştan kurulmuş ve Bakanlık Bilgisayar Ağına katılmıştır. Bakanlık kampüsünde yeni alınan bilgisayarların Bakanlık Bilgisayar Ağına katılması zorunlu tutulmuştur.

Bakanlık Bilgisayar Ağına dahil olan bilgisayarlara, uzaktan teknik destek verilmesi, antivirüs ve antispyware yazılımlarının ve güncellemelerinin merkezi olarak yapılması, işletim sistemi güncellemelerinin merkezi olarak yapılması, Bakanlık Ağına bağlı kaynaklara, Elektronik Döküman Yönetim Sistemi ve E-posta gibi hizmetlere tek kullanıcı adı ve şifre ile erişim hizmetlerinin verilmesine ek olarak İnternet erişimi ve eposta hizmetlerinde antispam, antispyware, antivirus, malware taramaları ile içerik filtreleme yapılarak güvenli iletişim sağlanmaktadır.

Bakanlık Sistem Odası ve Sunucu Altyapısı

Bakanlık kampüsünde, Strateji Geliştirme Ek Binasında yer alan 100 metrekarelik Bakanlık Sistem Odasında hem kolokasyon (sunucu bulundurma) hizmeti hem de web hosting hizmeti verilmektedir.

Bakanlık Sistem Odasında, Strateji Geliştirme Başkanlığının 81 adet sunucusunun yanı sıra, sunucu bulundurma hizmeti alan Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün (16), Koruma Kontrol Genel Müdürlüğünün (32), Personel Genel Müdürlüğünün (13), İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığının (1), Hukuk Müşavirliğinin (2), Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun (2), Atatürk Orman Çiftliğinin (1), Yüksek Komiserler Kurulunun (1) olmak üzere toplamda 149 adet sunucusu (fiziksel) yer almaktadır. Belirtilen sunuculardan Strateji Geliştirme Başkanlığı'na ait 14 sunucu üzerinde sanallaştırma platformu kurulu bulunmaktadır. Sunucuların veri depolama ihtiyacını karşılamak üzere yaklaşık 220 TB brüt kapasiteye sahip 14 adet veri depolama sistemi çalışmaktadır. Verilerinin güvenliği için SGB, KKGM, PERGEM ve TKDK veri yedekleme sistemleri çalışmaktadır.

Söz konusu sunucuların çalışmalarının sürekliliği için jeneratör, yedekli kesintisiz güç kaynağı (2 adet 90 Kva), yedekli klima sistemleri (2 odada toplam 7 adet), Yangın / su baskını algılama ve söndürme sistemleri kurulmuştur. Bakanlık Sistem Odasının güvenliği için ayrıca güvenlik kameraları ile izleme ve kayıt, akıllı kart ile kapı giriş kontrol sistemi, yangına dayanıklı giriş kapıları ve kasa bulundurulmaktadır.

TARIMNET Projesi

26.04.2005 tarihinde Türk Telekomünikasyon A.Ş. ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı arasında TARIMNET Protokolü imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu protokol çerçevesinde 81 İl ve 803 İlçe Müdürlüğümüze metro ethernet ve ADSL Internet erişim hizmeti sağlanmış ve belirlenen bir IP grubundan söz konusu lokasyonlara statik IP dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca toplam 2673 e-posta İl ve İlçe Müdürlüklerimizin kullanımına açılmıştır. Bakanlığımız Internet erişimi de Protokol kapsamında 100 Mbps' dir.

İş Sürekliliği Projesi

2011 yılı içerisinde felaket kurtarma merkezi olarak; Bakanlığımız ilgili Kuruluşlarından Toprak Mahsülleri Ofisi Genel Müdürlüğü sistem odasında kurulumlar başlamıştır. Öncelikli olarak Çiftçi Kayıt Sisteminin, DNS sunucunun ve Bakanlık web portalının yedekleri söz konusu felaket kurtarma merkezine taşınmış, diğer uygulamaların 2011-2012 yılları içerisinde taşınması planlanmıştır.

İl ve İlçe Müdürlüklerimiz e-posta Adresleri

-Tüm İl ve İlçe Müdürlüklerine e-posta göndermek için tarimbakanligi@tarimnet.gov.tr

-81 İl Müdürlüklerine e-posta göndermek için ilmudur@tarimnet.gov.tr

-803 İlçe Müdürlüklerine e-posta göndermek için ilcemudur@tarimnet.gov.tr

-81 İl Müdürlüğü evrak birimlerine e-posta göndermek için ilevrak@tarimnet.gov.tr

-803 İlçe Müdürlüğü evrak birimlerine e-posta göndermek için ilceevrak@tarimnet.gov.tr

Alan Adı Yönetimi

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile birimlerine ait alan adlarının yönetimi Bilgi-İşlem Birimi tarafından yapılmaktadır. Alan adlarının açılması, aktif duruma getirilmesi ve DNS sunucu değişiklikleri yönetim çerçevesinde yapılan işlemlerden bazılarıdır. Birimimizce aşağıdaki alan adlarının yönetimi yapılmaktadır.

1. aeri.gov.tr
2. ankaratopraksu.gov.tr
3. ankarazoo.gov.tr
4. aoc.gov.tr
5. khgm.gov.tr
6. organiktarimturkiye.org
7. permem.gov.tr
8. tarim.gov.tr
9. tarimpersonel.gov.tr
10. taryat.gov.tr
11. tedgem.gov.tr
12. tgae.gov.tr
13. tugem.gov.tr
14. ankarahayvanatbahcesi.gov.tr
15. ykk.gov.tr
16. ggbs.gov.tr

Güvenlik Altyapısı

Bilgi-İşlem Birimi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı kullanıcılarının bilgi güvenliği ve erişim güvenliklerinin sağlanması ve Bilgi Sistemlerinin dış tehditlere karşı erişim ve veri güvenliğinin sağlanması amacı ile mevcut imkânlar dâhilinde gerekli düzenlemelerin yapılması ve uygulamaların yürütülmesi ile sorumludur. Ayrıca bilişim güvenliği konusunda kampüs dışında bulunan Bakanlık birimlerinin ihtiyaçları karşılanmakta, gerekli dokümanlar hazırlanmakta ve teknik destek sağlanmaktadır.

6- İNSAN KAYNAKLARI

Merkez ve Taşra Teşkilatı Personel Durumu

Tablo 4: Merkez ve Taşra Teşkilatı Personel Durumu

Kuruluş	GİH	Müh (1)	Vet. Hek.	Laborant	Tekniker- Teknisyen	Vet.Sağlık Tekniker - Sağlık Teknr.	Vet.Sağ.Tek - Sağ.Mem	Diğer (2)	İşçi	TOPLAM
Merkez	1.046	917	134	0	100	0	0	84	555	2.836
İl ve İlçe	3.668	6.568	2.383	31	5.095	418	1.921	742	5.507	26.333
Doğrudan Bağlı Kuruluş	1.324	2.216	461	330	536	60	37	340	3.701	9.005
İl'e Bağlı Kuruluş	77	104	43	51	16	7	0	29	87	414
TOPLAM	6.115	9.805	3.021	412	5.747	485	1.958	1.195	9.850	38.588

(1) **MÜHENDİS** (Ziraat, Gıda, Su Ürünleri ve diğer ünvanlı mühendisler)

(2) **DiĞERLERİ** (Biyolog,Kimyager,Tekniker,Ekonomist,İstatistikçi,Tabib,Bilgisayar,Jeolog ve benzeri ünvanlar ile Teknisyen Yard.,Dağıtıcı,Hizmetli v.s ünvanlar)

Bakanlık bünyesinde memur, işçi ve sözleşmeli olmak üzere üç farklı statüde personel istihdam edilmektedir. Memur statülü personel Genel İdare Hizmetleri, Teknik Hizmetler, Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Hizmetler sınıfından oluşmaktadır. Açıktan atamaların sınırlandırılması, emekli, istifa, ölüm ve başka kurumlara nakiller neticesinde Bakanlık insan gücü kaynağı azalmıştır. 2010 yılında merkez ve taşra teşkilatından çeşitli nedenlerle, 621 memur ve 365 işçi olmak üzere toplam 986 personel ayrılmıştır.

Aynı yıl içerisinde KPSS ve açıktan atama yoluyla 317, istifa sonrası, özelleştirme ve kurumlar arası naklen atama yoluyla da, 970 olmak üzere toplam 1.287 personelin ataması yapılmıştır. Bunun yanı sıra işçi statüsünde de 846 personelin ataması gerçekleştirilmiştir.

Bakanlık Ana ve Yardımcı Hizmet Birimleri Personel Durumu

Tablo 5: Bakanlık Ana ve Yardımcı Hizmet Birimleri Personel

KURULUŞ	GİH (İdareci)	Müh. (1)	Vet.erin Hekim	Tekniker-Teknisyen	Memur	Diğer (2)	Özel Kadro						İŞÇİ	TOPLAM
							AB Uzmanı	Mali Hiz. Uzmanı	İç Denetçi	Baş Müfettiş - Müfettiş	Hukuk Müş.	Bakanlık Müş.		
MÜSTEŞARLIK	6				4							44		54
ÖZEL KALEM	1				2									3
PERGEM	48			1	115									164
SGB	5	107	4	8	100	6		8						238
DIABK	7	30	5		18	1	63							124
YAYIN	7	15	2	14	19									57
TEFTİŞ	2				33					98				133
İÇ DENETİM									8					8
HUKUK	1	4	1	1	8	1					27			43
İMİD	10	22	1	45	104	41							547	770
KKGM	31	215	79		30	2								357
TEDGEM	40	158	8	18	46	9						52	8	339
TÜGEM	39	273	25	10	43	4								394
TAGEM	21	93	9	3	19									145
BASIN	1				6									7
TOPLAM	219	917	134	100	547	64	63	8	8	98	27	44	52	2.836

(1) MÜHENDİS (ziraat, gıda, su ürünleri ve diğer ünvanlı mühendisler)

(2) DİĞERLERİ (biyolog, kimyager, tekniker, ekonomist, istatistikçi, tabip, bilgisayar, jeolog ve benzeri ünvanlar ile teknisyen yard. dağıtıcı, hizmetli v.s ünvanlar)

Bakanlık, merkez teşkilatında bulunan 15 birimdeki hizmetlerini; 219 idareci, 300 özel kadro (müfettiş, hukuk müşaviri, kontrolör, AB uzmanı, Bakanlık müşaviri, hukuk müşaviri, mali hizmet uzmanı, iç denetçi v.b.) 917 mühendis, 134 veteriner hekim, 100 tekniker ve teknisyen, 547 memur, 64 diğer personel ve 555 işçi ile toplam 2836 personel ile yürütmektedir.

Köy Merkezi Tarımsal Üretim ve Destek Projesi (TARGEL) kapsamında 657 sayılı Kanunun 4/B maddesine göre 3.300 mühendis, 1.273 veteriner hekim olmak üzere toplam 4.573 sözleşmeli personel Bakanlık taşra teşkilatında görev yapmaktadır. Ayrıca merkez ve taşra teşkilatında çeşitli ünvanlarda TAR-GEL kapsamı dışında 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi çerçevesinde 536 mühendis, 329 veteriner hekim, diğer ünvanlarda ise 100 olmak üzere toplam 5.538 personel sözleşmeli olarak görev yapmaktadır. Bunun yanı sıra 657 sayılı Kanunun 4/C maddesi kapsamında Bakanlığımız taşra teşkilatında geçici olarak toplam 1.256 personel çalışmaktadır.

7- SUNULAN HİZMETLER

A- BAKANLIK ANA HİZMET BİRİMLERİNCE SUNULAN HİZMETLER

a) TARIMSAL ÜRETİM VE GELİŞTİRME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİTKİSEL ÜRETİMİ GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI

Bitkisel Üretimi Geliştirme Projesi kapsamında; üretimi geliştirme, meyve ve asma çoğaltım materyali üretimi, tohum üretimi, kimyevi gübre denetimi ve analizleri, zeytincilik yapılabilecek alanların haritalandırılması, dane ürün kurutma makinesi alımı faaliyetleri yürütülmüştür.

Dünya üretim lideri olduğumuz fındıkta, arz fazlasını önlemek ve fiyatların serbest piyasa koşullarında oluşumunu sağlamak için “Yeni Fındık Stratejisi” 2009 yılında uygulanmaya başlanmıştır. Yeni Fındık Stratejisi kapsamında; 2010 yılında 432.846 ha ruhsatlı alanda fındık yetiştiriciliği yapan 295.575 üreticiye toplam 650 Milyon TL Fındık Alan Bazlı Gelir Desteği Ödemesi yapılmıştır. Ayrıca, ruhsatsız alanlarda fındık bahçesini sökerek alternatif ürüne geçen 327 çiftçiye 354 ha alan için toplam 1,06 Milyon TL ödeme yapılmıştır.

2010 yılı içerisinde zeytin alanları 778 Bin ha’dan; 791 Bin ha’ya, zeytin ağaç sayısı ise 153 Milyondan; 155 Milyon adete ulaşmıştır.

Konseyler

Uluslararası Zeytin Konseyine tekrar üyelik çerçevesinde “Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması 2005” T.B.M.M’ de kabul edilmiş olup, 20/02/2010 tarih ve 27499 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 11/02/2010 tarih ve 2010/113 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile “2005 Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması’na katılma kararı alınmış ve 21 Şubat 2010 tarihi itibariyle UZK’ya üyeliği kesinleşmiştir.

Ulusal Baklagil Konseyi Yönetmeliği 12/03/2010 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak 17.08.2010 tarihinde kurulmuştur. Ulusal Hububat Konseyi Yönetmeliği de 16/07/2010 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, 17.08.2010 tarihinde de kurulmuştur.

Tescil Çalışmaları

Tarla bitkileri, sebze ve meyve fidanında 2010 yılında tescil edilen toplam çeşit sayısı 278 adet olup; bunun 227 adedi özel sektöre, 43 adedi kamu sektörüne ve 8 adedi üniversitelere ait olup, üretim izni verilen 410 çeşidin ise, 389 adedi özel sektöre, 20 adedi kamu sektörüne, 1 adedi üniversitelere aittir.

Islahçı hakkı tescil edilen çeşit 2010 yılında 72 adet olup; bunun 36 adedi özel sektöre, 34 adedi kamu sektörüne ve 2 adedi ise üniversitelere aittir.

Tescilli çeşitlerin toplamı 6.229 adet olup; bunun 4.029 adedi özel sektöre, 2100 adedi kamu sektörüne, 100 adedi ise üniversitelere aittir. Söz konusu çeşitlerin 4.374 adedi milli çeşit listesinde yer almaktadır.

Üretim izinli çeşitlerin toplamı 1.081 adet olup, bunun 1.029 adedi özel sektöre, 43 adedi kamu sektörüne, 9 adedi ise üniversitelere aittir.

Tohumculuk İstatistikleri

2010 yılında; 315.676 Ton buğday, 34.416 Ton arpa, 35.234 Ton mısır, 11.854 Ton ayçiçeği, 70.654 Ton patates, 15.679 Ton pamuk, 858 Ton fiğ tohumluğu başta olmak üzere toplam 495.560 Ton tohumluk üretilerek sertifikalandırılmıştır.

2010 yılında toplam 39.181 Ton tohumluk ithalatı (11 aylık) yapılmış olup, ithalatın parasal değeri 154.265 Milyon dolardır.

2010 yılında toplam 25.632 Ton tohumluk ihracatı (11 aylık) yapılmış olup, ihracatın parasal değeri 80.116 Milyon dolardır.

HAYVANCILIĞI GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI

Kırsal nüfusa gelir ve istihdam sağlanması ve sanayinin hammadde ihtiyacının temin edilmesi ve nüfusun sağlıklı beslenmesi bakımından, büyük önem taşıyan hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla aşağıdaki faaliyetler yürütülmektedir.

Suni Tohumlama Yolu ile Hayvan Islahı

Islah çalışmalarının en etkili ve ekonomik yolu olan suni tohumlama çalışmaları 81 ilde yürütülmektedir.

2010 yılı suni tohumlama çalışmaları kapsamında; uygulanan kamu ve özel veteriner sistemleriyle 2.685.858 adet suni tohumlama yapılmıştır. Yıl içerisinde 1.321.983 doz sperma üretimi yapılmış olup, ithal izni verilen sperma miktarı 3.734.092 dozdur.

Döl Kontrolü Faaliyetleri

Genetiği yüksek damızlıkların seçilmesi için uygulanan “Döl Kontrolü” çalışmaları kapsamında, İzmir Menemen Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Suni Tohumlama Laboratuvarı’nda, boğa adaylarının bakımı ve sperma üretimi yapılmaktadır. 2010 yılsonu itibarı ile 87 boğa teste tabi tutulmuş olup, bunlardan elde edilen 3.493.819 adet spermanın 2.287.215 adedi stoklanmış, 1.059.750 adedi ise satışa sunulmuş ve 91.837 adedi test amaçlı dağıtılmıştır. Döl kontrol projesi kapsamında 1. ve 2. döngü boğalarında süte göre damızlık değerlendirmesi ve dış görünüşe göre sınıflandırma yapılmıştır. Söz konusu boğalar ile ilgili boğa kataloğu yayımlanmıştır. Diğer boğalarla ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Ön Soy Kütüğü Faaliyetleri

Soy kütüğüne kayıtlı sığır sayısının artırılması, tohumlanan sığır sayısı varlığımızın tespiti, suni tohumlama faaliyetlerinin disipline edilmesi, tohumlama kayıtlarının planlamalarda kullanılabilir hale getirilmesi, hayvan hareketlerinin takip edilmesine yönelik “Ön Soy Kütüğü Sistemi” geliştirilmiştir. Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği ile işbirliği yapılarak, 81 ilde faaliyetlere devam edilmektedir. 2010 yılı sonu itibarıyla, 900.079 işletmede 3.124.472 baş dişi hayvan ön soy kütüğünde kayıtlı bulunmaktadır.

Soy Kütüğü Faaliyetleri

Ülkemiz şartlarına adapte olmuş, hastalıklara dayanıklı, yüksek verimli hayvanların önceden planlanıp elde edilebilmesi amacıyla oluşturulmuş olan soy kütüğü sistemine, 2010 yılı sonu itibarıyla 97.373 işletmede 2.032.646 baş dişi hayvan kayıtlı bulunmaktadır. Soy kütüğü faaliyetleri, halen Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğine üye 77 ildeki birlikler vasıtası ile yürütülmektedir.

Küçükbaş hayvan ıslahı ve kayıt altına almaya yönelik faaliyetler

Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliklerinin kurulması çalışmaları 2006 yılında başlamıştır. 2006 yılında 30, 2007 yılında 27, 2008 yılında 10, 2009 yılında 5 ve 2010 yılında 5 ilde olmak üzere toplam 77 ilde birlikler kurularak faaliyetlerine başlamıştır. 8 İlde ise birlik kurma çalışmaları devam etmektedir.

Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin geliştirilmesi ve üreticilerin geçim standartlarının yükseltilmesi amacıyla Bakanlıkça yürütülen “Koyun ve Keçi Yetiştiriciliğini Geliştirme Projesi”

2010 yılında 40 ilde uygulama devam etmektedir. Proje için 2010 yılında her ilde 40.000 TL olmak üzere toplam 1,6 Milyon TL ödenek tahsisi yapılmıştır. Proje Afyonkarahisar, Ağrı, Amasya, Artvin, Aydın, Balıkesir, Bolu, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Denizli, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, Hatay, Isparta, İçel, Isparta, Kastamonu, Kayseri, Kırklareli, Konya, Kütahya, Kahramanmaraş, Muğla, Muş, Nevşehir, Niğde, Siirt, Sivas, Tokat, İzmir, Van, Aksaray, Karaman, Kırıkkale, Iğdır, Karabük ve Kilis illerinde uygulanmaktadır.

Ulusal Süt Konseyi

Ulusal Süt Konseyi Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik 23.09.2008 tarihli ve 27006 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, sektörün içinde bulunan üretici, özel sektör ve kamu sektörlerinin katılımları ile 2009 yılı içerisinde kurulmuştur.

Ulusal Kırmızı Et Konseyi

Ulusal Kırmızı Et Konseyi Yönetmeliği 15.07.2010 tarihli ve 27642 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, sektörün içinde bulunan üretici, özel sektör ve kamu sektörlerinin katılımları ile 25.08.2010 tarihinde kurulmuştur.

GAP Eylem Planı Dahilinde Hayvancılık Destekleme Çalışmaları

Yüksek Planlama Kurulu’nun 30.06.2008 tarih ve 2008/30 sayılı kararı ile Güney Doğu Anadolu Projesi kapsamında bulunan illerde hayvancılık işletmelerinin kurulmasını teşvik etmek amacıyla bölge illerinde 50 baş ve üzeri kapasiteye sahip süt sığırcılığı işletmesi kurmak isteyen yatırımcıların desteklenmesine karar verilmiş olup, konu ile ilgili 27392 sayılı kararname 31.10.2009 tarihinde, Uygulama Esasları Tebliği ise 20.11.2009 tarih ve 27412 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

DAP Eylem Planı Dahilinde Hayvancılık Destekleme Çalışmaları

Doğu Anadolu Projesi kapsamındaki illerde hayvancılık işletmelerinin kurulmasını teşvik etmek amacıyla bölge illerinde 50 baş ve üzeri kapasiteye sahip etçi ve kombine ırklarla kurulacak damızlık sığır işletmesi yatırımlarının desteklenmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı (2010/34), 22.01.2010 tarih ve 27470 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İndirimli Kredi Uygulamaları

01.08.2010 tarihli ve 27659 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “ T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar ” kapsamında süt ve besi hayvancılığının geliştirilmesi amacıyla ülke genelinde faizsiz kredi uygulaması başlatılmıştır.

Hayvancılığın Geliştirilmesi Amacı ile Yürütülen Destekleme Çalışmaları

Hayvancılık desteklemeleri ile ilgili 02.03.2010 tarih ve 27509 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2010/158 sayılı karar ile üreticilerimize Anaç sığır ve manda yetiştiriciliği desteklemeleri, buzağı desteklemesi, anaç koyun ve keçi desteklemesi, tiftik keçisi yetiştiriciliğinin ve tiftik üretiminin desteklenmesi, büyükbaş ve küçükbaş sütü farklı olmak üzere çiğ süt üretiminin desteklenmesi, arı yetiştiriciliğinin desteklenmesi, ipek böceği yetiştiriciliğinin desteklenmesi, su ürünleri yetiştiriciliğinin desteklenmesi, yem bitkileri üretiminin desteklenmesi, hayvan hastalığı tazminatı desteklemeleri, hastalıktan arı işletme desteği, hayvan hastalıkları ile mücadele desteklemeleri, programlı aşı uygulamaları, akredite veteriner hekim desteklemeleri, sözleşmeli besicilik desteklemeleri, hayvan genetik kaynaklarının korunması, çiğ sütün değerlendirilmesi konularında desteklemeler uygulanmıştır.

Çiğ sütün değerlendirilmesine yönelik destekleme çalışmaları 06.04.2011 tarih ve 27544 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2010/11 sayılı Tebliğ kapsamında yürütülmüştür. 2010 yılında 11.000 ton kota belirlenmiştir.

Arıcılık Geliştirme Faaliyetleri

2010 yılında Arıcılık Kayıt Sisteminde (AKS) kayıt altına alınan 31.561 arıcıya ait 4.271.199 adet arılı kovan için toplam 25,6 Milyon TL ödeme yapılmıştır. Ayrıca Bingöl, Bitlis, Siirt ve Kırklareli illerinde geleneksel eski tip koloni ile üretim yapan yetiştiriciler destek kapsamına alınmıştır.

Bombus arısı sektöründe 4 firma Antalya İlinde 460 Bin adet koloni kapasite ile faaliyet göstermektedir. Seralarda bombus arısı kullanımı hızlı bir artış göstererek 2010 yılında toplam 125 Bin adet/yıl koloniyi geçmiştir. Örtü altı tarımında bombus arısı kullanan üreticilere koloni başına 50 TL destekleme verilmiştir.

2010 yılında ana arı üreticilerinin izin talepleri değerlendirilerek, alt yapısı uygun üreticilere “Ana Arı Üretim İzni” verilmesine ve daha önce izin alan üreticilerin denetlenmesine devam edilmiştir. Ana arı üretim iznine sahip 138 işletmenin yıllık üretim kapasitesi 448 Bin adet/yıl’dır.

Diğer yandan, 2001 yılında başlatılan Ülkesel Arıcılık Projesinin alt projesi olan yerli genotiplerin tespiti ve ıslahı konulu çalışmalar Ege Tarımsal Araştırmalar Müdürlüğü, Ordu Arıcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve Kafkas Arısı Üretim, Eğitim ve Gen Merkezi Müdürlüğü’nde devam etmektedir.

Tarımsal üretime yönelik düşük faizli işletme kredisi kullandırılmasına yönelik uygulama esasları tebliğ kapsamında 2010 yılında arıcılara düşük faizle kredi kullandırılmıştır.

“Bal Arılarında Yapay Dölleme” kursu düzenlenmiş olup, başarılı olanlara sertifika verilmiştir.

Hizmet içi eğitimi kapsamında il/ilçe müdürlüklerimizdeki arıcılık konusunda görevli teknik elemanların eğitimi sürdürülmüştür.

İpek Böcekçiliğini Koruma ve Geliştirme Faaliyetleri

Tarihi ve kültürel faaliyetimiz olan İpekböceği Yetiştiriciliği Bakanlığımızca; 2006 yılından itibaren “Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Karar” Kapsamında, tohum ve yaş koza bazında desteklenmektedir. Bu güne kadar 7 Milyon TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

46 tona kadar düşen ve yok olmaya yüz tutmuş olan yaş koza üretimimiz yıllar itibariyle kademeli olarak artmıştır. 2010 yılında 2.183 üreticiye ücretsiz olarak dağıtılan 5.476 kutu ipekböceği tohumu beslemeye alınmış ve 130 ton yaş koza üretilmiştir. Ayrıca yaş koza üretimine ilişkin destekleme birim fiyatı AB ülkelerinde uygulanmakta olan destekleme rakamlarının üzerinde gerçekleşmiştir.

Kanatlı Sektöründe Kaydedilen Gelişmeler

Kanatlı sektöründe 2010 yılı verilerine göre, 79 adet kuluçkahane, 73 adet kombina-kesimhane, 277 adet damızlık, 8.908 adet ticari etlik ve 1.072 adet ticari yumurtacı olmak üzere toplam 10.409 adet işletme mevcuttur. Bu işletmelerde, 1.657 damızlık, 11.623 ticari etlik, 3.162 ticari yumurtacı olmak üzere toplam 16.442 adet kümes bulunmaktadır.

FAO 2008 yılı verilerine göre; dünya’da 77.618.840 ton tavuk eti üretimi, 61.202.387 ton tavuk yumurtası üretimi yapılmıştır. Dünya üretimi göz önüne alındığında Ülkemiz; tavuk eti ve tavuk yumurtası üretiminin her birinde 11inci sırada yer almıştır.

TÜİK tarafından açıklanan ticari kanatlı işletmelerinden alınan tavuk yumurtası ve tavuk eti 2010 yılı üretimleri; tavuk etinde 1.444.059 ton, tavuk yumurtasında 11.840.396.000 adet olarak gerçekleşmiştir.

Kanatlı eti ve sakatatı ihracatımız 2010 yılında 151.243.000 kg olarak gerçekleşmiştir.

Sofralık ve damızlık/kuluçkalık toplam yumurta ihracatımız 2010 yılında 2,2 Milyar adet olmuştur.

14.06.2005 tarihinde çıkarılan 5363 sayılı tarım sigortaları Kanunu kapsamına kümes hayvanları da dahil edilmiştir. Üreticinin sigorta priminin % 50 si oluşturulacak havuza aktarılarak üreticilerimize önemli bir destek sağlanmıştır.

06.01.2011 tarih ve 27807 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2011/1240 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kanatlı sektörüne yönelik %50 indirimli kredi kullanma imkanı sağlanmıştır.

İhracatın artırılması ve sektöre gerekli desteğin sağlanması amacıyla kümes hayvanları etlerinde, kümes hayvanları etinden sakatatından yapılmış sosisler ve benzeri ürünler ile kümes hayvanları etinden hazırlanmış veya konserve edilmiş ürünlerde uygulanmakta olan ihracat iade miktarı artırılmıştır. Yumurtada da ise ihracat iadesi ödenmesi devam etmiştir.

4342 sayılı Mera Kanunu Kapsamında Yapılan Faaliyetler

1998–2010 yılı sonu itibarıyla 28.360 köyde yaklaşık 8,515 Milyon ha mera alanının tespiti; 14.590 köyde ve 4,123 Milyon ha mera alanının tahdidi yapılmıştır. 2010 yılında İl Müdürlüklerine yaklaşık 20,75 Milyon TL ödenek gönderilmiştir.

Tespit ve tahdit çalışmaları tamamlanmış olan mera, yaylak ve kışlaklarda, “Mera Islahı ve Amenajmanı” projeleri uygulanmaktadır. 2010 yılında Ülkemizde, 66 köyde 374.225 da alanda başlatılan projelerle birlikte, Mera Islah ve Amenajman Projesi uygulaması yürütülen mera alanı 4.014.491 da, proje sayısı 894’e yükselmiştir. Mera ıslah projeleri Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Üniversiteler ve Tarımsal Araştırma Enstitüleri ile birlikte yürütülmektedir.

Bakanlığımız yatırım programında yer alan 91-A02-0030 no’lu “Çayır Mera ve Yem Bitkileri Üretimini Geliştirme Projesi” 35 ilde uygulanmaktadır.

Her yıl 4342 sayılı Mera Kanunu uygulamaları konusunda eğitim çalışmaları düzenlenmektedir. Bu kapsamda 1998-2010 yılları sonu itibariyle 1.467 teknik eleman eğitilmiştir.

2010 yılı Yem Bitkisi Desteklemeleri kapsamında 188.460 çiftçi, 560.889 ha alanda desteklemeye tabi yem bitkisi ekiminde bulunmuştur. Bu kapsamda 252,5 Milyon TL Yem Bitkileri Destekleme Ödemeleri devam etmektedir.

2006–2010 yıllarında yapılan Islah Amaçlı ve Mevsimlik Kiralama Çalışmaları ile; toplam 36 İl’de 943.268 ha alanda uzun süreli ve mevsimlik yaylak ve meralar göçerlere kiralanmıştır. Bu kiralama sonucunda 6,5 Milyon TL hazineye gelir elde edilmiştir.

2010 yılsonu itibariyle 1.636 ha alanda ıslah amaçlı uzun süreli kiralama yapılmıştır.

Su Ürünleri Üretimini Geliştirme Projesi

Gerçekleştirilen Faaliyetler

Su ürünleri yetiştiriciliği ile ilgili olarak, potansiyel su ürünleri yetiştiricilik alanlarının belirlenmesi, ön izinler, proje onayları, iptaller ve kiralama ile su ürünleri istihsal sahalarının ıslahına yönelik projelerin onaylanması, kiralanması faaliyetleri yürütülmüştür.

Su ürünleri üretimini artırmak ve doğal stokları desteklemek amacıyla, su kaynaklarının balıklandırılması çalışmaları yapılmış, bu kapsamda 2010 yılında 58 ilde 451 adet su kaynağı 5,2 Milyon adet sazan yavrusu ile balıklandırılmıştır. 2011 yılında su kaynaklarının 5 Milyon adet sazan yavrusu ile balıklandırılması planlanmaktadır.

Bakanlığımız, Çevre ve Orman Bakanlığı ve ilgili diğer kurum ve kuruluşların katılımıyla, Muğla, İzmir, Aydın ve Mersin illerinde, potansiyel su ürünleri yetiştiricilik alanları belirlenmiş olup; Muğla ve İzmir illerinde, kıyılarda faaliyet gösteren balık çiftlikleri açık denizlerde belirlenmiş olan yeni alanlara taşınmıştır.

Bakanlığımız Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) altında Su Ürünleri Kayıt Sistemi (SKS) kurularak su ürünleri yetiştiriciliği yapan üreticiler kayıt altına alınmış olup, destekleme ödemeleri bu sistem üzerinden yapılmaktadır.

2010 yılı içerisinde su ürünleri yetiştiriciliği yapan üreticilere 146 Milyon TL destekleme primi ödenmiştir.

Su Ürünleri Yetiştiriciliği ile İlgili Yürütülen Faaliyetler

“Karadeniz’de Kalkan Balığının Sürdürülebilir Yavru Üretim Tekniklerinin Geliştirilmesi Projesi” çalışmaları 2007 yılından itibaren Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde gerçekleştirilmekte olup, kalkan balığı yavruları üretilmekte ve kullanılmaktadır. 2010 yılında yetiştiricilik teknikleri, balık hastalıkları, yem geliştirme, kalkan balığı ekonomik araştırması ve yayım faaliyetleri konularında çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında gerçekleştirilen “Yassı Balık Yetiştiriciliği Projesi” 2010 yılında bir yıl uzatılmıştır.

“Su Ürünleri Yetiştiricilik İşletmelerinin Denizel Ekosisteme Olan Çevresel Etkilerin Belirlenmesi Projesi” çalışmalarına 1 Aralık 2007 tarihinde başlanılmış, TUBİTAK-MAM, Çevre ve Orman Bakanlığı, üniversiteler ve üretici örgütleri ortak çalışılmıştır. Proje bütçesi 2,7

Milyon TL olup, proje çalışmaları 3 yıl sürmüş, 2010 yılı sonu itibariyle de tamamlanmıştır.

Proje kapsamında, birçok ülkede olmayan, online sistemle, GPRS yardımıyla, anında merkezden izlemeye yönelik bir sistem geliştirilmiş olup, halen TÜBİTAK-MAM'da kurulu bulunan sistem Bakanlığımıza aktarılacaktır.

Yeni Çevre Kanunu ve balık çiftlikleriyle ilgili tebliğ nedeniyle sektörde yaşanan sorunların çözümüne yönelik olarak, Bakanlığımız, Çevre ve Orman Bakanlığı ve ilgili diğer kurum ve kuruluşların katılımıyla, Muğla, İzmir, Aydın ve Mersin illerinde, potansiyel su ürünleri yetiştiricilik alanları belirlenmiş olup, balık çiftliklerinin bu alanlara taşınma işlemleri devam etmektedir.

Bakanlığımızın Orta Asya ve Balkanlarda su ürünlerinin geliştirilmesinin desteklenmesi politikasına paralel olarak, Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) Üçüncü Ülke Eğitim Programı çerçevesinde “Sürdürülebilir Su Ürünleri Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesine Yönelik Eğitim Programı” adı altında bir teknik işbirliği projesinin anlaşma metni, 23 Temmuz 2010 tarihinde Bakanlığımız, TİKA ve JICA tarafından imzalanmıştır.

Söz konusu program, Türkiye ve Japonya'daki su ürünleri yetiştiriciliği teknolojisindeki deneyim ve bilgilerin paylaşılması, hedef ülkelerdeki su ürünleri yetiştiriciliği sektörünün gelişiminin güçlendirilmesini, hedef ülkelerin su ürünleri yetiştiriciliği sektöründeki planlamanın geliştirilmesini amaçlamaktadır.

Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü tesislerinde uygulanmakta olan projede öncelikle Orta Asya ülkelerinden kamu, özel sektör ve araştırmacı/akademisyenlerden oluşan 15 katılımcı ile 3 haftalık bir eğitim aktivitesinin yapılması planlanmıştır.

Türk ve Japon hükümetlerinin teknik işbirliği çerçevesinde 2010-2012 yılları arasında Bakanlığımız ev sahipliğinde yılda bir kez düzenlenecek olan, eğitimin birincisi Ekim 2010 da düzenlenmiş olup, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan'dan kamu, özel sektör ve üniversitelerde görev yapan 10 katılımcı iştirak etmiştir.

Ülkemizin de üyesi bulunduğu Orta ve Doğu Avrupa'da Balıkçılığın Geliştirilmesi Uluslararası Örgütü (EUROFISH) tarafından 2006 yılında FAO'ya sunulan ve Bakanlığımızca uygun bulunan “Hasat Sonrası Kalite, İzlenebilirlik, Gıda Güvenliği Açısından Su Ürünleri Yetiştiricilik Sektörünün Sürdürülebilir Gelişimi Projesi” 16.03.2010 tarihinde FAO tarafından kabul edilmiştir.

Doğal kaynakların da korunarak zenginleştirilmesini temin etmek amacıyla, dünyada yaygın olarak kullanılan ve doğadaki balıklara beslenme ve üreme alanı sağlamanın yanında, kıyılarımızda yasak avcılığın önlenmesine katkı sağlayan yapay resiflerin ülkemizde de kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla, “Su Ürünleri Kaynaklarının Yapay Resifler İle Korunması ve Geliştirilmesi Projesi” uygulamaya konulmuş ve Edremit/Balıkesir'de uygulanacak pilot proje için 2010 ve 2011 yılı için toplam 4 Milyon TL kaynak ayrılmıştır.

Su Ürünleri Yetiştiriciliğinde Kaydedilen Gelişmeler

Ülkemiz, dünyada su ürünleri yetiştiriciliği alanında en hızlı büyüyen 3'ncü ülke konumuna yükselmiş olup, alabalık yetiştiriciliğinde Avrupa'da 1'nci sıraya yükselmiştir. Kaydedilen gelişmeler sonucu Türkiye, Akdeniz ve Avrupa ülkeleri arasında önemli bir konuma sahip olmuştur. Ülkemizde, 2002–2009 yılları arasındaki 8 yıllık dönemde yetiştiricilik üretimimiz yaklaşık % 159 artarak 158.729 tona ulaşmıştır.

Son 8 yıllık dönemde, su ürünleri ihracatında da önemli bir aşama kaydedilmiştir. Bu dönemde ihracatımız yaklaşık % 178 artarak, 342 Milyon ABD dolarına yükselmiştir. İhracatımızın % 80'i AB ülkelerine yapılmaktadır.

FAO tarafından yapılan bir çalışma ile ülkemizin su ürünleri yetiştiriciliği ve üretimi alanında dünyada en hızlı büyüyen 3 üncü ülke olduğu belirlenmiştir.

UYGULANAN DIŞ KAYNAKLI PROJLER

1) Sivas- Erzincan Kalkınma Projesi

6 Mayıs 2004 tarihinde IFAD, 12 Mayıs 2004 tarihinde OPEC kredilerine ait proje ikraz anlaşmaları imzalanmış olup, 01 Eylül 2004 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe girmiştir.

2004-2012 yılları arasında uygulanacak olan projenin iç kaynak tutarı 4,4 Milyon ABD doları, faydalanıcı katkısı 2,7 milyon ABD doları, dış kaynak tutarı (IFAD ve OPEC) yaklaşık 23 Milyon ABD doları olup, toplam yatırım tutarı 30,04 Milyon ABD dolarıdır. Projede 2010 yılsonu itibariyle toplam 18,1 Milyon ABD doları harcama gerçekleştirilmiştir.

2010 yılsonu itibariyle projede son durum: Projenin Köy Geliştirme bileşeni kapsamında; Sivas ve Erzincan'da toplam 30 adet doğal arıtmalı kanalizasyon tesisi, Sivas ilinde 1 adet 50 Ton kapasiteli içme suyu deposu, Erzincan ilinde 1 adet içme suyu rehabilitasyonu, Erzincan ilinde 360 metre uzunluğunda, 4,5 metre yüksekliğinde 2 adet istinat duvarı ile menfez, Sivas'da 5 köy, Erzincan'da 3 köyde olmak üzere toplam 75 Km arazi yolu, yapımı gerçekleştirilmiştir. Sivas ilinde 100 köye 1000 adet, Erzincan ilinde 14 köye 140 adet sıvat dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca, Sivas ilinde 2 Erzincan ilinde 5 adet kapalı borulu basınçlı sulama tesisinin proje dizayn ihalesi ile Sivas ilinde 2 adet kanalizasyon tesisinin ve 3 adet firının uygulama ihaleleri gerçekleştirilmiştir. Sivas ilinde 1 adet Toprak Tahlil Laboratuvarı kurularak, çiftçilerin hizmetine verilmiştir.

Hazırlanan 4 Stratejik Yatırım Planı (Sivas için süt ve arıcılık, Erzincan için Süt ve kuru fasulye) ile de, tedarik zincirinin farklı seviyelerindeki katılımcılara, bir dizi ticari alt yapı ve katkı hibeleri (eş finansman) için yatırım çerçevesi oluşturulmuştur.

Hazırlanan stratejik yatırım planları çerçevesinde, çiftçiler ve örgütlerinin; tarımsal alet-makine ve ekipman alımları ile tarımsal üretim ve sulama projeleri yatırımları için %85 oranında ve en fazla 30,6 Bin TL, tarımsal pazarlamaya yönelik ekonomik yatırımlar için; çiftçi örgütlerine %85, özel sektöre %50 oranında ve en fazla 170 Bin TL eş finansman desteği sağlanmaktadır.

Verilen eş finansman destekleriyle; bir yandan tarımsal üretim ve çiftçi gelirleri artırılırken, bir yandan pazarlama imkânları geliştirilmekte bir yandan da mevcut işletmelerin hammadde temini ve kurulu kapasitelerini kullanacak olmaları nedeniyle, istihdam fırsatlarını genişletmeleri sağlanmaktadır.

2010 yılsonu itibariyle proje kapsamında 7 çiftçi örgütü ve 466 çiftçinin 3,3 Milyon TL tutarındaki yatırımı için 2,5 Milyon TL eş finansman desteği sağlanmıştır.

2) Diyarbakır, Batman, Siirt Kalkınma Projesi

5 Mart 2007 tarihinde IFAD ile imzalanan İkraz Anlaşması, 14 Mayıs 2007 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmıştır. 6 Eylül 2007 tarihinde UNDP ile Hizmet Anlaşması

yapılarak gerekli tüm şartlar yerine getirilmiş ve 19 Aralık 2007 tarihinde proje yürürlüğe girmiştir.

2007-2012 yılları arasında uygulanacak olan projenin iç kaynak tutarı 4,5 Milyon ABD doları, faydalanıcı katkısı 7,6 Milyon ABD doları, dış kaynak tutarı (IFAD kredisi ve UNDP Hibesi) 24,9 Milyon ABD doları olup, projenin toplam yatırım tutarı 36,9 Milyon ABD dolarıdır. Projede 2010 yılsonu itibariyle toplam 11,2 Milyon ABD doları harcama gerçekleştirilmiştir.

Proje illerinde yer alan köylerdeki mevcut üretim ve istihdam imkânları esas alınarak, verimlilik ve yaşam kalitesinin artırılması, tarım ve tarım dışı alanlarda gelir getirici faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve hedef kitlenin istihdam edilebilirliğinin artırılması için bireysel ve kurumsal kapasite gelişimlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir.

2010 yılsonu itibariyle projede son durum: Diyarbakır'da "Proje İdare Ofisi" hizmete açılmış, Proje İllerinde "Proje Yönetim Birimleri" oluşturularak, ekipman ve personel ihtiyaçları karşılanmıştır. Proje İlleri için toplam 5 adet taşıt alımı gerçekleştirilmiştir.

Meyveciliğin ve bağcılığın geliştirilmesi amacıyla, toplam 819 da alanda demonstrasyon çalışması, çiftçi eğitim ve öğretimine yönelik olarak farklı konularda çiftçi eğitim kursları düzenlenmiştir. Kırsal altyapının geliştirilmesi kapsamında 13 köyde kanalizasyon ve doğal arıtma tesisi, 2 köyde içme suyu deposu, 1 köyde dere yatağı ıslahı ve 11 adet köy ve mezrada yol geçidi için menfez ve borulu geçiş yapıları tamamlanmıştır.

Hazırlanan Stratejik Yatırım Planları çerçevesinde; Diyarbakır İlinde, Bağcılık, Meyvecilik ve Süt sektörleri kapsamında toplam 1,2 Milyon TL, Batman ilinde, bağcılık ve süt sektörü kapsamında toplam 641.100 TL, Siirt ilinde ise Zivzik Narı yetiştiriciliği sektöründe yaklaşık 155 Bin TL katkı hibesi ödemesi yapılmıştır. Belirtilen sektörler kapsamında toplam ödenen katkı hibesi tutarı yaklaşık 2 Milyon TL'dir. Katkı hibesi uygulamalarına devam edilmektedir.

3) Anadolu Su Havzaları Rehabilitasyon Projesi

4 Ekim 2004 tarihinde imzalan İkras Anlaşmasını müteakip, 2005 yılında uygulamalara başlanan projede Orta Anadolu ve Karadeniz bölgelerindeki sürdürülebilir doğal kaynak yönetiminin ve katılımcı planlamanın sağlanması, doğal kaynaklara baskının azaltılması, çevreyle dost tarım ve ormancılık faaliyetlerinin benimsenmesi, kurumsal kapasitenin artırılması ve halkın bilinçlendirilmesi ve ayrıca AB'ne uyum sürecinde su ve besin yönetimi ile ilgili politikaların geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

2004-2012 yılları arasında uygulanacak olan projenin iç kaynak tutarı 5,25 Milyon ABD doları, dış kaynak olarak (Dünya Bankası Kredisi) 15,7 Milyon ABD doları ve GEF Hibesi 7 Milyon ABD doları olmak üzere toplam yatırım tutarı 27,950 Milyon ABD dolarıdır. Bu bütçe içerisinde Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün (TÜGEM) payı ise 0,74 Milyon ABD doları iç kaynak, 2,86 Milyon ABD doları dış kaynak olmak üzere toplam 3,6 Milyon ABD doları'dır. Projede 2010 yılsonu itibariyle toplam 2,228 Milyon ABD doları harcama gerçekleştirilmiştir.

Proje; Tokat, Amasya, Çorum, Sivas ve Kayseri illerinde toplam 28 adet küçük su havzasında uygulanmaktadır. Ayrıca, GEF tarafından desteklenen Tarımsal Kaynaklı Kirliliğin belirlenmesi için yapılacak faaliyetler de Tokat, Amasya, Çorum ve Samsun illerinde toplam 6 adet havzada yürütülmektedir.

2010 yılsonu itibariyle projede son durum: Projenin rehabilitasyon faaliyetleri kapsamında 2.06 ha alanda nadas azaltma, 1.163 ha alanda marjinal tarım alanlarının doğru

kullanımı, 892 ha orman dışı mera alanlarının rehabilitasyonu ve bu amaca yönelik olarak meralara 29 adet seyyar sıvat alımı gerçekleştirilmiştir.

Gelir getirici faaliyetler kapsamında; 100 ünite (100x15=1.500 adet arılı kovan) arı alınarak, arı yetiştiriciliği ve bakımı kurslarına devam ederek sertifika almış olan üreticilere arılı kovanlar dağıtılmıştır. 24.190 adet fidan ile tarla kenarı ağaçlandırılması, 136 ha kuru alanlarda bağ-bahçe, 283,3 ha sulu alanlarda bağ-bahçe üretimi, 97 ha alanda demonstrasyonlar, 1.150 ha sulu alanlarda yem bitkisi üretimi ve 35 ha alanda sebze üretimi faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında bugüne kadar bozulmuş doğal kaynakların rehabilitasyonu ve gelir artırma amacıyla yapılan faaliyetlerde kullanılmak üzere tohum, fide, fidan, gübre alınmış, demonstratif faaliyetler çerçevesinde çiftçi şartlarında damla sulamanın yaygınlaştırılması amacıyla 150 ünite damla sulama tesisi kurulmuştur. Bilinçlendirme-kapasite oluşturma faaliyeti kapsamında 6 adet mibzer, 2 adet anıza ekim makinesi, 6 adet yem kırma makinesi, 2 adet su tankeri ve 17 adet dip kazan alımları yapılmıştır. Ayrıca farklı konularda çiftçi eğitim kursları düzenlenmiştir.

4) Doğu Karadeniz Bölgesinde Küçük Ölçekli Çiftçilerin Yaşam Seviyelerinin iyileştirilmesi Projesi (DOKAP-TARIM)

Doğu Karadeniz Bölgesel Kalkınma Planı (DOKAP) çerçevesinde bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye katkıda bulunmak üzere, çiftlik geliştirme metodunu 6 proje ilindeki (Artvin, Rize, Trabzon, Gümüşhane, Giresun ve Ordu) küçük ölçekli çiftçilere yaymak ve model alandaki küçük ölçekli çiftçilerin gelirlerini artırmak amacıyla, 20 Ekim 2006 tarihinde JICA (Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı) ve Bakanlığımız arasında “Teknik İş Birliği Anlaşma Metni” imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

1 Ocak 2007 tarihinden itibaren aktif olarak uygulanmasına başlanan projede, 31 Mart 2010 tarihi itibarıyla JICA desteği tamamlanmıştır. Proje 2013 yılı sonuna kadar Bakanlık kaynaklarıyla devam ettirilecektir. Projede 2010 yılsonu itibarıyla 2,2 Milyon TL iç kaynak, 224 Bin TL faydalanıcı katkısı olmak üzere toplam 2 Milyon 424 Bin TL harcama gerçekleştirilmiştir. Ayrıca taşıt, alet-ekipman, seminer giderleri, tercüman maaşları ve diğer ofis giderleri için Japon Hükümetince 20,7 Milyon Japon yen’i (yaklaşık 330.000 TL) katkı sağlanmıştır.

2010 yılsonu itibarıyla projede son durum: Trabzon ilinde 3 köy (Of ilçesinin Uğurlu, Akçaabat ilçesinin Kuruçam, Maçka ilçesinin Çoşandere köyleri) model alan olarak seçilmiştir. Model alanlardaki uygulamalardan elde edilen tecrübeler 6 proje ilinde seçilen yayım alanlarına aktarılmaktadır. Model alanlarda; turfanda ve yarı turfanda çilek, mavi yemiş, destek sistemli kivi, Trabzon hurması bahçe tesisleri, silaj ve düşük maliyetli sera yapım metodu, tatlı patates, kuşkonmaz ve Gynmight gibi yeni ürün demonstrasyonları kurulmuştur. Küçük ölçekli çiftçiler için alternatif gelir kaynağı olarak, peyzajlık fidan üretimi yaptırılmıştır. Halk Eğitim Merkezi ile işbirliği yapılarak, hasır işlemeciliği ve gümüş telkari kursu açılması sağlanmıştır.

20 Eylül-07 Ekim 2010 tarihleri arasında toplam 19 kişinin eğitimini kapsayacak Japonya Genç Liderler eğitim programına, DOKAP-TARIM Projesinde çoklu tarım uygulamalarında öne çıkan 3 bayan 1 erkek çiftçi ile 1 teknik eleman katılmıştır.

5) Ardahan-Kars-Artvin Kalkınma Projesi (AKAK)

2009 ve 2010 yıllarında hazırlıkları ve görüşmeleri tamamlanmış olan projenin, Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) ve Hazine Müsteşarlığı arasında 12 Nisan 2010 tarihinde ikraz anlaşması imzalanmış ve 7 Mayıs 2010 tarih ve 2010/424 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe girmiştir.

Proje Ardahan, Kars ve Artvin illerinde kırsal yoksulluğu azaltmayı ve tarımsal üretimde gelişme sağlamayı hedeflemektedir. Bu bağlamda; tarımsal üretimde ticari boyuta geçme konusunda istekli olan ve bunu yapabilecek kırsal üreticilerin (kadın, erkek) gelirlerini artırmak, üreticilerin ticari boyuta geçmelerini engelleyen altyapı yetersizliklerini gidermek ve bu süreçte desteklenmeleri için kurumsal yayım hizmetlerini güçlendirmek ve proje yönetim kapasitesini artırmak amaçlanmaktadır.

2010-2015 yılları arasında 5 yıl süre ile uygulanacak olan projenin iç kaynak tutarı 3,2 Milyon ABD doları, faydalanıcı katkısı 4 Milyon ABD doları, dış kaynak tutarı da (IFAD kredisi) 19,2 Milyon ABD doları olan projenin toplam yatırım tutarı 26,4 Milyon ABD dolarıdır.

Proje uygulamaları; hayvancılık faaliyetleri için 7 ilçede (Ardahan 3, Kars 3 ve Artvin' de 1 ilçe), bitkisel üretim faaliyetleri için 3 ilçede (Ardahan 1, Kars 1 ve Artvin' de 1 ilçe) olmak üzere toplam 10 ilçede ve 160 köyde gerçekleştirilecektir.

2010 yılsonu itibariyle projede son durum: Proje illerinde görev alacak personel belirlenmiş ve 2011 yılında faaliyetlerin gerçekleştirileceği ilçe ve köylerin seçimi tamamlanmıştır. 19-20 Nisan 2010 tarihleri arasında Kars ilinde Proje personelinin katıldığı proje başlangıç ve bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Proje Uygulama Rehberi ve Yıllık Çalışma Plan ve Bütçesi hazırlanarak onaylanmıştır. Hazine tarafından Merkez Bankası nezdinde proje özel hesabı açılmış ve proje uygulamalarına esas olmak üzere UNDP ile hizmet anlaşması 16.12.2010 tarihinde imzalanmıştır.

6) Çoruh Nehri Katılımcı Havza Rehabilitasyonu Projesi

Proje ile Çoruh Nehri Havzasında; vejetasyon, toprak ve su kaynaklarının entegre rehabilitasyonu, sürdürülebilir kullanımı ve halkın yaşamının çeşitli gelir getirici faaliyetlerle iyileştirilmesi suretiyle doğal çevrenin korunmasına ve yoksulluğun azaltılmasına katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

2011-2018 yılları arasında uygulanacak olan projenin iç kaynak tutarı 27,8 Milyon TL, faydalanıcı katkısı 9,7 Milyon TL, dış kaynak olarak (JICA Kredisi) 71,7 Milyon TL olmak üzere toplam yatırım tutarı 109,2 Milyon TL'dir. Bu bütçe içerisinde TÜGEM'in payı ise 1,2 Milyon TL iç kaynak, 6,9 Milyon TL dış kaynak ve 5,3 Milyon TL faydalanıcı katkısı olmak üzere toplam 13,4 Milyon TL'dir.

Proje; Artvin, Bayburt ve Erzurum illerinde, 242 köy ve 55.000 kişiyi ilgilendiren, 604.301 ha alana sahip 12'si öncelikli olmak üzere, toplam 18 mikro havzada uygulanacaktır.

2010 yılsonu itibariyle projede son durum: DPT'nin fizibilite formatına uygun olarak hazırlanan Proje Fizibilite Raporu DPT'ye sunulmuş ve uygun görüş alınmıştır. Kurumlar arası (Çevre Orman Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, DPT ve JBIC) görüşmeler sonrasında verilecek nihai kararlar doğrultusunda imzalanacak proje dokümanında, bütçe rakamlarında değişiklik olabilecektir. İkraz anlaşmasına ilişkin müzakereler ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde devam etmekte olup, anlaşmanın önümüzdeki aylarda imzalanması beklenmektedir.

7) Çevre Amaçlı Tarım Arazilerinin Korunması "ÇATAK" Projesi

Programın ilk uygulamaları (pilot uygulama) 2006 yılında başlamış olup, dış kaynaktan Kırşehir, Isparta, Konya ve Kayseri illerinde 2008 yılı sonuna kadar yürütülmüştür.

2009 yılı için ise Kırşehir, Isparta, Konya, Kayseri, Karaman, Kahramanmaraş, Niğde,

Çanakkale ve Nevşehir illerinde iç kaynaktan 7 Bin ha alan hedeflenerek yürütülmüştür.

2010 yılında ise Kırşehir, Isparta, Konya, Kayseri, Karaman, Kahramanmaraş, Niğde, Çanakkale, Nevşehir Adana, Aksaray, Amasya, Burdur, Bilecik, Diyarbakır, Denizli, Mersin, Samsun ve Sivas illerinde ise 12 Bin ha alan hedeflenerek yürütülmüştür.

2011 yılında ise Kırşehir, Isparta, Konya, Kayseri, Karaman, Kahramanmaraş, Niğde, Çanakkale, Nevşehir Adana, Aksaray, Amasya, Burdur, Bilecik, Diyarbakır, Denizli, Mersin, Samsun, Sivas, Edirne, Aydın, Manisa, Ankara, Çorum ve Tokat illerinde 16.000 ha alan hedeflenerek yürütülecektir. Ayrıca, Aksaray, Karaman, Konya ve Niğde illerinde proje uygulama alanlarındaki üreticilere proje faaliyetlerinin uygulama verimliliğini arttırmak amaçlı olarak sermaye transferi (hane halkına ödemeler) şeklinde belirli oranda hibe destekleme ödemeleri yapılması gerçekleştirilecek olup, planlama çalışmaları devam etmektedir.

Kategoriler ve Destekleme Miktarı

1. Kategori: Toprak işlemsiz tarım ve arazinin boş bırakılması uygulamaları (setleme, canlı ve cansız perdeleme, taş toplama, drenaj, jips uygulaması, malçlama, ahır ya da çiftlik gübresi uygulaması, aşırı otlatmanın engellenmesi, çok yıllık buğdaygil ve baklagiller ile alanın kaplanması) gerçekleştirilmiş olup, 2010 yılında I. Kategori uygulamalarına 60 TL/da destekleme ödemesi yapılmıştır.

2. Kategori: Çevre Dostu Tarım Teknikleri ve Kültürel Uygulamalar (uygun sulama tekniklerinin kullanımı, Kontrollü ilaç ve gübre kullanımı, organik tarım ve iyi tarım uygulamaları) gerçekleştirilmiş olup, 2010 yılında II. Kategori uygulamalarına 135 TL/da destekleme ödemesi yapılmıştır.

2010 yılında projeye müracaat eden ve uygulamaları gerçekleştiren 2.940 üreticiye 8.808 ha alan için 10,3 Milyon TL ödeme yapılmıştır.

TARIM ARAZİLERİ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

5403 sayılı Kanun'un 8. maddesinde değişiklik yapan 5578 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 9 Şubat 2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre, Bakanlığın uygun görüşü ile kamu yatırımları için ihtiyaç duyulan yerler hariç olmak üzere, mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri ve marjinal tarım arazilerininin 2 ha'dan, dikili tarım arazilerininin 0,5 ha'dan, örtü altı tarımı yapılan arazilerin 0,3 ha'dan daha küçük parçalara bölünmesi önlenmiştir.

5578 sayılı Kanun ile "Bölünemez büyüklükteki tarım arazilerininin mirasa konu olmaları ve üzerlerinde her ne şekilde gerçekleşmiş olursa olsun birlikte mülkiyetin mevcut olması durumunda, bu araziler ifraz edilemez, payları üçüncü şahıslara satılamaz, devredilemez veya rehin edilemez" hükmü getirilerek, bu sayede fiili olarak arazi toplulaştırmasına da katkı sağlanmıştır.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında hazırlanan "Tarım Arazilerininin Korunması, Kullanılması ve Arazi Toplulaştırmasına İlişkin Tüzük" 24.07.2009 tarih ve 27298 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tüzük ile ilk defa Bakanlığımız kontrolünde; İl özel idareleri, belediyeler ve köyler ile tarımsal amaçlı faaliyette bulunan kooperatifler, birlikler gibi tüzel kişilikler veya diğer kamu kuruluşları tarafından yapılacak özel arazi toplulaştırması ile ilgili düzenlemeler getirilmiştir. Tüzüğün 17 inci maddesinde yer alan Özel Toplulaştırma kapsamında; 2010 yılı sonuna kadar DSİ Bölge

Müdürlükleri ve Özel İdare Müdürlükleri tarafından yapılan müracaatlar neticesinde 21 adet toplulaştırma projesi ile ilgili toplam 204.288 ha alan için Bakanlar Kurulu Kararı alınmıştır.

1) Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri Kurulması

Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği 10.11.2009 tarih ve 27402 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri ile ilgili işlemler Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na yürütülmektedir.

Seracılık ve hayvancılık konularının içeren Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri kurulması çerçevesinde; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın yatırım programında, seracılık konusunda 1 adet, hayvancılık konusunda da 7 adet olmak üzere toplam 8 adet proje bulunmaktadır.

2) Tarımsal Kuraklıkla Mücadele

Küresel ısınma ve birçok nedenle oluşan doğal bir afet olan kuraklığın, her an yaşanma riski Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı'nın hazırlanmasını ve uygulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu kapsamda ülkemizde de kuraklık çalışmalarına başlanmış olup, Bakanlığımız koordinasyonunda Tarımsal Kuraklıkla Mücadele ile Kuraklık Yönetimi Çalışmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki 2007/12477 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Tarımsal Kuraklıkla Mücadele İle Kuraklık Yönetimi Çalışmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karar (2007/12477) doğrultusunda; Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Yönetiminin Görevleri, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik çerçevesinde çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu itibarla kuraklıkla mücadelede, kurak yıllarda alınması gereken tedbirlerden önce normal şartlardaki yıllarda alınması gereken tedbirler daha çok önem kazanmaktadır. Bu nedenlerle "Kuraklık Eylem Planı" sadece kuraklık olduğu yıllarda alınacak önlemleri değil, kuraklık olmadan önce yağışlı yıllarda alınacak tedbirleri de içermektedir. Bu bağlamda merkezde ilgili bakanlıklar konuları itibariyle gelecek yıllarda yapacakları yatırımlar ve kuraklık halinde kısa dönemde yapacakları çalışmaları kapsayan eylem planlarını hazırlamışlardır.

Kuraklıkla Mücadele ile Kuraklık Yönetimi Çalışmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karar gereği, Valiler başkanlığında illerde Tarımsal Kuraklık İl Kriz Merkezi oluşturularak Tarımsal Kuraklık Eylem Planları hazırlanmıştır. Kuraklık İl Kriz Merkezleri her yıl düzenli olarak toplanmaktadır.

Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi kapsamında oluşturulan İzleme Erken Uyarı ve Tahmin ve Risk Değerlendirme Komiteleri Ağustos 2008 döneminde çalışmalarına başlamış olup komiteler tarafından hazırlanan raporlar, her ay düzenli olarak Makam'a sunulmaktadır.

3) Entegre İdare ve Kontrol Sistemi (IACS) ile Arazi Parsel Tanımlama Sisteminin (LPIS) Kurulması

Bir sistem olarak IACS tarımsal desteklerin doğru yönetilmesi ve denetimi için oluşturulan mekanizmaları kapsamakta, çiftçilere yapılacak ödemelerin doğruluğunu güvenlik altına alıp ve yanlış bildirimleri önlerken, özellikle arazisini eken gerçek çiftçilerin arazilerine göre destek almasını sağlamaktadır.

IACS'ın temel bileşenlerinden birisi olan Arazi Tanımlama ve Parsel Sistemi (LPIS) AB'de tarımsal arazilerin tanımlanması için kullanılmaktadır.

Bu doğrultuda, Arazi Parsel Tanımlama Sisteminin Sayısallaştırılması Proje fişi Avrupa Birliği tarafından 2010 yılı Mali İşbirliği Programlaması içerisinde kabul edilmiştir.

AB Komisyonunca 5 nolu Açılış kriterine konu “Strateji Belgesi”nin kabul edildiğinin bildirilmesi sonucu, Mayıs 2010 döneminde ilgili kurum görüşleri de alınmak suretiyle Strateji Belgesi “Ulusal Strateji Belgesi” olarak, AB Komisyonuna iletmek üzere Dışişleri Bakanlığı ve Avrupa Birliği Genel Sekreterliğine (ABGS) gönderilmiştir. Böylece LPIS projesi üzerindeki ön şart kaldırılmıştır.

IACS/LPIS Projesinin devamı niteliğinde olan, IACS Sisteminin kurulması açısından Avrupa Birliği tarafından kabul edilmiş bulunan “LPIS Stratejisi”nde yer alan, taahhüt edilen zaman planına, ABGS’nin talep ettiği “Sektör tablolarına” ve “Ulusal Programa” uygun olarak 2011 Programlaması için IPA 1 bileşeni kapsamında teklif edilen 2 adet proje fişi ile 2012 Programlaması kapsamında ise 4 adet proje fişi ABGS’ye gönderilmiştir.

IACS yönetmeliğinin 2012 yılında çıkartılması planlanmaktadır.

4) Sorunlu Tarım Alanlarının Tespiti ve İyileştirilmesi Projesi (STATİP)

Projenin Amacı: 2002-2009 yıllarını kapsayan Sorunlu Tarım Alanlarının Belirlenmesi ve İyileştirilmesi Projesi” ile birinci aşamada, 1/25 000 standart topografik haritalar üzerinde, ilk defa köy sınırları dikkate alınarak 81 ilimizin, nitelikleri itibariyle tarım arazisi varlığı (sulu, kuru, mutlak, özel, dikili, marjinal) ile birlikte mera, orman, yerleşim alanları, diğer araziler; köy, ilçe ve iller bazında tespit edilerek, kullanıcıların hizmetine sunulacak ve bu çalışma ile ülke tarım arazilerinin envanteri de hazırlanmış olacaktır. Böylece yerel planlamalardan gidilerek makro planlamalar için de sürekli güncel ve sağlıklı bilgilerin temini ile yaşayabilir ve sürdürülebilir kalkınmanın temeli olan aşağıdan yukarıya doğru planlamanın ilk adımı atılacaktır.

Ülke arazi varlıklarının nitelikleri (toprak, topografya, iklim, vb.) ile birlikte belirlenmesi, tarımsal veya tarım dışı amaçlı planlamalarda ihtiyaç duyulan sağlıklı arazi verilerinin üretilmesi, tarımsal ürünlerin en uygun yetiştirme alanlarının belirlenmesi ve bu verilerin desteklemeler ve planlamalarda kullanılması projenin genel amacıdır.

Gerçekleştirilen Faaliyetler

“Sorunlu Tarım Alanlarının Belirlenmesi ve İyileştirilmesi Projesi-STATİP” kapsamında ilk defa köy sınırları dikkate alınarak ülkemiz tarım arazileri nitelikleri ile birlikte köy, ilçe ve iller bazında belirlenerek kullanıcıların hizmetine sunulacak ve bu çalışma ile ülke tarım arazilerinin envanteri de hazırlanmış olacaktır.

2010 yılında 10 il ile ait görüntüler kullanılarak STATİP verileri bu iller için daha hassas hale getirilmiştir. Alınan Makam onayı doğrultusunda STATİP verilerinin kamu kurumları, özel şirketler ve üniversitelerle paylaşımına başlanılmıştır.

5) Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli

Projenin Amacı

Gerek yaşanmakta olan kuraklık ve gerekse de toprak ve su gibi en önemli doğal kaynakların yanlış kullanımından doğan sorunlara çözüm amaçlı olarak, ülkemiz tarımı için gerekli olan ve uzun yıllardır hayata geçirilmesi düşünülen, tarımsal havzaların belirlenmesi, tarım havzaları bütünleşmiş yönetim sisteminin kurulması, iç ve dış taleplerin projeksiyonu ve bu projeksiyona göre tarımsal desteklerin düzenlenmesine yönelik yapının oluşturulabilmesi,

sürdürülebilir kalkınma ve doğal kaynak kullanımının sağlanmasıdır.

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli ile Hedeflenenler

1. Bakanlığımızca gerçekleştirilen desteklemeler rasyonel bir şekilde yönlendirilebilecektir.
2. Arz açığı olan ürünlerde üretim artışı sağlanacaktır.
3. Doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilir kullanımı sağlanacaktır.
4. Havza bazlı planlama ve yönetimle tarıma dayalı sanayi, ürün borsaların oluşumu da dahil olmak üzere sektör planlamalarında sürdürülebilirlik sağlanacaktır.
5. Muhtelif senaryolara göre üretimin planlanması yolu ile iklim değişikliği etkileri de dahil olmak üzere, pazar değişkenlikleri, dalgalanmaları gibi durumlarda üretim yönlendirilmesi kolaylaşacaktır.
6. “IACS Sistemi”nin kurulma çalışmalarında çok önemli bir alt yapı olacaktır.
7. “Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli ” tarımsal verileri bünyesinde barındırdığı için bu verilere ilişkin “Veri Kirliliği” önenebilecektir.

Gerçekleştirilen Faaliyetler

- Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modelinin algılanmasına ilişkin il/ilçe müdürlük personeli, üretici ve sivil toplum kuruluşlarını kapsayan yaklaşık 9.000 anket çalışması gerçekleştirildi.
- Modelin tanıtımı için 2,2 Milyon adet liflet basıldı ve illere dağıtıldı.
- Sistem içerisinde desteklemelerin dağılımını gerçekleştiren karar–destek modelinde yer alan ürün-verim- maliyet- ekiliş alanları, ürün pazar ve çiftçi satış fiyatları çalışmaları sürmektedir.
- 2010 Yılı Ürünleri Fark Ödemesi Desteğine Dair Karar doğrultusunda, Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline Göre tarım havzalarında hangi ürünlere fark ödemesi desteği yapılacağına ilişkin 2010/159 sayılı BKK 02 Mart 2010 tarihli Resmi Gazete’de yayımlandı.
- Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline ilişkin çeşitli senaryolara göre “Karar Destek Sistemi” çalıştırılarak, üretim miktarlarının Tarım Havzalarına dağılımı sağlandı.
- Makam tarafından verilen alternatif senaryolara uygun olarak 2010 yılı için sistemin havzalarda ön gördüğü ürünlere ilişkin destek çalışması yapılmıştır.
- 2010 yılı üretim öngörülerini ortaya koyan prime esas 17 ürüne ait “Talep Tahmin Modeli” kapsamındaki çalışma yapılmıştır.
- “Tarım Havzalarının Faaliyet ve İşleyişi ile İlgili Esas ve Usullerinin Düzenlenmesine İlişkin Yönetmelik” 07 Eylül 2010 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
- Modelin alt yapısını oluşturan veri tabanının güncellenmesi çalışmaları yapıldı.
- Her bir havza için;
  - Temel ürün niteliğinde olan,
  - Havzanın özel ürünü olan, ürünlerin belirlenmesi ve bu doğrultuda havzalar bazında bir destek modeli oluşturulması çalışması tamamlanmıştır.

- Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli'nin yer aldığı portala ilişkin düzenleme ve yenileme çalışmaları sürmektedir.
- Strateji belgesi hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

6) Kimyevi ve Organik Gübre Yönetmeliği Çerçevesinde Yapılan Faaliyetler

2010 yılında, Kimyevi Gübre Yönetmeliği çerçevesinde;

- 188 adet lisans belgesi,
- 3858 adet tescil belgesi,

Organik Gübre Yönetmeliği çerçevesinde;

- 33 adet üretim izni,
- 90 adet lisans belgesi
- 730 adet tescil belgesi düzenlenmiştir.

Gübre Denetim Faaliyetleri

2010 yılında fiilen gübre denetimi yapan denetçi sayısı 703 kişi, denetim sayısı 9.083 adet, laboratuara gönderilen analiz sayısı 1.768 adet olup, 74 Lt (sıvı) ve 3.026 Kg (katı) gübre imha edilerek 160.222 TL idari para cezası (İPC) uygulanmıştır.

Kimyevi Gübre İstatistikleri

2010 yılındaki kimyevi gübre istatistikleri,

- 3.446.765 ton üretim,
- 4.968.058 ton tüketim,
- 2.283.643 ton ithalat,
- 501.352 ton ihracattır.

7) Tarımsal Mekanizasyon Faaliyetleri

2010 yılında Tarımsal Mekanizasyon Faaliyeti olarak,

- 634 adet deney sevk işlemi,
- 1.155 adet zirai kredilendirme belgesi verilmiştir.

b) KORUMA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİTKİ KORUMA HİZMETLERİ

Bitki hastalık ve zararlıları ile mücadele faaliyetleri olarak;

Çekirge Mücadelesi 49 ilde, 152.817 da alanda devlet yardım mücadelesi olarak yapılmıştır.

Süne Mücadelesi 31 ilde 19.346.500 da buğday alanında programa alınmış olup, 38 ilde 10.878.512 da alanda tamamen yer aletleri ile kimyasal mücadele yapılmıştır. Süne ve Kimil Mücadelesi'nde, Biyolojik Mücadeleye Destek Amaçlı Ağaçlandırma Projesi" kapsamında toplam, 18 ilde 833.629 adet fidan dikimi gerçekleştirilmiştir. Yine 8.950.000 adet parazitoit üretilmiş ve ilaçlama dışı bırakılacak alanlara salım yapılmıştır. Gelecek yıllarda bu çalışmalar artan ivme ile devam edecektir. Süne emgi oranı 0,80 olarak gerçekleştirilmiştir

Entegre ve Kontrollü Mücadele;

Teknik yardımın devlet tarafından yapıldığı, mücadele için gerekli tüm girdilerin üreticiler tarafından karşılandığı mücadele şeklidir.

Entegre ve kontrollü mücadele süne mücadelesi hariç 131.877.450 da alanda gerçekleştirilmiştir.

Bitkisel Üretimde Kullanılan Kimyasalların Kayıt Altına Alınması ve İzlenmesi

İnsan sağlığı ve çevrenin korunması, tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla bitkisel üretimde kullanılan kimyasalların kayıtlarının tutulması ve izlenmesi için "Bitkisel Üretimde Kullanılan Kimyasalların Kayıt Altına Alınması ve İzlenmesi Hakkında Yönetmelik" 04.11.2008 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu çalışmalar kapsamında 2010 yılında 1.000.000 adet üretici kayıt defteri bastırılarak üreticilere ücretsiz ulaştırılmıştır. Ayrıca çiftçi eğitimine yönelik olarak 27 ayrı konuda (bağ, kayısı-badem, turunçgil, şeftali-nektarin, kiraz-vişne, elma, çilek, ayva, ceviz, zeytin, havuç, mısır, yaprakları yenen yeşil sebzeler, yemeklik baklagil, antepfıstığı, domates, biber, kabak, kavun-karpuz, soğan-sarımsak, patates, armut, erik, hıyar, lahanagiller, patlıcan, hububat hastalık ve zararlıları el kitabı) toplam 600.000 adet bastırılarak çiftçilerimize ücretsiz dağıtılmıştır.

Ayrıca, Bitki Koruma Ürünü (BKÜ) Reçetesi düzenleyecek uzmanların ihtiyacını karşılamak üzere 5.000 adet "Bitki Koruma Ürünleri Tavsiye El Kitabı" basılarak reçete yazmaya yetkili teknik personele ücretsiz dağıtılmıştır.

Karantina Hizmetleri

Patates Siğili Hastalığı görülen alanlarda yasaklama getirilen illerdeki üreticilerin mağduriyetini gidermek amacıyla 2010 yılı ekimleri için toplam 8.118.866 TL destekleme ödemesi yapılmıştır

Ruhsatlandırma

Ahşap ambalaj malzemelerinin işaretlenmesi kapsamında toplam 39 firmaya ISPM-15 işaretleme izin belgesi düzenlenmiştir. Çeşitli sebeple ISPM-15 damga basma yetkisi iptal edilen firma sayısı 48'dir.

Ülkemiz genelinde 4.150 adet olan zirai mücadele alet ve makineleri bayileri ile 5.895 adet olan bitki koruma ürünleri bayilerinde, her yıl olduğu gibi 2010 yılı içinde de merkez ve taşra birimlerimizce düzenli olarak denetimi yapılmıştır.

Tablo 6: Bitki koruma ürünleri alanında yapılan kontroller ve sonuçları

Yıl	Kontrol Türü	Analize Alınan BKÜ Sayısı	Verilen Cezalar			
			İkaz	İhtar	Şarj İptali	Ruhsat İptali
2010	Piyasa Kontrolü*	923	-	5	4	2
	Mübaya	12	-	-	-	-
TOPLAM		935	-	5	4	2

*Analizler devam ediyor.

Eğitim

2010 yılında; 5 adet Fumigasyon Operatör Kursu, 131 kişiye Fumigasyon Operatör Belgesi, 17 adet Isıl İşlem Operatörü Kursu, 449 kişiye Isıl İşlem Operatörü Belgesi düzenlenmiştir. 2 adet ISPM-15 Isıl İşlem Hizmet İçi Eğitimi düzenlenerek 71 kişiye ISPM-15 Isıl İşlem konusunda eğitim verilmiştir.

GIDA HİZMETLERİ

Gıda Kontrol ve Denetimleri

Bakanlığımızın temel gıda güvenliği politikası; Kodeks Alimentarius ve Avrupa Birliği müktesebatı ile uyumlu olarak hazırlanan mevzuat çerçevesinde, ülke genelinde “Çiftlikten Sofraya Gıda Güvenilirliği” anlayışı ile tamamlayıcı ve etkin bir gıda denetiminin sağlanması, tüketiciye güvenilir gıda arzının temini, halk sağlığının ve tüketici haklarının korunması, halkın gereği gibi beslenmesi, güvenilir gıda üretimi, ülke ihracatının geliştirilmesi ve sektörde haksız rekabetin önlenmesidir.

Diğer taraftan, 81 İl Müdürlüğümüzde görevli 4.151 adet gıda denetçisi ve 473 gıda denetçi yardımcısı ile ülkemizde kayıtlı olan 53.770 adet gıda üretim yeri, 257.037 adet gıda satışı yapan işyeri ve 132.972 adet gıda toplu tüketimi yapan işyerlerinin gıda denetim ve kontrol hizmetleri yürütülmektedir.

2004 yılında yürürlüğe giren 5179 sayılı Gıda Kanunu ile AB ile uyumlu olarak ürün ve işletme riskine dayalı gıda kontrol ve denetim sistemine geçilmiş olup, denetim sıklığı artırılmıştır. Denetimdeki hedefimiz denetim sayısını arttırmanın yanında denetimin etkinliğini de arttırmak olarak belirlenmiştir. AB üyesi ülkelerin uygulamaları göz önünde bulundurularak, 2008 yılında Bakanlığımızca “İşletmelerin Risk Esasına Dayalı Denetim Sıklıkları Belirlenmesi Prosedürü” hazırlanmış ve uygulanmak üzere 81 İl Müdürlüğüne gönderilmiştir. Risk esaslı uygulanan denetim ve kontrollerle, sorunlu olan işyerlerine daha fazla sıklıkta denetime gidilerek, Türk Gıda Kodeksine uygun güvenilir ve hijyenik gıda üretiminin sağlanması yanında gıda işyerlerinin teknik ve hijyenik normlarının düzeltilmesi hedeflenmektedir.

Tablo 7: Gıda üretim, satış ve toplu tüketim yerleri denetimleri

YIL	GIDA ÜRETİM YERİ			GIDA SATIŞ YERİ			TOPLU TÜKETİM YERİ			TOPLAM		
	Denetim Sayısı	İPC	Savcılık	Denetim Sayısı	İPC	Savcılık	Denetim Sayısı	İPC	Savcılık	Denetim Sayısı	İPC	Savcılık
2010	95400	7442	652	166604	3151	310	109719	761	267	371723	11354	1229

Denetim Sayısı: Bakanlığımızca gerçekleştirilen denetim sayısı

İPC: İdari Para Cezası sayısı

Savcılık: Cumhuriyet Başsavcılığına yapılan suç duyurusu sayısı

2010 yılında 371.723 adet denetim yapılmış olup, 11.354 adet idari para cezası uygulanmış, insan sağlığını doğrudan ilgilendirmesi nedeniyle 1.229 işyeri hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur.

Gıda güvenilirliğinin sağlanmasında etkinliği artırmak amacıyla Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nce ürün ve risk bazında yıllık denetim ve izleme programları hazırlanarak uygulamaya konulmaktadır.

2010 yılında 64 adet denetim programı, 1 adet izleme programı, 27 üründe pestisit kalıntı denetim programı ve 8 değişik ürün sınıfında etiket denetim ve kontrol programı uygulamaya konulmuştur.

2010 yılında 32.433 adet numune alınmış, 2.222 adet (%6.85) numunede olumsuzluk tespit edilerek yasal işlem uygulanmıştır. Ayrıca 11.236 adet üründe etiket kontrolü yapılmış, 94 adedinde (%0.84) olumsuzluk tespit edilerek yasal işlem uygulanmıştır.

Gıda güvenilirliğinin sağlanmasına yönelik Bakanlığımız çalışmaları, uygulanan AB destekli projeler ile desteklenmiştir. Bu projelerin en önemli çıktıları arasında; Ulusal Gıda Referans Laboratuvar Müdürlüğü'nün kurulması, veri toplanması ve değerlendirilmesine yönelik yazılım ve haberleşme sistemi olan "Gıda Güvenilirliği Bilgi Sisteminin (GGBS)" faaliyete geçmesi, AB ile uyumlu gıda ve yemlerde hızlı alarm bildirim sisteminin (RASFF) işletilmesi, gıda sektörünün kullanımına yönelik olarak hazırlanan 24 adet hijyen kılavuzu yer almaktadır. Hazırlanan hijyen kılavuzu taslaklarından Bal Hijyen Kılavuzu, Fırıncılık ve Pastane Mamulleri Üretimi İçin İyi Hijyen Uygulamaları Rehberi, Toplu Tüketim Yerleri İçin İyi Hijyen Uygulamaları Rehberi, Gıda Satış Yerleri İçin İyi Hijyen Uygulamaları Rehberi, Et ve Et Mamulleri Satan Küçük İşyerleri İçin İyi Hijyen Uygulamaları Rehberi, Süt ve Süt Ürünleri İyi Hijyen Uygulamaları Rehberi, Çiğ Süt Üretimi İyi Hijyen Uygulamaları Rehberi yayımlanmış ve sektöre tanıtımı yapılmıştır. Diğer kılavuzların yayıma hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Çalışma İzni ve Gıda Sicili İle Üretim İzni İşlemleri

01.01.2010 tarihinden 5996 sayılı Kanun'un yürürlüğe giriş tarihi olan 13.12.2010 tarihine kadar 5179 sayılı Kanun kapsamında gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeleri üreten işyerlerine 2.060 adet Çalışma İzni ve Gıda Sicil Belgesi, bu işyerlerinin ürettiği ürünlere de 21.310 adet Gıda Üretim İzni Belgesi düzenlenmiştir.

Diğer Faaliyetler

Dünya Bankası ile "Türkiye Gıda Güvenliği Teknik Destek Programı" kapsamında ilk aşama olan "Gıda İşletmelerinin Fark Analiz Raporu" 2010 yılında tamamlanmış ve düzenlenen bir seminerle tüm paydaşlara sunulmuştur. 2. aşama olan "sektör modernizasyon planının hazırlanması" ile ilgili proje çalışması 25.09.2010 tarihinde düzenlenen çalıştay ile resmi olarak başlamıştır.

YEM HİZMETLERİ

Yem Tescil ve Ruhsat İşlemleri

2010 Yılında 64 adet yem işletmesine ruhsat verilmiş, 3895 adet yemin tescil ve beyan işlemi yapılmıştır.

Tablo 8: Yem Kontrol

Kontrol Faaliyeti	2010
Karma Yem Fabr.	1.452
Hayvansal Kökenli Yem Fabr.	161
Bitkisel Kökenli Yem Fabr.	147
Mineral Yem Fabr.	54
Yem Bayii	19.353
Yasal işlem	139

Tablo 9: Yem Numune ve Analiz

Yem Numune ve Analiz Sayıları	2010	
Yurtiçi Kontrol	N.S.	5.288
	A.S.	18.673
İthalat Kontrol	N.S.	8.781
	A.S.	64.231
İhracat Kontrol	N.S.	55
	A.S.	241
Özel İstek	N.S.	3.579
	A.S.	14.903
Diğer	N.S.	826
	A.S.	2.577
Toplam	N.S.	18.529
	A.S.	100.625

N.S: Numune Sayısı

A.S: Analiz Sayısı

2010 Yılında ikincil mevzuat çalışmaları yapılmış ve 2011 yılında da devam etmektedir.

HAYVAN SAĞLIĞI HİZMETLERİ

Dünya Bankası katkılı “Kuş Gribi ve İnsana Tesir Eden Salgına Karşı Hazırlık ve Mücadele Projesi” kapsamında mevcut Acil Eylem Planı 10.04.2008 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “Avian Influenza Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği” kapsamında güncellenmiştir. Söz konusu plan 24 – 28 Mayıs 2010 tarihleri arasında Hatay ve 01-05 Kasım 2010 tarihleri arasında İzmir illerinde yapılan Kuş Gribi tatbikatları ile uygulanabilirliği ölçülmüştür. İlgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörden alınan görüşler doğrultusunda plana son hali verilerek yayımlanmış olup, İngilizce ve Türkçe olarak kitap halinde bastırılarak dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca Acil Eylem Planı 04.09.2010 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren Başbakanlık Genelgesi ile tüm kamu kurum ve kuruluşlarına duyurulmuştur.

Söz konusu proje kapsamında Etlik, Pendik ve Bornova Veteriner Kontrol ve Araştırma

Enstitüsü Müdürlüklerinin Kuş Gribi laboratuvarlarının biyogüvenlik 3 seviyesine yükseltilmesi amacıyla sürdürülen rehabilitasyon çalışmaları tamamlanmıştır. Söz konusu laboratuvarların cihazlarının alımını müteakiben akreditasyon çalışmalarına başlanacaktır.

Konya, Samsun, Erzurum ve Adana Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü Müdürlüklerinin Kuş Gribi laboratuvarlarının biyogüvenlik 2 seviyesine yükseltilmesini amaçlayan rehabilitasyon çalışmaları için ihaleler gerçekleştirilmiş olup, 2011 yılının ilk yarısında çalışmaların tamamlanması planlanmaktadır.

“Türkiye’de Kuduz Hastalığının Kontrolü Projesi” kapsamında 2008, 2009 ve 2010 yılı Eylül ayı itibariyle ülke çapında 2.994.495 doz parenteral kuduz aşısı yapılmıştır. Ege’de yer alan İzmir, Manisa, Aydın, Uşak, Muğla, Denizli illerinde yabani hayvanlar aşılı yemler ile aşılanmış, 2008, 2009 ve 2010 yıllarında toplam 1.800.000 adet aşılı yem kullanılmıştır. Proje kapsamında Ankara, İstanbul ve İzmir illerinde hayvan barınağı inşa edilmiş, İzmir ilindeki barınak 2009 yılında Büyükşehir Belediye Başkanlığına devredilmiştir.

“Türkiye’de Şap Hastalığının Kontrolü Projesi” kapsamında 2008, 2009, 2010 yılları ilkbahar ve sonbahar şap aşılama kampanyaları tamamlanmıştır. 2011 yılı sonbahar dönemi itibariyle “Şap Hastalığının Kontrolü Projesi” Faz-II devreye girecektir. Kampanyanın devamlılığı açısından 2011 yılı ilkbaharda kullanılacak aşılardan ise merkezi bütçeden karşılanacaktır.

2008, 2009 ve 2010 yıllarında aşılama kampanyalarında %90’nın üzerinde başarı elde edilmiştir. Uygulanan proje nedeniyle, aşılama sonrasında 2008 ve 2009 yıllarında ülkede görülen Şap hastalığı mihraklarında önemli derecede düşüşler görülmüştür. 2007 yılında ülkemizde 809 adet hastalık mihrakı görülmüş iken, 2008 yılında 253’e, 2009 yılında 216’ya düşmüştür. 2010 yılında egzotik suşlar sebebiyle mihrak sayılarında artış şekillenmiş olup, yılsonu itibariyle 1.729 mihrak bulunmaktadır.

Trakya’nın şap hastalığından aşılı arılığı ile ilgili dosya hazırlanmış, 23 Kasım 2009 tarihinde Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatı (OIE)’na gönderilmiştir. 25 Mayıs 2010 tarihinde OIE tarafından onaylanarak sertifikalandırılmıştır.

Türkiye’de Şap Hastalığının seyrini tespit etmek amacı ile Sero-survey 2008, 2009 ve 2010 çalışmaları tamamlanmıştır. Şap hastalığının 2008 yılında %8.27, 2009 yılında %10.03 ve 2010 yılında ise %14,7 prevalans’ta seyrettiği serosurvey çalışmaları ile hesaplanmıştır.

Epidemiyoloji eğitimleri ile Capacity Building Eğitimleri yapılmıştır.

Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)’ne bağlı olarak faaliyet gösteren Avrupa Şap Hastalığı ile Mücadele Komisyonu (EuFMD) hastalıkla bölgesel çalışmalarını desteklemek üzere Şap Hastalığı Sekreteryası’nın ülkemizde kurulması ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Hastalıklardan ari işletme oluşturma çalışmaları kapsamında, 2010 yılında 230 süt sığırları işletmesine sertifika verilmiş ve 9.620.100 TL destekleme ödemesi yapılmıştır. Söz konusu proje kapsamında, Sığır Tüberkülozu ve Sığır Brusellozu hastalıklarının kontrolü amacıyla yapılan testler sonucunda, pozitif bulunan 141 hayvan mecburi kesime sevk edilmiş, yetiştiricilerine 503.947 TL tazminat ödemesi yapılmıştır.

Hastalıklardan ari işletme oluşturma çalışmaları dışında sığır tüberkülozu tespit edilen işletmelerde yapılan testler sonucunda pozitif bulunan ve mecburi kesimi yapılan 2.010 baş hayvan için 6,5 Milyon TL, Sığır Brusellozu tespit edilen işletmelerde yapılan testler sonucunda pozitif bulunan ve mecburi kesimi yapılan 2.703 baş hayvan için 8,1 Milyon TL ve şap

aşılması sonucunda anafilaktik şoktan dolayı ölen 984 baş hayvan için 710 yetiştiriciye 2,4 Milyon TL tazminat ödenmiştir.

2009 yılında Sağlık Bakanlığı ile yapılan protokol gereği Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) Hastalığının görülme riskinin bulunduğu ve vakaların %85-90 oranında görüldüğü 15 İl Müdürlüğüne (Amasya, Ankara, Bolu, Çankırı, Çorum, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Karabük, Kastamonu, Ordu, Samsun, Sivas, Tokat ve Yozgat) 120 Bin TL olmak üzere toplam 1,8 Milyon TL ödenek aktarılmıştır.

İl Müdürlüklerimizce aktarılan ödenekle kene ilacı alımı yapılmış söz konusu ilaçların bir kısmı kene mücadelesinde kullanılmış, bir kısmı ise kenelerin aktif olduğu dönem sona erdiğinden, 2010 yılında kullanılmıştır. Ödenek gönderilmeyen bazı İl Müdürlüklerimiz ise mahalli kaynaklar vasıtasıyla ilaç alımı yapmış ve mücadele çalışmalarına katılmışlardır.

Bu çalışmaların neticesinde 2010 yılında 3.229.605 baş büyükbaş, 2.310.779 baş küçükbaş hayvan ilaçlanmıştır.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerimizdeki 25 İlimizde uygulamaya konulan Atların Enfeksiyöz Anemisi Hastalığının Takibi, Kontrolü ve Eradikasyonu Projesi 31.12.2010 tarihinde tamamlanmıştır. Proje kapsamında Etlik Merkez Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitü Müdürlüğü tarafından hastalık teşhis edilen 1.104 adet tek tırnaklı hayvan itlaf edilerek, hayvan sahiplerine 2,2 Milyon TL tazminat ödemesi yapılmıştır.

2010 yılı Hayvan Hastalık ve Zararlıları Mücadele Projesi kapsamında 889.193.874 büyükbaş ve küçükbaş hayvan sağlık taramasından geçirilmiştir.

2010 yılı içinde 1 adet özel laboratuvara hayvan hastalıklarının teşhis ve analizi için kuruluş izni verilmiş olup; toplamda ise 12 adet özel laboratuvarın hayvan hastalıklarının teşhis ve analizi için çalışma izni bulunmaktadır.

2010 yılında kamu ve özel sektöre ait deney hayvanı üretici, kullanıcı veya tedarikçi kuruluşlardan 9 tanesine çalışma izni verilmiş olup; toplamda 41 adet deney hayvanı üretici, kullanıcı veya tedarikçi kuruluş bulunmaktadır.

2010 yılında hayvan sağlığında koruyucu hekimlik, hastalık teşhis ve tedavi hizmetlerinin serbest veteriner hekimler tarafından yapılmasını amacıyla 2 adet hayvan hastanesi, 51 adet poliklinik, 549 adet muayenehane ruhsatlandırılmış olup, toplamda 27 adet hayvan hastanesi, 361 adet poliklinik 5.014 adet muayenehane bulunmaktadır.

Hayvanların sağlıklı ortamda alınıp satılmalarını temin etmek amacıyla 2010 yılı içinde 2 adet hayvan pazarı ruhsatlandırılmıştır. Halen 83 ruhsatlı hayvan pazarı ve 10 adet ruhsatlı hayvan borsası bulunmaktadır.

“Koyun ve Keçilerin Kimliklendirilmesi ve Aşılması Projesi” kapsamında, koyun ve keçilerin küpelenecek kayıt altına alınması amacıyla geçici veri tabanı hazırlanarak 03 Eylül 2010 tarihinden itibaren kullanıma açılmış olup; bu veritabanında 21 Milyon koyun ve keçi kimliklendirilmiş ve kayıt altına alınmıştır. Küçükbaş hayvanların kayıt altına alınması amacıyla kalıcı veri tabanı hazırlama ve güncelleme çalışmaları devam etmektedir.

Sığır cinsi hayvanların tanımlanması ve TURKVET veri tabanına kayıt işlemlerine devam edilmekte olup, 2010 yılı sonu itibarıyla hayvan varlığımızın yaklaşık olarak %98'i küpelenecek kayıt altına alınmıştır.

HAYVAN VE HAYVANSAL ÜRÜNLER SINIR KONTROL HİZMETLERİ

2005 Yılı AB Mali Yardımları çerçevesinde yürütülen “ Türkiye’de Yeni Sınır Kontrol Noktalarının Yapılandırılması Projesi” kapsamında canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin ithalat ve transit işlemlerinde sınır kapılarında yapılacak olan veteriner hekim kontrolleri için toplam 6 adet Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlüğü ile daha önceden kurulmuş olan 2 adet Tahaffuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüğü ithalat, ihracat ve transit işlemlerine devam etmektedir.

LABORATUAR HİZMETLERİ

Bakanlığımıza bağlı İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüklerinde ithalat, ihracat, denetim ve özel istek amaçlı olarak 341.186 adet gıda numunesinde 2.520.995 analiz, 18.529 adet yem numunesinde 100.625 analiz, 14.215 adet su-atık su numunesinde ise 1.244.143 adet olmak üzere toplam 373.930 adet numunede 2.746.033 adet analiz gerçekleştirilmiştir.

Su ürünleri, bal, süt, kanatlı ve yumurtada “Kalıntı İzleme Planı” uygulanmakta olup, 2010 yılında ülke genelinde alınan 1664 adet kanatlı, 1.313 adet balık, 855 adet süt, 519 adet bal ve 795 yumurta numunesi olmak üzere toplam 5146 adet numunede 5146 analiz gerçekleştirilmiştir. Numunelerde izinli ve yasaklı veteriner ilaç kalıntıları, pestisit ve ağır metal ile aflatoksin analizleri gerçekleştirilmiştir.

2010 yılında 2 İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü akredite olarak akredite kamu laboratuvar sayısı 24'e ulaşmıştır. 2010 yılında 6 özel gıda kontrol laboratuvarı akredite olarak akredite özel gıda kontrol laboratuvar sayısı 31'e ulaşmıştır.

2010 yılı başından itibaren Bakanlığımızdan kuruluş ve çalışma izni alan özel laboratuvar sayısı 55 adettir.

İstanbul İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü tarafından her yıl düzenlenen "mikrobiyoloji analizlerinde yeterlilik testi" çalışmaları yapılmıştır.

SU ÜRÜNLERİ HİZMETLERİ

1. Gemi İzleme Sistemi

Üyesi olduğumuz ICCAT (Uluslararası Atlantik Ton Balıklarını Koruma Kurulu) kuralları gereği, orkinos avcılığı ve taşımacılığı faaliyetinde bulunacak balıkçı gemilerinin, uydu bazlı gemi izleme cihazına sahip olması gerekmektedir. Bu kapsamda 2009 yılında 134 adet, 2010 yılında ise 61 adet orkinos avcılığı ve taşıyıcılığı yapan balıkçı gemisi izlenmiş, izleme bilgileri ICCAT'a aktarılmıştır.

Denizcilik müsteşarlığınca yapılacak düzenleme gereği, 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren 15 metreden büyük balıkçı gemilerinin telsiz frekansları üzerinden izleme sağlayan AIS (Uzaktan Algılama Sistemi) kapsamında izleme cihazlarını taşıma zorunluluğu başlamıştır. Bu kapsama dahil olan 1250 civarında balıkçı gemisi bulunmaktadır.

Balıkçı gemilerinden alınan AIS verileri Denizcilik Müsteşarlığı tarafından sunulan web tabanlı bir yazılımla izlenmektedir. Aynı verilerin web servis hizmeti ile Bakanlığımıza alınarak, balıkçılık yönetimi için kullanılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

2. Su Ürünleri Bilgi Sistemi

2008 yılı ortalarında balıkçı gemisi kayıtlarının girilmesi ile kullanıma açılmış olan Su Ürünleri Bilgi Sistemi (SUBİS), kademeli olarak yeni uygulamalarla geliştirilmektedir. Sistem halen balıkçı gemileri, amatör ve ticari balıkçı kayıtları, seyir defteri, kota uygulamaları, özel avcılık izinleri ve av sertifikalarının düzenlenmesini içerecek şekilde faaliyettedir. Balıkçı gemisi kayıtlarının Denizcilik Müsteşarlığı kayıtları ile uyumluluğunun sağlanması için sistem üzerinden, balıkçı gemilerinin Denizcilik Müsteşarlığındaki kayıtlarına ulaşılabilmektedir.

SUBİS'in ilgili kısımları TUİK, Denizcilik Müsteşarlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ile paylaşılmaktadır. Ayrıca orkinos yetiştiriciliği yapan firmaların kota bilgilerini, indirimli akaryakıt uygulamasını gerçekleştiren akaryakıt dağıtım şirketleri belge düzenlenen gemi bilgilerini, balıkçı gemisi sahipleri ise orkinos ve hamsi ile ilgili kota bilgilerini sistemden görme imkânları bulunmaktadır.

3. Hamsi Avcılığında Kota Uygulaması

Hamsi stoklarının korunması ve avcılığında sürdürülebilirliğin sağlanması için, hamsi avcılığının yoğun olarak yapıldığı aylardaki av baskısının azaltılarak, avcılığın sezona yayılması ve tüketiciye daha uzun süreli balık arzının sağlanması yönünde çalışmalar yapılmıştır. Bu amaçla insan tüketimi için piyasaya sunulacak hamsiler için, gemilerin büyüklüklerine göre karaya çıkarılacak kutu ve kasa miktarlarına sınırlama getirilmiş ayrıca, su ürünleri işleme tesisleri ile soğuk hava depolarına verilebilecek yıllık miktar belirlenmiştir.

4. Pelajik Balık Türlerinin Naklinde Standart Kasa Kullanımı

Ortak bir uygulama sağlamak amacıyla; 1 Kasım 2009 tarihinden itibaren, gerek insan tüketimi için piyasaya sunulacak ve gerekse işleme tesisleri ile soğuk hava depolarına gidecek bazı pelajik balık türlerinin (hamsi, istavrit, sardalya) naklinde kullanılacak olan kutu ve kasalara ölçü standardı getirilmiştir.

2010 yılı içerisinde, uygulamanın oturması için çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Kasa standardı uygulaması; gerek ürün kayıplarının önlenmesi gerekse piyasaya sunulan ürünlerin tüketiciye hijyenik ve sağlıklı bir şekilde sunulmasını sağlama yönünde önemli bir katkı sağlamaktadır.

5. Kontrol ve Denetimler

2010 yılında su ürünleri avcılığı yasa ve sınırlamalarına yönelik olarak ülkemiz genelinde 52.860 denetim yapılmıştır. Yapılan ihlaller için 1.348.560 TL idari para cezası uygulanmıştır. 2009 yılında 2.785 adet cezai işlem uygulanırken bu sayı 2010 yılında 3.718'e yükselmiştir.

Ayrıca kontrol ve denetim faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi, su ürünleri avcılığına getirilen düzenlemelerin uygulanmasının sağlanması için Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nden personelin katılımı ile denetim ekipleri oluşturulmuş ve bu ekipler tarafından özellikle balıkçılığın yoğun olarak yapıldığı yerlerde denetimler gerçekleştirilmiştir.

6. Uluslararası Toplantılara Katılım

2010 yılı içerisinde, üyesi bulunduğumuz uluslararası kuruluşların (ICCAT, CITES, GFCM, OECD) toplantılarına aktif katılım sağlanmıştır. Bu kuruluşların bazılarının su ürünleri komite toplantıları, ülkemiz ev sahipliğinde gerçekleştirilmiş olup, önümüzdeki dönemde bazı toplantıların da ülkemizde yapılması için teklifler sunulmuştur.

7. Su Ürünleri İşleme Tesislerinin Denetimi

Ülkemizde Avrupa standartlarına uyum sağlayan 96 adet balıkçılık, 9 adet canlı çift kabuklu yumuşakça, 14 adet işlenmiş kurbağa ve kara salyangozu, 12 adet canlı kurbağa ve kara salyangozu tesisimiz bulunmaktadır. Ayrıca AB dışı ülkelere ihracat yapabilen 34 adet onaylı tesis ve sadece iç piyasa için çalışma izni almış 45 adet tesis de dikkate alındığında toplam 183 adet büyük ve küçük ölçekli işleme tesisi bulunmaktadır. Söz konusu tesislerin denetiminde, Onay numarası verilen tesisler ayda bir kez, diğer tesisler ise yılda en az iki kez denetlenmiştir. Bu kapsamda, 2010 yılı sonu itibari ile 849 adet denetim gerçekleştirilmiştir. Ancak su ürünleri işleme ve değerlendirme tesislerinden belirli bir dönem kapalı olan veya tamamen kapalı bulunanlar “Su Ürünleri Tesis Denetimi (Genelge No: SÜHD/2007/4) Genelgesi” kapsamında denetlenmiştir.

8. Balıkçı Barınakları

277 adet balıkçı barınağının, “Balıkçı Barınakları Yönetmeliği” çerçevesinde kontrol ve denetimleri periyodik olarak sürdürülmüş ve barınakların kiralanması, işletilmesi, bakım ve onarımı ile üst yapıların gerçekleştirilmesine ilişkin hizmetler ilgili Bakanlıklarla koordineli olarak yürütülmüştür.

9. Balıkçılık İdari Binaları

2009 yılı içerisinde 2 adet balıkçılık idari binasının inşaatı ve gerekli tefrişat işlemleri tamamlanmıştır. Böylelikle 23 kıyı ilimizde toplam 36 adet Balıkçılık İdari Binası hizmete geçirilmiştir.

ÇEVRE HİZMETLERİ

1380 sayılı “Su Ürünleri Kanununda” yer alan su kirliliği hükümleri uyarınca, su ürünleri istihsal yerlerinde; alıcı ortama deşarj yapan fabrikalara yönelik 69 (10 Mart 2010 tarih ve 27517 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Su Ürünleri Yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair Yönetmelik gereği, atık su deşarj kontrollerine ilişkin hüküm yürürlükten kaldırıldığından bu tarihten itibaren fabrika denetimleri yapılmamaktadır.) deniz suyunda 258, iç sularda 2326 izleme ve kontrol yapılmış olup, bu denetimler sonucunda 4 adet fabrikaya idari para cezası uygulanmış ve 4 tanesi mahkemeye verilmiştir.

“Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği” gereği, yerüstü ve yeraltı su kaynaklarında tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin izlenmesi kapsamında, 1.739 adet istasyonda nitrat parametresinin izlenmesi yapılmıştır.

Dünya Bankası hibe kaynaklı, “Anadolu Su Havzaları Rehabilitasyon Projesinin” alt bileşeni olan “Karadeniz’de Tarımsal Kirliliğin Kontrolü Projesi” çalışmaları kapsamında planlanan 2010 yılı faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için 574.001,75 ABD doları harcanmıştır.

AB uyum çalışmaları kapsamında “Türkiye’de Nitrat Direktifinin Uygulanmasına Destek ve Kapasite Güçlendirme (TR/2007/IB/EN/01) Eşleştirme Projesi” tamamlanmıştır. Su ürünleri uyum ve uygulama çalışmaları devam etmektedir.

İLAÇ ALET HİZMETLERİ

- 105 adet aşı satış izni belgesi, 22 adet aşı üretim izin belgesi (7 adedi güncellenen izin belgesidir) verildi.
- 735 adet aşı kontrol belgesi ve 21 adet aşı ithal ön izin belgesi verildi.
- 678 adet bitki koruma ürününe ruhsat verildi.
- 8 adet bitki koruma ürünü formülasyon tesisine işletme izni belgesi verildi.
- 32 adet bitki koruma ürününün imalatı ve ithalatı sonlandırıldı.
- 9 adet firmaya bitki koruma ürünleri ile ilgili ruhsatlandırma faaliyetlerinde bulunması için iştigal izin belgesi verildi.
- 190 adet zirai mücadele alet ve makinesi ruhsatlandırıldı.
- 2.525 adet bitki koruma ürünlerinin imalinde kullanılan madde (teknik madde, yardımcı madde, ham madde)ithal izni verildi.
- 3.530 adet bitki koruma ürününe ithalat izni verildi.
- 50 adet ithal,156 adet yerli olmak üzere toplam 206 adet veteriner ilacına ruhsat verildi.
- 151 adet veteriner ilaç firmasına iştigal izin belgesi yenilendi/ verildi.
- 3 adet tesise veteriner ilaç üretim izni verildi.
- 59 adet piyasa kontrol kapsamında veteriner ilacı analize alındı.
- 6 adet İhraç amaçlı veteriner ilacına ruhsat düzenlendi.
- 10 adet ihraç amaçlı veteriner ilaç fason üretim verildi.
- 1.764 adet hazır mamul veteriner ilacına ithalat izni verildi.
- 2.203 adet veteriner ilaç hammaddesine ithalat izni verildi.
- 9 adet veteriner ilaç üretim tesisi denetlendi.
- 166 adet veteriner ilaç ruhsatı yenilendi.
- Ortalama 100 adet veteriner ilacı raf ömrü uzatımı yapıldı.
- Ortama 300 adet veteriner ilaç satış sertifikası düzenlendi.

İHRACAT

- Avrupa Birliğine kuru meyve ihracatı için 18926, Rusya Federasyonuna (RF) taze meyve sebze için 45.462 adet olmak üzere toplam 117.682 sertifika düzenlenmiş, RF'na ihracatta analiz için 46.472 numune alınmıştır.
- Yem maddeleri için İhracat İzin Belgesi düzenlemeye yetkili 17 İl Müdürlüğünce toplam 1.561 belge düzenlenmiş ve 1.703 ihracat kontrolü gerçekleştirilmiştir.

İTHALAT

- Gıda maddelerinin ithalatında Kontrol Belgesi onaylamaya yetkili 20 İl Müdürlüğü tarafından 23.823 Kontrol Belgesi onaylanmış, ithalat aşamasında yetkili 25 İl Müdürlüğü tarafından gıda maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler için 75.978 ithalat kontrolü gerçekleştirilmiştir.
- Yem maddelerinin ithalatında 1.188'i Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nce, 1.615'i kontrol belgesi onaylamaya yetkili 9 İl Müdürlüğü tarafından olmak üzere toplam 2.803 Kontrol Belgesi onaylanmış, ithalat aşamasında yetkili 16 İl Müdürlüğü tarafından 6.325 ithalat kontrolü gerçekleştirilmiştir.
- 2010 yılı içerisinde ülkemize besilik, kasaplık, kurbanlık sığır ve koyun ile sığır eti ithalatı faaliyetleri yapılmaya başlanmıştır.

2010 Yılı İçerisinde;

- Sığır eti 49.021 ton
- Kasaplık dana 206.560 baş
- Kasaplık koyun 81.429 baş
- Besilik sığır 17.281 baş
- Kurbanlık koyun 305.559 baş
- Kurbanlık sığır 19.987 baş fiili ithalat gerçekleştirilmiştir

c) TEŞKİLATLANMA VE DESTEKLEME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATLANMA HİZMETLERİ

Tarımsal amaçlı kooperatifler türlerine göre Tarımsal Kalkınma, Sulama, Su Ürünleri, Pancar Ekicileri Kooperatifleri adı altında faaliyetlerini yürütmektedir.

Tarımsal Üretici Birlikleri ürün veya ürün grubu bazında faaliyetlerini yürütmektedir.

Islah Amaçlı Yetiştirici Birliklerinin kuruluş, Genel Kurul ve mevzuat işlemleri 01.05.2008 tarihinden itibaren Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü (TEDGEM) bünyesine alınmıştır.

Islah Amaçlı Yetiştirici Birlikleri; damızlık sığır yetiştiriciliği, damızlık manda yetiştiriciliği, damızlık koyun-keçi yetiştiriciliği, arı yetiştiriciliği ile ilgili ihtisas konularında faaliyetlerini yürütmektedirler.

Ziraat Odaları ve Tarım Kredi Kooperatifleri ile ilgili mevzuat çalışmaları da TEDGEM tarafından yürütülmektedir.

Tarımsal amaçlı kooperatifler bir araya gelerek; tarım, hayvancılık, ormancılık, sulama, su ürünleri, pancar ekicileri, çay ve köy kalkınma ve diğer tarımsal amaçlı olmak üzere 8 konuda bölge birliklerini oluşturmuşlardır.

Kooperatif bölge birlikleri bir araya gelerek; hayvancılık, ormancılık, sulama, su ürünleri, çay ve köy kalkınma ve diğer tarımsal amaçlı olmak üzere 6 konuda merkez birliklerini oluşturmuşlardır.

Tarımsal üretici birlikleri bir araya gelerek; süt, yumurta, bal, sebze ve süs bitkileri, meyve, tarla bitkileri, yağlı tohumlar, kırmızı et ve su ürünleri ürün grubu da olmak üzere 9 üretici merkez birliğini oluşturmuşlardır.

Islah Amaçlı yetiştirici birlikleri bir araya gelerek; damızlık sığır yetiştiriciliği, damızlık koyun-keçi yetiştiriciliği, arı yetiştiriciliği olmak üzere 3 konuda yetiştirici merkez birliklerini oluşturmuşlardır.

Tarımsal Kooperatifler ve Üst Kuruluşları

3476 sayılı Kanunla değişik 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu kapsamında; 2010 yılı içerisinde; 307 birim tarımsal kalkınma, 21 birim sulama ve 12 birim su ürünleri olmak üzere 340 birim kooperatif kurulmuş olup, bu kooperatiflere toplam 13.600 çiftçi ortak olmuştur.

2010 yılı sonu itibariyle, tarımsal kalkınma kooperatifi, sulama kooperatifi, su ürünleri kooperatifi ve pancar ekicileri kooperatifi olmak üzere toplam 11.180 birim Kooperatif mevcut olup, bu kooperatiflere toplam 2.810.334 çiftçi ortaktır.

Kooperatiflerin konu bazında dikey teşkilatlanmalarına yönelik olarak kurulan 110 kooperatif bölge birliği/birliğine 5.791 adet kooperatif, 2.411.437 çiftçi, 6 kooperatif merkez birliğine 99 kooperatif birliği, 5.324 adet kooperatif, 711.493 çiftçi/üretici ortaktır.

Ayrıca, 07.06.1985 tarih ve 3223 sayılı Kanunla Bakanlığımızla ilişkilendirilen 5330 sayılı Kanunla değişik 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu kapsamında

kurulan ve faaliyet gösteren 1.800 birim tarım kredi kooperatifi mevcut olup, bu kooperatiflere toplam 1.112.082 çiftçi ortak olup, 16 bölge birliği ve Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği mevcuttur.

Islah Amaçlı Yetiştirici Birlikleri ve Merkez Birlikleri

30.12.2010 tarihinde yürürlüğe giren 11.06.2010 tarih ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu (mülga 4631 sayılı Hayvan Islahı Kanunu ve bu Kanun uyarınca hazırlanan yönetmelik) kapsamında;

2010 yılı içerisinde; 2 adet damızlık sığır yetiştiricileri birliği, 6 adet koyun-keçi yetiştiricileri birliği, 2 adet arı yetiştiricileri birliği olmak üzere 10 adet ıslah amaçlı yetiştirici birliği kurulmuş olup, bu birliklere toplam 48.990 hayvan yetiştiricisi üye olmuştur.

2010 yılı sonu itibarıyla; 78 damızlık sığır yetiştiricileri birliği, 3 manda yetiştiricileri birliği, 78 koyun-keçi yetiştiricileri birliği, 79 arı yetiştiricileri birliği ve 3 tavuk yetiştiricileri birliği olmak üzere toplam 241 ıslah amaçlı yetiştirici birliği mevcut olup, bunların 239.495 üyesi bulunmaktadır.

Ayrıca, mevcut 3 adet ıslah amaçlı yetiştirici merkez birliğine toplam 235 yetiştirici birliği üyedir.

Tarımsal Üretici Birlikleri ve Merkez Birlikleri

29.06.2004 tarih ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu ve bu Kanun çerçevesinde hazırlanarak 16.01.2005 tarihinde yürürlüğe giren Tarımsal Üretici Birliklerinin Kuruluş Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik kapsamındaki Tarımsal Üretici Birlikleri, her türlü bitkisel üretim, hayvansal üretim ve su ürünleri ile ilgili geleneksel ve organik üretim sistemi ile üretilen ürün ve ürün gruplarında kurulmaktadır.

2010 yılı içerisinde; bitkisel üretimle ilgili ürün ve ürün gruplarında 29, hayvansal üretimle ilgili ürün ve ürün gruplarında 43, su ürünleri üretimi ile ilgili 5 olmak üzere toplam 77 adet tarımsal üretici birliği kuruluşu gerçekleşmiş olup, bu birliklerin toplam üye sayısı 4.085 tir.

2010 yılı sonu itibarıyla; bitkisel üretimle ilgili ürün ve ürün gruplarında 274, hayvansal üretimle ilgili ürün ve ürün gruplarında 312, organik üretim sistemi ile üretilen ürün ve ürün gruplarında 17, su ürünleri üretimi ile ilgili 25 olmak üzere toplam 628 tarımsal üretici birliği mevcut olup, bu birliklerin toplam üye sayısı 120.088'dir. Ayrıca, mevcut 9 adet tarımsal üretici merkez birliğine toplam 310 üretici birliği üyedir.

Kooperatif Projeleri (Genel Bütçe Kaynaklı)

Bakanlığımız bütçesi içinde borç verme tertibinde her yıl bütçelendirilen ödenekler, projeler bazında yatırım ve işletme sermayesi olarak kooperatiflere kredi verilmek üzere kullanılmaktadır. Ayrıca, bu bütçeden daha önceki yıllarda desteklenen ancak rehabilitasyon ihtiyacı duyulan projelere de kaynak ayrılarak kredi kullanılmaktadır.

Proje konuları aşağıdaki tabloda yer almaktadır;
Tablo 10: Tip Projelerimiz

SIRA	PROJE ADI	KAPASİTE
1	Merkezi Sağım Üniteli Damızlık Sığır Yetiştiriciliği (300 Başlık)	30 aileye 10'ar baş
2	Damızlık Sığır Yetiştiriciliği (180-240-300 Başlık)	30-40-50 aileye 6'şar baş
3	Besi sığircılığı (1000 Başlık)	50 aileye 10'ar baş x 2 devre
4	Damızlık Koyun Yetiştiriciliği (2500+100Baş)	50 aileye, 50'şer koyun 2'şer koç
5	Arıcılık (1000 Kovan)	50 aileye 20'şer kovan
6	Seracılık (2500m2)	50 aileye 500'er m ² 'lik sera
7	Soğuk Hava Deposu	1000-2000 Ton kapasiteli
8	Zeytinyağı Fabrikası	40-60 Ton kap. kontinu sistem
9	Zeytinyağı Fabrikası	20 Ton/Gün
10	Zeytin Salamura	100 Ton/Yıl
11	Soğuk Hava Depolu Süt İşleme Tesisi (Mandıra)	5 ve 10 Ton/Gün
12	Kültür Mantarcılığı (4000 Torba)	20 aileye 200'er torba
13	Balık Kılçığı Sağım ünitesi	2 x 6-2x12 balık kılçığı modeli
14	Hahcılık	Çeşitli tip ve kapasitelerde
15	Damızlık Süt Sığircılığı	30-120 Aile x 4 Baş
16	Damızlık Koyun Yetiştiriciliği (1250 Baş)	50 aileye 25'er baş koyun 1'er baş koyun

Özel Projeler

Soğuk hava depoları, optik okuyuculu meyve tasnif ambalajlama, çay fabrikası, un fabrikası, çam fıstığı depolama ve pazarlama, çeltik fabrikası, çay fabrikası, salça fabrikası, tıbbi ve aromatik bitkiler işleme ve değerlendirme, zambak ve kardelen soğanı yetiştirme, mandacılık, broiler tavuk yetiştiriciliği ile oluşan gübre üreticiliği, damla sulama projesi, damızlık sığır yetiştiriciliği projesi (toplu üretim) ve diğer tarımsal amaçlı tesisler.

2010 yılında Yatırım Programı için 37 kooperatif “Ortaklar Mülkiyetinde Damızlık Sığır Yetiştiriciliği”, 6 kooperatif “Ortaklar Mülkiyetinde Damızlık Koyun Yetiştiriciliği”, 10 kooperatif “Ortaklar Mülkiyetinde Seracılık”, 4 kooperatif soğuk hava deposu, 1 kooperatif “Arıcılık”, 1 kooperatif “Besi Sığircılığı”, 5 kooperatif “Ortaklar Mülkiyetinde Merkezi Sağım Üniteli Damızlık Sığır Yetiştiriciliği”, 1 kooperatif “Ortaklar Mülkiyetinde Özel Mandacılık”, 1 “Kooperatif Mülkiyetinde Seracılık”, 1 “Kooperatif Mülkiyetinde Damızlık Sığır Yetiştiriciliği” projesi uygulamak üzere toplam 67 adet kooperatif yatırım programına alınmıştır.

Önceki yıllarda yatırım programına alınarak bakanlığımızca desteklenmiş veya kendi imkânları ile yatırımını tamamlamış, muhtelif proje konularında 125 adet kooperatif işletme sermayesi programına alınmıştır.

2010 yılında Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Kaynaklı “Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi” (KASDP) kapsamında “Ortaklar Mülkiyetinde Süt Sığircılığı” projesinden 156 kooperatif, “Ortaklar Mülkiyetinde Damızlık Koyun Yetiştiriciliği” projesinden 10 kooperatif ve “Ortaklar Mülkiyetinde Seracılık” projesinden 1 adet olmak üzere toplam 167 adet kooperatif programa alınmıştır.

KOOPERATİF DESTEKLEME HİZMETLERİ

Bakanlığımız tarafından desteklenen kooperatif projeleri için 1163 sayılı kooperatifler Kanuna göre kurulmuş olan tarımsal amaçlı kooperatifler ve bunların üst kuruluşları müracaat edebilmektedirler.

Tarımsal amaçlı kooperatiflere Bakanlığımız kaynaklarından 26.07.2001 tarih ve 24474 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan “Tarımsal Amaçlı Kooperatiflere Kullanılacak Kredilere İlişkin Yönetmelik” hükümleri kapsamında kredi desteği sağlanmaktadır. Yönetmelikte yer alan projeler kapsamında verilen kredilerin vadeleri ilk yıl ödemesiz, 2. inci yıl faiz ödemeli, diğer yıllarda taksit ve faiz ödemeli olmak üzere 7 yıldır. Ayrıca özel kooperatif projesi uygulayan projelerde ise vade 12 yıl vadelidir. İşletme Sermayesi Programından verilen işletme sermayesi kredileri ise ilk yıl sadece faizin ödenmesi olmak üzere daha sonraki yıllar anapara ve faiz olmak üzere toplam 3 yıl vadelidir.

Kooperatiflere sabit yatırım ve işletme sermayesi için tahsis edilen kredilerde faiz oranları, piyasa fiyat hareketleri, ekonomik durum ile mevduat ve kredi faizlerindeki gelişmeler dikkate alınarak, T.C. Ziraat Bankası’nın küçük ve orta ölçekli tarımsal işletme tanımına giren üreticilere doğrudan açtığı kredilere uyguladığı faizin 1/2-1/4 ‘ ü arasında Bakanlıkça belirlenen faiz oranı uygulanır. (2010 yılında % 4 faiz oranı uygulanmış olup; 2011 yılı için % 3 faiz oranı belirlenmiştir.)

Bu projeler kapsamında 2010 yılında İşletme Sermayesi Programından 82 kooperatife 5.600.000 TL ve Yatırım Programından 85 kooperatife 133.363.000 TL olmak üzere toplam 138.963.000 TL kredi desteği sağlanmıştır.

Desteklenen Proje Konuları

- Merkezi sağım üniteli damızlık sığır yetiştiriciliği (30 aileye 10’ar baş)
- Damızlık sığır yetiştiriciliği (30-40-50 aileye 6’şar baş)
- Besi sığırcılığı (50 aileye 10’ar baş)
- Damızlık koyun yetiştiriciliği (50 aileye – 50’şer koyun 2’şer koç)
- Arıcılık (50 aileye 20’şer kovan)
- Seracılık (50 aileye 500’er m2’lik sera)
- Kooperatiflerin geliştirdiği özel projeler
- Tarımsal amaçlı kooperatiflerin rehabilitasyon projesi
- İşletme sermayesi olarak kredi kullanılmaktadır.

2010 yılı içerisinde kooperatif ve ortakların muaccel olan borçlarının yeniden yapılandırılması için gerekli olan yönetmelik değişikliği 01.04.2010 tarih ve 27539 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yeniden yapılandırmadan yararlanmak için son müracaat tarihi ise 01.12.2010 olarak belirlenmiş ve ilk ödeme tarihi 15.09.2011 tarihi olarak uygulanması planlanmıştır.

Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi (KASDP)

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü’nün bağlı olduğu Devlet Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında ülkemizde yoksullukla mücadele kapsamında, ekonomik ve sosyal yoksulluk içinde bulunan kişi ve ailelerin gelir seviyesini yükseltmek, istihdamı artırmak, tarımsal ürünleri mahallinde değerlendirmek, pazarlamak, köyden kente göçü önleyebilmek için ortak projeler uygulamak amacıyla 16.08.2003 tarihinde protokol imzalanarak “Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi” hayata geçirilmiştir.

Tablo 11: KASDP Proje Konuları

SIRA	PROJE ADI	KAPASİTE
1	Süt sığırıcılığı	30-120 aileye 4'er baş
2	Koyunculuk	50 aileye 25'şer koyun 1'er koç
3	Seracılık	50-120 aileye 500'er m ² lik sera

Bu proje kapsamında projenin başlangıcından itibaren 8 yıllık süre zarfında programa alınan 1089 proje kademeli olarak hayata geçirilmiş ve 963 kooperatife kredi desteği sağlanmıştır. Ayrıca bu projenin uygulanması ile fayda sahiplerine sürekli gelir elde edilmesinin yanında ülkemiz hayvancılığının ıslahı ve dolayısı ile hayvansal üretimin verimliliği ve kalitesi de artırılmıştır.

Bu proje kapsamında kullanılan krediler de vade ise; ödeme güçlüğüne düşen fayda sahiplerine daha uygun şartlarda ödeme kolaylığı sağlamak amacıyla 2009 yılı içerisinde protokol revize edilmiş ve vade 8 yıl olarak uzatılmış olup, ilk 2 yıl ödemesiz dönem ve geriye kalan 6 yılda 6 eşit taksitte olmak üzere belirlenmiştir. 2010 yılında KASDP kapsamında 162 kooperatif programa alınmış olup, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü kaynaklarından 87,5 Milyon TL kullanılmıştır. Projenin 2010 yılı içerisinde sona ermesi kararı alınmış ancak hazırlıkları devam etmekte olan kooperatiflerin mağdur olmamaları için yapılan ek program ile 74 kooperatif daha programa alınmıştır. Projenin başlangıcından itibaren ise toplam 694,4 Milyon TL' lik destek sağlanmıştır.

Destekleme Hizmetleri

Destekleme hizmetlerine genel olarak bakıldığında ise son yıllarda kooperatiflere sağlanan kredilerde ciddi artışlar olduğunu ve örgütlü yapılar olan tarımsal amaçlı kooperatiflerin uyguladıkları projelere önemli oranlarda destek sağlanmıştır. 1999-2002 döneminde toplam 287 kooperatif projesine 87 Milyon TL kredi kullanılmış iken, 2003-2010 döneminde toplam 1.800 kooperatif projesine 1.390 Milyon TL kredi kullanılmıştır.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Destekleme Programı (KKYD)

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP), 2005 yılında "Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı'nın" (KBKYP) Dünya Bankası kaynaklı olarak 16 ilde uygulanmasıyla başlatılmış, 2006 yılında "Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı" (KKYDP) ile diğer 65 ilde uygulama illeri kapsamına alınmıştır. Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı 2005-2008 yılları arasında, Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı ise 2006-2010 yılları arasında uygulanmıştır.

KKYDP amacı; doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasını dikkate alarak, kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi entegrasyonunun sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, toplu basınçlı sulama sistemlerinin geliştirilmesi, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması, kırsal toplumda belirli bir kapasitenin oluşturulması ve tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması için makine-ekipman alımlarına ilişkin yatırımları desteklemektir.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında, tabandan yukarıya doğru yaklaşımla katılımcılığı sağlayan, yerel kapasiteyi ve örgütlenmeyi geliştiren, istihdam yaratma potansiyeli olan, üretici gelirlerini artıran ve çeşitlendiren, kadın nüfusun eğitim ve girişimcilik düzeyinin yükselmesini ve yaygınlaştırılmasını esas alan projelerin yanı sıra, sulama

altyapısının iyileştirilmesine yönelik projeler de desteklenmektedir. Ekonomik yatırım projelerinde hibeye esas yatırım tutarının %50'si, toplu basınçlı sulama tesisi yatırımlarında hibeye esas yatırım tutarının %75'i, makine ekipman alımlarında ise hibeye esas yatırım tutarının %50'si hibe desteği olarak program kaynaklarından karşılanmıştır.

2010 yılında 1029 adet ekonomik yatırım ve toplu basınçlı sulama projesi tamamlanmıştır. Ekonomik yatırım ve toplu basınçlı sulama projelerine toplam 253,1 Milyon TL hibe ödemesi gerçekleştirilmiştir.

2010 yılında 36.853 adet makine-ekipman alımı gerçekleştirilmiştir. Makine ekipman alımlarına 111,2 Milyon TL hibe ödemesi gerçekleştirilmiştir.

2010 yılında Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında toplam olarak 364.262.973 TL hibe desteği ödemesi gerçekleştirilmiştir.

ÇİFTÇİ EĞİTİM –YAYIM HİZMETLERİ

a) Çiftçi Eğitim ve Yayım Faaliyetleri

Tarımsal üretimin artırılması, tarım yapılabilir alanlarda, birim alandan ve hayvansal üretimde hayvan başına daha çok ve daha kaliteli ürün alınmasına bağlıdır. Bu durumun gerçekleştirilmesi, çiftçinin eğitimi dolayısıyla tarımsal yayımla mümkündür.

Çiftçilerimizin bilgi ve becerilerini artırarak gelir seviyelerini ve üretimde ürün artışının yanında, ürün kalitesini ve standardını yükseltmek amacıyla çiftçilerimize; bitkisel ve hayvansal tüm konularda çeşitli yayım teknikleri kullanılarak eğitim ve yayım hizmeti verilmektedir.

2010 yılında yapılan 8.510 demonstrasyonda 50.660 çiftçiye, 1.070 tarla gününde 30.930 çiftçiye, 68.670 çiftçi toplantısında 1.167.370 çiftçiye ve 1.124 çiftçi kursunda 28.787 çiftçiye eğitim verilmiştir.

b) Televizyon Yoluyla Yaygın Çiftçi Eğitimi Projesi (YAYÇEP) Çalışmaları

2010 yılında; Turunçgil Yetiştiriciliği kitabından 4.750 adet, Yem Bitkileri kitabından 14.800 adet bastırılarak, önceden kayıt yaptıran çiftçilere dağıtılmak ve eğitim çalışmalarında kullanılmak üzere İl Tarım Müdürlüklerine gönderilmiştir.

Sığırcılık (26 bölüm), tarla bitkileri (54 bölüm), meyvecilik (59 bölüm) zirai mücadele (6 bölüm), çayır mera yem bitkileri yem üretimi (7 bölüm), sulama (12 bölüm), gübreler ve gübreleme (7 bölüm), toprak ve su muhafazası (6 bölüm) ve gıda üretimi ve muhafazası teknolojileri (16 bölüm) konularındaki toplam 193 filmin, özel bir kuruluş olan Toprak TV kanalında Mayıs 2010'dan itibaren, özel bir kuruluş olan Meltem TV kanalında Haziran 2010'dan itibaren, özel bir kuruluş olan Marmara TV kanalında Temmuz 2010'dan itibaren birer yıl süreyle yayınlanmasına başlanmıştır.

2010 yılında, Tarım Arazisinin Korunması (13.500 adet) ve Yağlı Tohumlu Bitkiler (12.150 adet) kitaplarının hazırlanması için gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Pratik sığırcılık (10 bölüm), örtü altı sebze yetiştiriciliği (16 bölüm) ve organik tarım (16 bölüm) filmlerinin yayım çalışmalarına devam edilmiştir.

c) Tarımsal Yayımın Geliştirilmesi (TAR-GEL)

Tarımsal işletme sahiplerinin bilgi, beceri ve teknik yöntemler konusundaki ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli düzeyde karşılanması amacıyla Tarımsal Yayımı Geliştirme Projesi (TAR-GEL) 01.01.2007 tarihinde uygulamaya konulmuştur.

TAR-GEL Projesi, Bakanlığımızca ilk defa uygulamaya konulan performansa dayalı personel çalıştırılması esasına dayanan bir projedir.

Proje kapsamında çalışan personel, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4/B maddesine göre sözleşmeli pozisyonda istihdam edilmektedir.

d) Tarımsal Yayımın Özelleştirilmesi ve Sertifikalı Tarım Danışmanlığı

Yönetmeliğe bağlı olarak “Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Uygulama Esasları” ile “Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Eğitimi Hizmetleri Uygulama Esasları” hazırlanmış ve Bakanlık Makamının Onayı ile yürürlüğe girmiştir.

“Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Eğitimleri” kapsamında, düzenlenen Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Eğitimine katılan 2.658 Bakanlık personeline yayımcı sertifikası ve tarımsal yayım ve danışmanlık eğitimi, eğitimcilerin eğitimine katılan 89 Bakanlık personeline eğitici sertifikası verilmiştir. 2010 yılı itibarıyla üniversite/meslek kuruluşlarının düzenlediği tarımsal yayım ve danışmanlık eğitimine katılan 5.232 kişiye tarım danışmanı sertifikası verilmiştir. 24 Ekim 2010 tarihinde yapılan tarımsal yayım ve danışmanlık sınavında başarılı olan 437 kişiye tarım danışmanı sertifikası verilmiştir.

6 üniversite ve 55 meslek kuruluşuna “Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Eğitimi Düzenleme Yetki Belgesi” verilmiştir. 38 şirket, 59 ziraat odası, 8 dernek, 200 üretici örgütü ve 146 serbest tarım danışmanına tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilmiştir. 823 kişiye geçici tarım danışmanlığı belgesi verilmiştir.

e) Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Desteği

“Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerine Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ” 21 Mayıs 2009 tarih ve 27234 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğde belirtilen usul ve esaslara göre başvuran 51 ilden 21.777 adet tarımsal işletmeye 10.888.500 TL tarımsal yayım ve danışmanlık desteği tarımsal işletmelere ödenmek üzere T.C Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü’ne gönderilmiştir.

Destekleme kapsamında danışmanlık hizmeti satın alabilecek tarımsal işletmeler üretim desenine göre; Çiftçi Kayıt Sistemi, Hayvan Kayıt Sistemi, Örtüaltı Kayıt Sistemi, Su Ürünleri Kayıt Sistemi veya Arıcılık Kayıt Sistemlerinden birine kayıtlı olmaları gerekmektedir.

Üretim desenine göre asgari;

- Örtüaltı üretiminde en az 3 da,
- Meyvecilikte en az 10 da,
- Süt sığırcılığı yapan işletmelerde en az 20 baş, besi sığırcılığı yapılan işletmelerde en az 50 baş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yapılan işletmelerde en az 100 baş hayvana sahip olmak,
- Kuruda tarla ziraatı yapılan işletmelerde en az 150 da ve suluda tarla ziraatı yapılan işletmelerde en az 50 da arazide üretim yapmak,
- En az 50 adet arı kolonisine sahip olmak,

- Su ürünleri üretim tesisinden herhangi birine sahip olmak ve tarımsal üretimde bulunma koşulu aranmaktadır.

f) Kooperatifçilik Eğitimleri

2010 yılında genel kooperatifçilik eğitimine 30.772 çiftçi, kooperatif yöneticileri eğitimine 4.909 çiftçi ve kredilendirilmiş çiftçilerin eğitimine 4.790 çiftçi katılmıştır.

g) Tarımsal Mekanizasyon Eğitimleri

Tarımsal mekanizasyondaki teknolojik gelişmeler ile uygulanabilir araştırma sonuçlarını çiftçilere yaymak, yenilikleri benimsetmek, bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla 2.120 çiftçi eğitilmiştir.

h) Sulu Tarım Alanlarında Tarımsal Mekanizasyon Eğitim Merkezi Projesi

Proje 1993 yılında Türk-Alman teknik işbirliği çerçevesinde uygulamaya konulmuştur. Projenin temel amacı, Bakanlığımızın İl ve İlçe Müdürlüklerinde çalışan teknik elemanların tarımsal sulama konusunda, hem teorik hem de uygulama yönünden eğitilmelerini ve sulama yayımcısı olarak çiftçilerimize yayım hizmetini sunmalarını sağlamaktır.

Teknik işbirliği 2001 yılı Nisan ayı itibariyle sona ermiştir. Proje bu tarihten itibaren tamamen iç kaynakla yürütülmektedir. Proje kapsamında düzenlenen eğitimler 1996 yılından 1998 yılına kadar teknik elemanlara yönelik olarak yürütülmüş, 1998 yılından itibaren hem teknik elemanların eğitimlerine devam edilmiş, hem de söz konusu eğitimleri bitiren teknik elemanlar görev yaptıkları illerde uygun yayım yöntemlerini kullanarak çiftçileri eğitmeye başlamışlardır. Proje kapsamında 1996-2010 yılları arasında “Sulama Yayımcısı ve Sulama Metotları” ile ilgili 147 adet kurs açılmış olup, bu kurslar ile toplam 2.161 çiftçi eğitilmiştir.

Proje kapsamında düzenlenecek kursların programları ile kursların yürütülmesine ilişkin “Proje Uygulama Talimatı” her yıl İl Müdürlüklerine yazı ile duyurulmakta olup, ayrıca TEDGEM (<http://www.tedgem.gov.tr>) web sayfasında ilan edilmektedir.

KIRSAL KALKINMADA KADIN HİZMETLERİ

a) Kadın Çiftçilere Yönelik Yayım Hizmetleri

“Kadın Çiftçiler Tarımsal Üretim Eğitim ve Yayım Çalışmaları” kapsamında 81 ilde tarımsal konularda eğitim verilmiş ve 2010 yılında 66.368 kadın çiftçi eğitilmiştir.

2000 yılında uygulamaya konulan “Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi” halen 9 ilde (Erzurum, Tokat, Denizli, Diyarbakır, Konya, Kütahya, Samsun, Yalova, Eskişehir) yürütülmekte olup, bu kapsamda 2010 yılında 8.552 kadın çiftçi eğitilmiştir. Proje kapsamında 2000 yılından itibaren 166.552 kadın çiftçi eğitilmiştir.

Ev ekonomisi eğitim ve yayım çalışmaları 4 ana başlık altında 81 ilde uygulanmakta olup, 2010 yılında 75.628 kadın çiftçi eğitilmiştir. Ev ekonomisi eğitim ve yayım çalışmaları kapsamında 1998 yılından itibaren 1.627.474 kadın çiftçi eğitilmiştir.

Tarımsal kalkınma kooperatiflerinin buldukları yerlerdeki kadın çiftçilere verilen eğitim ve yayım çalışmaları 81 ilde uygulanmaktadır. 2010 yılında 2.125’i kooperatif üyesi olmak üzere 5.311 kadın çiftçi eğitilmiştir. 2004 yılında başlayan çalışma kapsamında bugüne kadar 46.053 kadın çiftçi eğitilmiştir.

2010 yılında “Kadın Çiftçiler Yarışıyor” programında dereceye giren kadın çiftçiler, başarılı kadın kooperatif yöneticileri ve örnek, girişimci kadınlardan oluşan bir grup JICA’nın Genç Liderler Programı kapsamında Japonya’da yapılan “Tarımsal ve Kırsal Kalkınma Kursu”na katılmışlardır.

Kadın Çiftçiler Yarışıyor Bilgi Yarışması Milli Olimpiyatlar Komitesi tarafından 2005 yılı “Fair Play” ödülüne layık görülmüş olup, 2000 sosyal olay içinden birinci seçilmiştir. Ayrıca 15-17 Kasım 2006 tarihlerinde İstanbul’da yapılan Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi tarafından obezite ile mücadele konusuna katkı sağlayabilecek, sağlıklı gıda üretimini ve beslenmeyi teşvik edecek proje ve çalışmaların ödüllendirildiği söz konusu toplantıda “Sağlıklı Gıdanın Teşvik Edilmesi” dalında uluslararası bir ödül almıştır.

b) Kırsal Alanda Kadın Çalıştayı

Bilindiği üzere dünyada her yıl 15 Ekim günü “Dünya Kadın Çiftçiler Günü” olarak kutlanmaktadır. Bakanlığımızca, Dünya Kadın Çiftçiler Gününü de içine alacak şekilde kırsal alanda kadın konusunda çalışan tüm paydaşları bir araya getirerek, mevcut durumu tespit etmek, sorunlarını tartışarak çözüm yolları geliştirmek ve belirlenen öneriler doğrultusunda geleceğe yönelik eylem planları yapmak amacıyla 15-17 Ekim 2008 tarihlerinde Ankara Kızılcahamam’da ilk kez “Kırsal Alanda Kadın Çalıştayı” yapılmıştır. Bu çalıştayda bölgelere göre sorunların farklılıklar gösterdiği tespit edilmiş olup, 9 tarım bölgesi dikkate alınarak bölgesel çalıştayların yapılması kararı alınmıştır. 2010 yılı için bölge koordinasyon ili olarak belirlenen Tekirdağ, Tokat ve Mardin illerinde bölgesel çalıştaylar yapılmıştır. 2011 yılı için bölgesel çalıştayların Gaziantep, Kars ve Konya illerinde yapılmasına karar verilmiştir.

Kırsal Alanda Kadın Çalıştayı ile çalıştay süresince ortaya konan sorunlara çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve bunların kısa, orta ve uzun vadeli hedefler doğrultusunda uygulamaya aktarılması, iş gücüne katılan kadınların yarısının istihdam edildiği tarım sektörüne yeni açılımlar sağlaması, aynı zamanda çalıştay sonuçları doğrultusunda geliştirilen hizmetlerin hem ailenin hem de toplumun gelişmişlik düzeyini ve yaşam kalitesinin artırılması hedeflenmiştir.

Bölgesel çalıştayların tamamlanmasından sonra yeniden bir ulusal çalıştay düzenlenerek “Kırsal Alanda Kadının Konumunun İyileştirilmesine ve Güçlendirilmesine” yönelik başlatılan çalışmalar ve projeler değerlendirilecektir. Bu çalıştaya bağlı olarak Eylem Planı hazırlanacak ve yeni projeler oluşturulacaktır.

c) Uygulama ve Teknik Kontrol Hizmetleri

Genel Bütçe Yatırım Programı kapsamında damızlık ve süt sığırcılığı yetiştiriciliği konusunda 25 ihale, besi sığırcılığı konusunda 1 ihale, koyun yetiştiriciliği konusunda 3 ihale, kırsal alanda sosyal destek projesi kapsamında süt sığırcılığı yetiştiriciliği konusunda 56 ihale, koyun yetiştiriciliği konusunda 12 ihale olmak üzere toplam 97 ihale yapılmıştır.

5.637 aileye 39.600 adet hayvanın dağıtımı devam etmektedir.

2010 yılı rehabilitasyon programına alınan 20 kooperatiften 10 adedinin kredilendirme işlemleri tamamlanmıştır. 2010 yılında 18 personel ile 26 ilde teknik denetim ve kontrol yapılmıştır.

d) El sanatları Hizmetleri

Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü’ne bağlı olarak faaliyet gösteren 6 adet

El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerimizden 2010 yılında 143 kız kursiyer ve 219 erkek kursiyer olmak üzere toplam 362 kursiyer mezun olmuştur.

İl Müdürlüklerimiz ve El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerimiz tarafından 9 adet gezici köy kursu açılmış ve 137 kursiyer mezun edilmiştir.

2010 yılı içerisinde İŞKUR ile yapılan protokol çerçevesinde 5 adet kısa süreli kurs açılmış toplam 105 kursiyer mezun olmuştur. Kursiyerler İŞKUR tarafından sağlanan günlük harçlık imkânından yararlanmışlardır.

El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlükleri ve El Sanatları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Çalışma Yönetmeliği 22 Nisan 2010 tarihli ve 27560 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlükleri ve El Sanatları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Personel ve Kurs Yönergesi 03/08/2010 tarihinde yayımlanmıştır.

Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinin ürünleri ile El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde üretilen ürünlerin sergileme faaliyeti her yıl gerçekleştirilmektedir.

e) AB Projeleri

AB Entegrasyon Sürecinin Desteklenmesi Faaliyetleri (SEI) adı altında kurumların proje hazırlama ve müktesebat uyum çalışmalarına yönelik kısa dönemli teknik destek ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bir finansman yardımı yapılmaktadır. Bu çerçevede 13. Fasıl Müzakere Yürütme Kurulu kararı olarak TEDGEM'e yönelik, SEI kapsamında mevzuat ile ilgili faaliyetler başlığı altında proje hazırlanmıştır.

AB Komisyonu tarafından Bakanlığımız Türkiye - AB Mali İşbirliği Süreci çerçevesinde, Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Aracı (IPA-1) 2011 Yılı Programlaması kapsamında 1 Milyon Avro tutarında "Balıkçılık Üretici Örgütlerinin Kurumsal Kapasitelerinin Artırılması" Eşleştirme (Twining) Projesi hazırlanmıştır.

AB Projesini desteklemek amacıyla AB projesi ile eş zamanlı olarak, Genel Bütçe kaynaklı Üretici Örgütlerinde Kurumsal Kapasite Gelişim Projesi ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO) kaynaklı Üretici Örgütleri Merkez Birimlerini Güçlendirme Teknik İşbirliği Programı Projesi hazırlanmıştır.

f) Avrupa Birliği Uyum çalışmaları

Avrupa Birliği'nin Genişleme Genel Müdürlüğü'ne bağlı Teknik Destek ve Bilgi Değişimi Kurumu'nun (TAIEX) Teknik Destek Başvuruları kapsamında yapılan başvuru kabul edilmiş ve balıkçılık alanında Mevzuat Uyumu ile ilgili Uzman Çalışması (Expert Mission on Implementation of Fisheries Producer Organisation Legislation) 03-07 Mayıs 2010 tarihleri arasında yapılmıştır.

AB mevzuatına uyum kapsamında; Balıkçılık faslı uyum konularında çalışan Bakanlık birimlerinin bir araya gelmesi, yürütülen çalışmalar ve son gelişmeler hakkında Makama bilgi verilmesi ile birimler arasında bilgi ve fikir alışverişine imkan sağlanması amacıyla oluşturulan 13. Fasıl Balıkçılık Müzakere Yürütme Kurulu faaliyetleri çerçevesinde "Üretici Örgütlenmesi" konusunda mevcut üretici örgütleri mevzuatlarının AB mevzuatı ile mukayesesi ve ihtiyaç duyulan değişikliklerin belirlenmesi ile ilgili çalışmalar yapmak üzere bir "Çalışma Grubu" oluşturulmuştur.

Meclis Komisyonunda beklemekte olan 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu Tasarısına, üretici örgütleri hakkında ilave edilecek maddelere ilişkin çalışmalar tamamlanmıştır.

EĞİTİM HİZMETLERİ

Bakanlık merkez ve taşra teşkilatında görev yapan teknik elemanlara yönelik olarak her yıl hizmet içi eğitim programları (bilgisayar kursları, bitkisel üretim ve bitki sağlığı, mekanizasyon kursları, tarımsal yayım ve danışmanlık eğitimleri vb.) organize edilmekte ve Bakanlığımıza bağlı eğitim merkezlerinde uygulanmaktadır. 2010 yılında 125 kurs açılarak 2.015 teknik elemanın eğitimi sağlanmıştır.

Destekleme Şube Müdürlüğünde görevli teknik elemanların eğitimi, KASDP eğitimi, 2010 yılı yatırım programı eğitimi, canlı demirbaş hayvan materyali seçimi eğitimi, destekleme şube müdürleri eğitimi, ultrasonografi yöntemi kullanılarak gebelik teşhisi eğitimi düzenlenerek 377 Bakanlığımız personeline, 559 kooperatif başkanına ve yönetim kurulundan bir kişiye eğitim verilmiştir.

Uluslararası Tarımsal Eğitim Merkezi Müdürlüğü Görev ve Çalışma Yönetmeliği 06.04.2010 tarih ve 27544 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Uluslararası Tarımsal Eğitim Merkezi Müdürlüğü Personel ve Kursiyer Yönergesi yürürlüğe girmiştir.

Bakanlığımız bağlı kuruluşları ve taşra teşkilatlarından 2010 yaz dönemi stajları için 12.467 kişi 2011 yaz dönemi için 13.478 kontenjan ayrılmıştır.

a) Genç Çiftçiler Eğitim Projesi

Tarımsal üretimde yer alan, yeniliklere açık, öğrenmeye istekli 15-30 yaş arası gençlerimize Bakanlığımız Adana, Aydın, Ankara Eğitim Merkezlerimizde ve 3 İl Müdürlüğünde bilgisayar ve tarımsal üretim teknikleri hakkında konusunda uzman kişilerce eğitim verilmektedir.

Proje ile gençlerimizin tarımsal yayımın birer gönüllü üyesi olmaları, yeni bilgi ve teknolojilerin gençlerimiz aracılığıyla diğer çiftçilerimize ulaştırılması hedeflenmiştir.

Üç yıllık süreç içerisinde 215 genç çiftçiye Bakanlığımız Eğitim Merkezlerinde eğitim verilmiştir. 2011 yılı eğitimleri ise 6 eğitim merkezinde planlanmıştır.

b) Organik Tarım Eğitim Çalışmaları

Bakanlığımız tarafından yürütülen “Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi”nin eğitim ayağı ile ilgili olarak ilk kez 2002 yılında eğitim faaliyetlerine başlanmıştır.

Eğitimlerden, İl Müdürlüklerimiz ile Araştırma Enstitülerinde görevli teknik elemanlar başta olmak üzere; tarım danışmanları, konu ile ilgili kamu ve sivil toplum kuruluşları katılımcıları yararlanmaktadır. 2010 yılında yapılan 4 Organik Tarım Eğitiminde 252 teknik eleman eğitilmiştir.

c) Er ve Erbaşların Eğitimi

Meyvecilik, Çayır-Mera ve Yem Bitkileri, Sebzeçilik, Sığır Yetiştiriciliği, Arıcılık, Tarla Bitkileri ve diğer tarımsal konularda, 2010 yılında açılan 45 kursa 808 er ve erbaş iştirak etmiş

ve sertifika almaya hak kazanmıştır.

d) Üretim ve Pazarlama Hizmetleri

2008/6 Numaralı Genelge doğrultusunda Tarım İl Müdürlükleri'nden istenilen "Fuar Sonuç Raporları"na göre; yurt genelinde 2010 yılı içerisinde Adana, Ankara, Bursa, Denizli, Mersin, Konya, Kütahya ve Tekirdağ'da düzenlenen ulusal ve uluslararası boyuttaki gıda fuarları, ulusal sergi vb. organizasyonlara, bu tür organizasyonların yapıldığı illerdeki İl Müdürlükleri'nin de katkılarıyla; 43 adet Tarımsal Amaçlı Kooperatif, Merkez ve Üretici Birliğinin katılımları sağlanmıştır.

2011 yılı içerisinde yurt genelinde düzenlenecek, ulusal ve uluslararası boyuttaki gıda fuarları, ulusal sergi vb. organizasyonlara daha fazla sayıda tarımsal amaçlı kooperatif, merkez ve üretici birliğinin katılım sağlaması hedeflenmektedir.

Süt üreten, toplayan-pazarlayan ve işleyen tarımsal amaçlı kooperatifler başta olmak üzere, gıda maddesi üretimi yapan bütün tarımsal amaçlı kooperatifler ve Üst Birliklere yönelik "ulusal gıda mevzuatına uygun üretim yapılabilmesinin sağlanması ve AB müktesebatı hakkında bilgilendirilmesi" konulu çalışmalarımıza; Erzurum, Sakarya, Bursa ve Eskişehir illerinde devam edilmiştir. Bu çalışmalarımıza kooperatif ve üst birlik yetkililerinden oluşan 320 kişi katılım sağlamıştır.

Süt üreten, toplayan-pazarlayan tarımsal amaçlı kooperatifler başta olmak üzere kayıt altında üretim yapılması ve kooperatiflerimizin kayıtlı üretim miktarlarını artırarak AB katılım sürecinde gerçekleşecek çalışmalardan olumlu etkilenmesi için yaptığımız bilgilendirme çalışmaları 2011 yılı içerisinde de yurt genelinde devam edecektir.

DENETLEME HİZMETLERİ

Tarımsal kalkınma, su ürünleri, sulama, pancar ekicileri kooperatifi, üst birlik, damızlık hayvan yetiştiricileri birliği ve ziraat odaları birliğinin denetimi için gerekli onay alınarak, 460 adet kuruluşun denetimi 2010 yılı içinde tamamlanarak rapora bağlanmıştır.

1) Kuraklığa Yönelik Çalışmalar

Toprak ve Su kaynakları Araştırma Enstitülerince; Tarımsal üretim riskini azaltmak için kurak bölgelerde toprak rutubetinin yerinde muhafazası için yöntemler geliştirilmektedir. Toprak ve su kaynaklarının ekonomik ve sürdürülebilir kullanımına yönelik araştırma projeleriyle uzun süreli verimli bir tarım yapabilmek amacıyla; bitkilerin sulama programlarının belirlenmesi, kurak dönemlerde kısıtlı su koşullarında sulama suyunun optimum kullanımı için uygun teknoloji ve sulama programlarının oluşturulması, sulama ve drenaj sistemlerinin planlanması, tuzdan etkilenen toprakların ıslahı, toprak kalitesi ve toprak kirliliği, su hasadı ve atık suların değerlendirilmesi çalışmaları yapılmaktadır. Toprak ve su kaynaklarının korunumu, geliştirilmesi, minimum işlemeli tarım ile topraktaki nem muhafazası iklim değişikliğine uyum kapsamında sürdürülen faaliyetlerdendir. AR-GE faaliyetleri, özel sektör ve üniversitelerle işbirliği yapılarak genişletilmiştir.

Ülkemizde tarımı yapılan tarla bitkilerinin çeşitler bazında kurağa toleransları ve su kullanım etkinlikleri kontrollü şartlarında net olarak belirlenmesi amacıyla; kuraklığa karşı alınabilecek tedbirlerden en düşük maliyetli olan toleranslı çeşit kullanımına öncelik verilmektedir. Artacak kuraklık frekansı ve şiddetine karşı hazırlıklı olunması ve yeni çeşitlerin geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Şimdiye kadar sadece doğal koşullarda yapılan testlerin ve geliştirme çalışmalarının kontrollü şartlarda ve daha kısa sürede kesin ve güvenilir sonuçlar verecek şekilde yürütülebilmesi, bilimsel ve teknolojik gelişmelerden istifade edilebilmesi için yeni altyapı yatırımlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu amaçla; mevcut çeşitlerin kuraklığa toleranslık derecelerinin belirlenmesi, kuraklığa toleranslı yeni çeşit ve ıslah çalışmalarında kullanılacak genetik materyallerin geliştirilmesi için Konya Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde Kuraklık Test Merkezi kurularak 04 Aralık 2010 tarihinde faaliyete başlamıştır.

Kuraklığa dayanıklı buğday ve arpa çeşitleri çiftçilere tavsiye edilmektedir

İstanbul Teknik Üniversitesi ile birlikte hazırlanan ve uygulanacak olan DPT destekli “Rekolte Tahmin ve Kuraklık İzleme Sistemi Projesi” ile kuraklık etkilerinin takibi ve tahmini yapılacaktır.

2) Enerji Tarımına Yönelik Çalışmalar

Bakanlığımız araştırma enstitülerinde biyoyakıt hammaddesi olarak da kullanılabilecek bitki türlerinde çeşit geliştirme ve çeşide uygun yetiştirme tekniklerini belirleme çalışmaları devam etmektedir. Bakanlığımız politikası, insan gıdası olarak kullanılabilecek ürünlerin biyoenerji üretiminde kullanılmaması, onun yerine ikinci nesil üretim teknolojileri kullanılarak organik atıkların değerlendirilerek biyoenerji üretilmesi yönündedir. Bu yaklaşım, kurulması öngörülen Enerji Bitkileri Araştırma Merkezine de uygulanacaktır.

Samsun Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde Enerji Tarımı Araştırma Merkezi'nin kuruluşu Bakanlığımız 2008 - 2011 yılları Eylem Planında yer almıştır. Merkez 2011 yılında tamamlanarak faaliyetine başlayacaktır.

3) Tıbbi Aromatik Bitkiler Merkezî Laboratuvarı Çalışmaları

Ülkemiz doğal florasında bulunan tıbbi amaçla kullanılan türlerin kimyasal içeriklerinin belirlenmesi ve potansiyel görülen türlerin kültüre alınma olanakları ve yetiştirme tekniklerinin belirlenmesi, türlerin moleküler ve sitolojik karakterizasyonunun yapılması amacıyla Antalya Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde Tıbbi Aromatik Bitkiler Merkezî Laboratuvarı 13 Haziran 2010 tarihinde açılarak faaliyetlerine başlamıştır.

4) Türkiye Milli Botanik Bahçesi Projesi Çalışmaları

Botanik bahçeleri, bilimsel araştırmalar için, koruma için, sergileme ve eğitim amaçları için canlı bitki koleksiyonlarının, dokümantasyonlarının yapıldığı araştırma kurumlardır. Botanik bahçeleri, bitkilerin korunmasında ve ziyarete gelen insanların eğitiminde kilit oyuncu konumundadır. Ayrıca, iklim değişiminin etkisinin yavaşlatılmasında ve gezegendeki yaşam sürekliliğinde yeni türlerin doğru yerleşimi, etrafa yayılımları, farklı bölgelerdeki yeni iklim koşullarına adapte olabilmeleri açısından gezegendeki yaşam sürdürülebilirliği için kilit öneme sahiptirler.

Ülkemizde 12.054 tür bulunmakta olup, bunların 3.905'i endemik ve 1.987 tür değişik tehlike boyutlarındadır. Biyolojik çeşitliliğin korunması için bu türlerin acilen korunmaya alınması gerekmektedir. Botanik bahçeleri bu ihtiyaçları karşılayacak önemli araçlar olacaktır. Fakat modern tekniklerle donatılmış yoğun araştırma ve sergileme yapılan günümüz dünya botanik bahçeleri seviyesinde botanik bahçesi henüz Türkiye'de kurulmamıştır.

Bu gereklilikten yola çıkarak Ankara ili Eskişehir yolu üzeri 9. km de bulunan Bakanlığımız kampüs alanı bitişiğinde mülga Toprak Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü'nün yaklaşık 2.000 da'lık arazide kurulması planlanmıştır.

2008 yılında başlanan proje hazırlıklarıyla birlikte 2011 yılı itibariyle kurulum çalışmalarına başlanmıştır.

5) Yerli Tohumculuğun Geliştirilmesi Çalışmaları

Bakanlığımızın tohumculuk konusundaki hedefi Milli Tohumculuk Sektörünün rekabet gücünün artırılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda;

“Türkiye F1 Hibrit Sebze Çeşitlerinin Geliştirilmesi ve Tohumluk Üretiminde Kamu-Özel Sektör İşbirliği Projesi”nin Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) kaynakları ile desteklenen I. Dilimi; 5 araştırma enstitüsü, 7 üniversite ve 38 özel sektör tohum firması ile 2004–2009 yılları arasında yürütülerek 2009 yılında tamamlanmıştır. Projenin II. dilimi olan ve TÜBİTAK tarafından desteklenen “Türkiye F1 Hibrit Sebze Çeşit ve Nitelikli Hat Geliştirme Projesi” 2010-2014 yılları arasında yürütülecektir. Projenin başlangıç yılı olan 2004 yılında % 10 seviyelerinde olan yerli hibrit sebze çeşitlerinin kullanım oranı 2010 yılı sonu itibariyle %35 düzeyine çıkartılmış, 2013 yılı sonunda ise % 50 ila %60'lar düzeyine çıkarılması hedeflenmektedir.

6) Bakanlık Ar-Ge Destekleri

Bakanlık Ar-Ge destelemeleri kapsamında 56 projeye yaklaşık 5,3 Milyon TL destek verilmiştir. TÜBİTAK kaynaklarından ise toplam 38 projeye yaklaşık 54,9 Milyon TL destek sağlanmıştır.

7) Tavukçuluk Konusunda Yapılan Çalışmalar

Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü'nde 11 Mart 2010 tarihinde yeni bir kuluçkahane ve saf hat yedekleme ünitesinin açılışı yapılarak, faaliyete geçirilmiştir. Bu kapsamda, Enstitü kapasitesini 3 kat artırılarak ülkemizde modern damızlık kafeslerde üretim yapan 3 işletmeden biri olmuştur. Böylece, enstitü yurt içi yumurtacı damızlık ihtiyacını karşılayabilecek kapasiteye ulaşmıştır. Ayrıca kapasiteleri çok yüksek olan ticari yumurtacı işletmelere yılda 52 hafta süreyle bir seferde 80.000 dişi civciv verilebilecek duruma gelmiştir. Enstitüde, yumurtacı damızlık ıslah ve seleksiyon çalışmalarına devam edilecektir.

8) Bitki Genetik Kaynaklarının Korunması Çalışmaları

Ülkemizde şimdiye kadar tespit edilen yaklaşık 12.054 bitki türü vardır. Bunun 3.905 tanesi endemik, yani yalnızca ülkemizde bulunan türlerdir.

İzmir ve Ankara'da olmak üzere ülkemizde 2 adet Ulusal Gen Bankası vardır. Ankara'da bu yıl kuruluşu tamamlanan Türkiye Tohum Gen Bankası 250.000 kapasiteli olup, dünyanın 3. büyük Gen Bankasıdır. Gen Bankalarında toplam 2.500 türde 62.210 adet tohum örneği muhafazaya alınmıştır.

Araştırma Enstitülerimizin bünyesinde; farklı illere dağılmış 16 Gen Bahçesi bulunmaktadır. Bu illerde 51 türde, 6.210 adet meyve örneği korunmaktadır. Üç araştırma enstitüsünde (Tekirdağ, Manisa, Yalova) 2.132 adet asma örneği muhafaza edilmektedir. F1 Türkiye Sebze Tohumculuğunu Geliştirme Projesi kapsamında 8 sebze türüne ait 11.500 örnek 5 araştırma enstitüsünde muhafaza altındadır. TÜBİTAK desteği ile yürütülen proje kapsamında, doğadan toplanan (1200 lokasyon) 263 bitki türünden oluşan genetik kaynağımız koruma altına alınmıştır. Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitümüzde "Türkiye Geofitleri Bahçesi" kurulma çalışmaları devam etmektedir.

9) Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarını Koruma ve Irk Tescil Çalışmaları

Proje kapsamında 4 sığır, 1 manda, 4 koyun, 1 keçi, 2 tavuk, 1 arı olmak üzere toplam 13 ırk ve 3 ipekböceği hattı enstitülerde koruma altına alınmıştır.

Sığır, manda, koyun ve keçi ırklarımızın halk elinde korunmaları 12 ilde destekleme kapsamına alınmış, 2010 yılında 309 çiftçiye toplam 556.870 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

TÜBİTAK 1007 kapsamında kabul edilen "Türkiye Yerli Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarından Bazılarının in vitro Korunması ve Ön Moleküler Tanımlanması-I (TÜRKHAYGEN-I)" projesi ile kurulan 2 gen bankasında muhafaza altına alınacak materyaller tamamlanmaktadır.

2010 yılı itibarıyla Bafra ve Polatlı koyun tipleri ile Bursa Oynarı güvercin ırkı tescil edilmiştir.

Türkiye Evcil Hayvan Genetik Kaynakları Tanıtım Kataloğu hazırlanarak ilgili paydaşlara dağıtılmış ve www.tagem.gov.tr adresinde yayımlanmıştır.

TRT ile işbirliği halinde yerli büyükbaş ve küçükbaş hayvan ırklarımız için tanıtım filmleri hazırlanmış, "Bu Toprağın Sesi" programında evcil hayvan genetik kaynaklarını koruma ve sürdürülebilir kullanım çalışmaları kamuoyuna tanıtılmaktadır.

Yerli hayvan ırklarımızın ve bunlara ait DNA materyallerinin yurt dışına çıkışı ile ilgili yasal çerçeveyi belirlemek amacıyla "Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Kullanılması ve Yurt Dışına Çıkarılması Hakkında Yönetmelik Taslağı" hazırlanmıştır.

10) Çeşit Geliştirme Çalışmaları

Bakanlık Araştırma Enstitüleri tarafından yapılan ıslah çalışmaları sonucunda geliştirilen çeşitlerden 2009-2010 yılı içerisinde 4 limon, 6 elma, 2 antepfıstığı, 4 nar, 6 Trabzon hurması, 1 kayısı, 3 sofralık üzüm çeşidi, 4 sivri biber, 1 pul biber, 1 sarımsak, 1 hıyar ve 1 kavun çeşidi tescil ettirilmiştir. Yürütülmekte olan çeşit geliştirme projeleri ile meyve, üzüm ve sebze

türlerindeki yeni çeşit oranı artmaya devam etmektedir. Ülkemizde kullanılan F1 hibrit sebze tohumunda yerli tohum kullanım oranı patlıcan ve biberde %80, kavunda %60, domates ve hıyarda %40'lara ulaşmıştır.

Tescil işlemlerinin başlatıldığı 1963 yılından 2010 yılı dâhil ülkemizde toplam 1844 çeşit tescil ettirilmiştir. Bunlardan;

- 100 tanesi (%5) üniversite,
- 864 tanesi (%47) özel sektör,
- 880 tanesi (%48) Bakanlık Araştırma Enstitüleri tarafından tescil ettirilmiştir.

Özel sektör tarafından tescil ettirilen çeşitlerin tamamına yakını ithal çeşitler iken Bakanlık araştırma enstitüleri tarafından tescil ettirilen çeşitlerin %99'u yerli imkânlarla geliştirilen çeşitlerdir.

Diğer yandan, buğday ve arpa da üretilen çeşitlerin %95'i, nohut ve mercimekte %100'ü yerli çeşitlerden oluşmaktadır. Domates, mısır ve ayçiçeği gibi yabancı orijinli ürünlerde yerli çeşit oranı artmaya devam etmektedir.

11) Bitki Sağlığı Araştırmaları

- Mevcut 11 adet Entegre Mücadele Teknik Talimatının revize edilmesi ve 5 adet Entegre Mücadele Teknik Talimatının ilavesi ile toplam 16 adet talimat hazırlanarak basıma hazır hale getirilmiştir.

- Uzakdoğu ülkelerince ülkemize uygulanmakta olan yaş sebze meyve yasağının kaldırılması kapsamında greyfurt ürününde yürütülmekte olan proje çalışması tamamlanmış yasak kalkmış ve Japonya ile ülkemizin mevzuat düzenlemesini müteakiben greyfurt ihracatı başlamıştır.

- Tarımsal ürünlerdeki pestisit kalıntıları için karşılaştırılabilirlik, ekstrapolasyon, grup toleransları ve veri gereklilikleri ile ilgili bölüm ilave edilerek “Bitki ve Bitkisel Ürünlerde Bitki Koruma Ürünlerinin Kalıntı Denemelerinin Yapılması ile İlgili Standart Deneme Metodu” güncellenmiş TAGEM web sayfasında yayınlanmıştır.

- Ülkesel Domates Güvesi [Tuta absoluta (Meyrick) (Lepidoptera:Gelechiidae)] Projesi hazırlanmış olup çalışmalara başlanmıştır.

- AB 6. Çerçeve Projesi olan Avrupa Bitki Sağlığı Araştırmalarının Organizasyonu (EUPHRESO) isimli projede yer alınmış, proje faaliyetleri planlanan iş takvimine göre yürütülmüş olup 2010 yılı Temmuz ayında tamamlanmıştır.

12) Su Ürünleri Araştırmaları

2010 yılı Yatırım Programı Bütçesinden sağlanan 2 Milyon TL mali kaynak ile 29 adet su ürünleri araştırma projesi yürütülmüş ve bunlardan 11 adeti tamamlanmıştır. Ülkesel Su Ürünleri Islah ve Yetiştiriciliği Projesi kapsamında 9 adet alt proje yürütülmekte olup, bu yılsonu itibariyle 5 alt projede yürütülen 7 tür ile ilgili çalışmalar sonuçlandırılmıştır. 2011 yılında ise 16 adet yeni proje uygulamaya alınacaktır.

Avrupa Birliği tarafından finanse (2,2 Milyon Avro) edilen “ Türk Balıkçılık Sisteminde Stok Değerlendirmenin Başlatılması” adlı proje “Mart 2009 yılından başlamış ve Şubat 2011 tarihinde sona ermiştir.

Ana amacı, Bakanlığımızı Avrupa Birliği Ortak Balıkçılık Politikasına hazırlamak olan bu proje kapsamında; balıkçılık kaynaklarımızın ekosistem tabanlı yönetimi için kurumsal, bilimsel ve teknik kapasitenin oluşturulması amacıyla yönelik olarak birçok yurtiçi ve yurtdışı eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmiş, tüm denizlerimize yönelik eylem planları, araştırma stratejisi, filo kapasite yönetimi ve veri toplama programı gibi birçok konuyu içeren raporlar hazırlanmıştır. Ayrıca, Bakanlığımızın ihtiyacı olan Balıkçılık Araştırma Gemisinin teknik özellikleri belirlenmiş ve pazar araştırmaları tamamlanmıştır.

13) Küresel Isınma ve İklim Değişikliği

Su kaynaklarının korunumunda entegre havza yönetimi anlayışı içinde uzun vadeli planlanması için su toplama havzalarının su verimlerinin ve havza su bütçesinin ortaya konması gerekmektedir. Bu amaçla yapılan çalışma ile Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüleri tarafından su toplama havzalarında yağış-akış araştırma çıktıları kullanılarak “Hidrolojik Model” geliştirilmiştir. Hidrolojik modelleme çalışması ile bir havzanın sel, kuraklık, iklim değişikliği gibi değişik koşullardaki davranışının ortaya konulması sağlanabilecektir. Yapılan bu değerlendirme uzun vadeli bir planlamaya esas teşkil edecektir.

İklim değişikliğine uyum çalışmalarında hem Araştırma Enstitülerimizde hem de Genel Müdürlüğümüzde konu uzmanları çalışmalara katılmış benzer faaliyetler önümüzdeki dönemde devam edecektir. Ayrıca UNDP-FAO projesi olan “Türkiye’nin İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Geliştirilmesi” Projesine ortak olan TAGEM, bu proje ile enstitülerde iklim değişikliğine uyum ve kapasite geliştirilmesinde önemli adımlar atılmıştır.

14) Çevreye Duyarlı Alternatif Tarım Tekniklerin Geliştirilmesi

TÜBİTAK desteği ile A.Ü. Ziraat Fakültesi Tarım Makineleri Bölümünün işbirliğiyle “Hassas Tarım Teknolojileri” konusunda Çukurova’da çiftçi arazisinde yapılan araştırma projesi 2010 yılında tamamlanmıştır. Bu sistem sayesinde yetiştirici bilgi teknolojilerini kullanarak arazisinde nasıl bir değişkenlik olduğunu tespit etmekte ve arazide bu değişkenliğe uygun girdi kullanmaktadır. Proje sonuçlarının üretici bazında yaygınlaştırılması için Tarım ve Köyüleri Bakanlığı tarafından destekleme kapsamındaki makinelerin listesine alınması noktasında çalışmalar tamamlanma aşamasına gelmiştir. Ayrıca sonuçlar itibarıyla pilot çalışma olarak Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından uygulama alanına aktarılmasına karar verilmiştir.

Türkiye gübre tüketimi ve gereksinimi dağılımının ve trendinin belirlenmesine, toprak ve su kaynaklarının tarımsal kaynaklı kirlilik çalışmalarına, su ve toprak ile ilgili direktiflerin gereksinimlerine ışık tutması açısından, “Türkiye’de Azotlu Gübre Tüketiminin Akarsu Havzaları Bazında Haritalanması-Bir Havzada Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğinin Modellenmesi Projesi” başlatılmıştır. Çalışma kapsamında AB su ve toprak ile ilgili direktiflerde yer alan ve üye ülkeler tarafından kullanılan bir yöntem Türkiye için oluşturulacak, azotlu gübre tüketimi ve gereksinimi coğrafi veri tabanı ve haritaları kullanılarak potansiyel risk ihtiva eden havzalarda tarımsal kaynaklı nitrat kirlilik modellemesi yapılacaktır.

15) Tarımda Sosyal ve Ekonomik Faaliyetler

“Toprak su kaynakları ve çevre ekonomisi” ile ilgili “tarım topraklarının amaç dışı kullanımını etkileyen sosyo-ekonomik faktörlerin tespiti” yapılmış, “çevreye duyarlı üretim konusunda üretici ve tüketici davranışlarının incelenmesi”, “toprak ve su kaynaklarının doğal kaynak ekonomisi yönünden değerlendirilmesi ve çevresel maliyetler” ile ilgili çalışmalar devam etmekte olup, “toprak ve su kaynaklarının korunumu ile çevre politikalarının oluşturulmasına yönelik, Avrupa Birliği ile uyumlu veri seti oluşturulması” çalışmalarına da başlanacaktır.

Bakanlığımızca yürürlüğe konulan toprak analiz ve gübre desteklerinin etkinliğini belirlemek üzere “Kimyevi Gübre Ve Toprak Tahlili Desteğinin Sosyo-Ekonomik Açıdan İncelenmesi Araştırma Projesi” uygulamaya konulmuştur. Proje devam etmektedir.

16) Doğal Soğanlı ve Yumrulu Süs Bitkileri Çalışmaları

Doğal süs bitkilerinin kültüre alınması konusunda; 2006 yılında TÜBİTAK desteği ile başlatılan Bazı Doğal Bitkilerin Kültüre Alınması, Yeni Tür ve Çeşitlerin Süs Bitkileri Sektörüne Kazandırılması Projesi 7 Bakanlık Araştırma Enstitüsü, 7 üniversite ve 13 özel süs bitkileri firması ile yürütülerek 2009 yılında tamamlanmıştır.

Bu proje kapsamında yapılan çalışmalarla; Türkiye florasının her bölgesi taranarak ülkemizde henüz ticareti yapılmayan ekonomik öneme sahip 49 Colchicum (Acı Çiğdem) taksonu, 48 Fritillaria (Ters Lale) taksonu, 3 Hyacinthus (Sümbül) taksonu, 47 İris (Süsen) taksonu, 13 Liliium (Zambak) taksonu, 3 Nectaroscordum (Ballı Sarımsak) taksonu, 11 Paeonia (Şakayık) taksonu, 8 Polygonatum (Mührüsüleyman) taksonu, 18 Tulipa (Lale) taksonu, diğer cinslere bağlı 25 takson ile toplam 225 geofit taksonu, 16 kumul bitki türü ve 22 dış mekan bitki türünden oluşan toplam 263 doğal soğanlı ve yumrulu süs bitkileri toplanmıştır. Çalışma sonucunda seçilen çeşit adayları tescil ettirilerek süs bitkileri sektörüne kazandırılacak ve böylece yıllık yaklaşık 20 Milyon dolar ihracat artışı sağlanabilecektir.

17) Patates Anaç Tohumluğu

Gerçekleştirilen altyapı yatırımları (doku kültürü lab. ve seralar) ile patates anaç tohumluğunun %10’u üretilebilecek duruma gelinmiştir.

Tohumluk ve yemeklik alanlarının ayrılması konusunda çalışmaları tamamlanan alanların tohumluk alanı olarak ilan edilmesi için Sivas, Kayseri, Konya, Tokat, Kahramanmaraş, Eskişehir, Erzincan ve Erzurum illerinde yaklaşık 200 Bin ha alanın tohumluk alanı olarak kullanılabilmesi tespit edilmiştir.

Ülkemize ait yerli çeşitlerin geliştirilmesi kapsamında 211.000 melez tohum elde edilmiş ve seleksiyon çalışmaları başlatılmıştır. Kurulan doku kültürü altyapıları kullanılarak 3 yıl içerisinde ilk yerli patates çeşitleri tescil aşamasına getirilecektir.

Niğde Patates Araştırma Enstitüsü bünyesinde, Patates Siğil Laboratuvarı kurulmuştur.

18) Uluslararası İlişkiler ve Eğitim

Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezinde (UTAEM) 11.02.2009 tarihinden itibaren 11 uluslararası ve 8 ulusal olmak üzere toplam 19 faaliyet gerçekleştirilmiştir. 2009 ve 2010 itibariyle Uluslararası yapılan toplantı eğitim ve çalıştaylara çeşitli ülkelerden toplam 162 katılımcı, ulusal toplantılara da 462 katılımcının iştirak etmesiyle toplam 624 kişi faaliyetler içerisinde yer almıştır.

19) Gıda ve Yem Araştırmaları

1- 15-19 Mart 2010 tarihleri arasında Antalya'da düzenlenen Program Değerlendirme Toplantısında;

- **24 adet yeni teklif proje görüşülmüştür. Bunlar, disiplinler bazda:**
  - 15 adet bitkisel gıdalar araştırmaları ile ilgili
  - 4 adet hayvansal gıdalar araştırmaları ile ilgili
  - 5 adet yem araştırmaları ile ilgili.
- **30 adet devam eden proje görüşülmüştür. Bunlar, disiplinler bazda:**
  - 16 adet bitkisel gıdalar araştırmaları ile ilgili
  - 8 adet hayvansal gıdalar araştırmaları ile ilgili
  - 6 adet yem araştırmaları ile ilgili
- **21 adet sonuçlanan proje görüşüldü. Bunlar, disiplinler bazda:**
  - 9 adet bitkisel gıdalar araştırmaları ile ilgili
  - 8 adet hayvansal gıdalar araştırmaları ile ilgili
  - 4 adet yem araştırmaları ile ilgili olmak üzere toplam 75 adet proje görüşülmüştür.

2- 17 Mayıs 2010 tarihinde Ankara'da yapılan Gıda Ar-Ge Bilim Kurulu toplantısında;

20 adet yeni teklif, 30 adet devam eden ve 21 adet sonuç raporu sunulan proje ile Ar-Ge destekleri kapsamında özel sektör veya niversiteler tarafından hazırlanmış olan 2010 yılı yeni teklif 12 adet gıda ve yem projesi görüşülerek karara bağlanmıştır. Enstitlerimiz ve laboratuvarlarımız tarafından teklif edilen 20 adet projeden 16 tanesi uygun bulunarak 2011 yılında başlatılması kararlaştırılmıştır.

a) İvesi Koyunlarının Süt Verimlerinin Artırılması Projesi

Damızlık koç adaylarının kızlarının süt verim kayıtları dikkate alınarak her yıl 10 baş koçun damızlık değer tahminleri yapılmıştır. Bu koçların döllerinden oluşan 80 baş koç Şanlıurfa ilindeki İvesi koyunu yetiştiriciliği yapan yetiştiricilere dağıtılmıştır ve bunların döllerinden elde edilen damızlık materyal halk elinde bulunan sürülerin ıslahında kullanılmış olup, bu sürülerin süt verimlerinde %50'ye varan önemli artışlar sağlanmıştır.

b) Ülkesel Merinos Geliştirme Projesi

Marmara Hayvancılık Araştırma Enstitüsü bünyesinde koyun sayısı 2.500'e çıkarılmıştır, 2000 başlık ağıl ve idari binası tamamlanarak 3.150 başlık kapasite 5.150 başa çıkarılmıştır. "Karacabey Merinosunun Geliştirilmesi" projesi kapsamında damızlık değer tahminlerine göre koç seçimi yapılmıştır. 2010 yılı koç damızlık değer tahminlerine esas olacak verim kayıtları tutulmuştur. Elit sürü ve ıslah sürülerinde 2010 yılı için koç katımı gerçekleştirilmiştir. Anadolu Merinosunun Geliştirilmesi kapsamında Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nde, 30-40 yıllık 8 adet eski kümesin tadilatı yapılarak koyun ağılı olarak faaliyete geçirilmiştir. Koyunlar bu yıldan itibaren kış aylarında gruplar halinde bu ağılda barındırılacaktır. Her iki enstitüde bölgedeki yetiştiricilere toplamda her yıl 450-500 baş iyi vasıflı erkek ve dişi materyal satışı gerçekleştirilmektedir

c) Anadolu Alacası Geliştirme Faaliyetleri

Her yıl 512 baş sığira embriyo transferi yapılarak oluşturulacak öz ve üvey kardeş sürülerinde MOET (Çoklu Yumurtlatmalı Embriyo Transferi) yöntemiyle boğa seçilecektir. Proje dahilinde laboratuvar ve alt yapı tamamlanmış, embriyo transfer yöntemi ile (MOET) 172 buzağı elde edilmiş olup, ilk dişi yavruların doğumunu takiben analarının süt verim kayıtları takibe alınmıştır. Proje kapsamında Lalahan Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsünde Boğa Test Merkezi, Gen Bankası ve Biyoteknoloji Ünitesi hizmete açılmıştır. 2010 yılında toplam 24 süperovulasyon ve bunun sonucunda 181 taze transfer ile 26 adet dondurulmuş embriyo transferi gerçekleştirilmiştir.

d) Anadolu Mandasının Islahı Projesi

Türkiye'de yok olma tehlikesi potasına girmeye başlayan Anadolu Mandasının ıslah edilerek ve düşük verim özelliğinin geliştirilerek, yeter sayıda manda – yüksek verim ilkesinden hareketle süt veriminin ve laktasyon süresinin artırılması, daha sonraki aşamalarda erkek ve dişi Anadolu Mandalarının döl verim özelliklerinin ve besi performansının artırılması amacıyla Anadolu Mandasının Islahı Projesi yürütülmektedir. Bu proje ile Anadolu Mandalarının Murrah ırkı mandalarla melezleme ve seleksiyon yoluyla ıslahı amaçlanmıştır.

TÜBİTAK 1007 kapsamında kabul edilen "Balya Silajı Üretim Tekniğinin Geliştirilmesi" projesi sonuçlanmış olup Proje Sonuçlarını Uygulama Planında belirtilen etkinliklerle proje sonuçları sahaya aktarılmaya başlanılacaktır. "Modern Biyoteknolojik Yöntemler Kullanılarak Dondurulmuş Koç Spermaları ve Cinsiyeti Belirli İnek Embriyosu Üretimi" projesine devam edilmektedir.

e) Halk Elinde Ülkesel Küçükbaş Hayvan Islahı Projesi

Ülkemizde ilk defa 2005 yılında Ankara Keçisi ve Akkaraman Koyun Irkı ile başlatılan yerli koyun ve keçi ırklarının üretici şartlarında ıslahı çalışmaları, 2006 yılında 11 ırkı kapsayacak şekilde (Kangal Akkaraman, Morkaraman, Hemşin, Karayaka, İvesi, Anadolu

Merinosu, Karacabey Merinosu, Karya, Pırlak) genişletilerek uygulamaya konulmuştur. Yetiştirici elinde 11 ırk ve tipin ıslahını içeren bu proje, 12 ilde 35 ilçede 111 köyde 468 yetiştiricide 73318 küçükbaş hayvan üzerinde yürütülmüş ve ilk beş yıllık dönem sonu olan 2010 yılı dâhil yetiştiricilere 12.000.000 TL destekleme ödemesi yapılmıştır. Yaygın etkisi görülen projenin 2011-2015 yıllarını kapsayacak şekilde II. beş yıllık dönemde genişletilerek devamı programa alınmıştır.

Ülkesel proje 45 ilde 22 ırk ve genotip üzerinde yaklaşık 550-600 bin küçükbaş hayvanla sürdürülmeye devam edilecektir. Bu proje sayesinde; Türkiye hayvan varlığının önemli bir kısmını oluşturan küçükbaş hayvan ırklarının saf olarak yetiştirilmesi ve sahip olduğu genetik potansiyelin korunması ve ortaya konması sağlanmakta, damızlık koyun-keçi yetiştiricileri birlikleri ile birlikte çalışılması nedeniyle koyun yetiştiricilerinin eğitimi yapılarak, koyunculukta kayıtlı yetiştiriciliğin temelleri atılmaktadır. Küçükbaş yetiştiricilerinin üstün verimli koç/teke ihtiyacı kısmen karşılandığı gibi damızlık koyun-keçi yetiştirici birliklerine ilgili ırkların ıslahı yönünde işlerlik kazandırılmaktadır.

e) DIŞ İLİŞKİLER VE AVRUPA BİRLİĞİ KOORDİNASYON DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Bakanlığımızın Dış İliŐkileri ile AB konularının koordinasyonunu asli görev olarak bir elden yürüten DİABK Daire Başkanlığı; İkili İlişkiler ve Protokol, Uluslararası Kuruluşlar, Türkiye-AB Uyum Politikaları, Türkiye-AB Ekonomik ve Teknik İlişkiler, Türkiye-AB Mevzuat İlişkiler, Türk Kökenli lkelerle İlişkiler, Eğitim ve İdari ve Mali İŞler olmak üzere 8 Şube Müdürlüğünden oluşmaktadır.

Bakanlığımızın Asya, Avrupa, Afrika, Trk Cumhuriyetler, Güney ve Kuzey Amerika lkeleri ile tarımsal, ekonomik ve bilimsel alanlarda işbirliği çalışmaları, uluslararası kuruluşlar ile iliŐkileri, yurt dışı personel eğitimleri, bilgi ve personel mübadelesi ile ilgili faaliyetleri ve AB ile ilgili mevzuat uyum çalışmaları da DİABK tarafından yapılmakta, destek verilmekte ve koordine edilmektedir.

1-İkili İlişkiler

Ülkemizin AB'nin yanı sıra Afrika, Amerika, Ortadoğu ve Asya-Pasifik lkeleriyle iliŐkilerini geliştirme stratejisi kapsamında, 2010 yılında da çalıŐmalarımız devam etmiş olup, bu kapsamda Sayın Bakanımız yurt dışına 5 ziyaret gerçekleştirmiştir. Ayrıca 15 konuk Bakan ve 18 konuk Büyükelçi Bakanlığımızı ziyaret etmiştir.

ereve Tarımsal İŞbirliği Anlaşmaları kapsamında Almanya, ek Cumhuriyeti ve Tunus ile Tarım Yürütme Toplantıları gerçekleştirilmiştir. 2010 yılında Brezilya, Hindistan, Kamerun, Kenya, Kosova, Lübnan ve Rusya federasyonu ile Tarım Alanında İŞbirliği Anlaşmaları, Rusya Federasyonu ile Bitki sağlığı Anlaşmaları imzalanmıştır.

Ülkemizin diğer ülkelerle imzaladığı ve tarımsal alandaki resmi iŐbirliđimizin çerçevesini belirleyen Tarım Alanındaki İŞbirliği AnlaŐmalarını sayısı 2010 yılı sonu itibariyle 63'e ulaşmıştır. Bunun yanında Hayvan Sağlığı ve Veterinerlik Anlaşmaları 32'e, Bitki Sağlığı ve Karantina Anlaşmaları 20'ye ulaŐarak Bakanlığımızın toplam uluslararası anlaşma sayısı 115 olmuştur.

Bakanlığımız st düzey yöneticilerinin yurtdışı seyahatlerinde, Türk tarımı hakkında buldukları ülke muhataplarına bilgi sunabilmek ve yurtdıŐından gelen yabancı konuklara Türkiye tarımı hakkında bilgi vermek amacıyla "Türk Tarımı" adlı İngilizce bir yayın hazırlanması ihtiyacı duyulmuŐ olup söz konusu kitapla ilgili hazırlıklar son aŐamadır.

Bakanlığımızla Türk İŞbirliği ve Kalkınma İdaresi (TİKA) iŐbirliđinde, TİKA'nın görev alanındaki ülkelerle 2010 yılında da faaliyetlerimiz devam etmiş olup, bu çerçevede 5 Büyükelçi, 8 heyet Bakanlığımızı ziyaret etmiştir.

Diğer taraftan Azerbaycan ile Bitki Koruma ve Karantina Alanında İŐbirliđine ilişkin Anlaşma imzaya hazır durumdadır. Türkiye-Azerbaycan VI. Türkiye-Özbekistan VI. Dönem KEK Toplantıları ile Türk-Türkmen Hkmetler arası Ekonomik Komisyon Toplantılarına katılım sağlanmıştır.

TİKA ile işbirliği kapsamında Bakanlığımızın KuruluŐlarında toplam 132 uzmana (Özbekistan, Sudan, Makedonya ve Kırgızistan) eğitim sağlanmış, ayrıca Afganistan'a 1000 adet kayısı fidanı (700 adet Soğancı, 300 adet Hasanbey) ve 20.000 doz "Yanıkara AŞısı" hibe edilmiş olup aynı çerçevede Bakanlığımızın farklı Kuruluşlarından 20 uzman (Moldova, Türkmenistan, Kosova, Tacikistan, Azerbaycan, Özbekistan, Cibuti ve Bosna Hersek) görevli olarak gönderilmiştir.

2-Uluslararası Kuruluşlar

Bakanlığımız başta Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) olmak üzere 21 kuruluş ile üyelik çerçevesinde olmak üzere, birçok uluslararası kuruluş ile ilişki halindedir. Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD), Kurak Bölgeler İçin Tarımsal Araştırma Merkezi (ICARDA), Uluslararası Mısır ve Buğday Araştırma Merkezi (CIMMYT), Uluslararası Tarımsal Araştırma Grubu (CGIAR), Uluslararası Pamuk İstişare Komitesi (ICAC), Avrupa Bitki Koruma Teşkilatı (EPPO), Uluslararası Hayvan Hastalıkları Ofisi (OIE), Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezi (CIHEAM), Uluslararası Biyolojik Mücadele Teşkilatı (OILB) gibi konusu tarım olan uluslararası kuruluşların yanı sıra Ekonomik İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD), İslam Konferansı Teşkilatı (OIC), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT), Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (BSEC), D-8 ve G-20 gibi kuruluşlarla tarımla ilgili konularda işbirliğimiz bulunmaktadır.

2007 yılından beri faaliyetlerini Ankara'da sürdürmekte olan ve Bakanlığımızın yakın işbirliği halinde olduğu FAO Alt Bölge Ofisine 2010 yılında 2.000.000 ABD doları olmak üzere toplam 8.000.000 ABD doları katkı yapılmıştır. Kuruluşun işletme giderleri de Bakanlığımızca karşılanmaktadır.

FAO-Türkiye Ortaklık Programı (FTPP) kapsamında 28 Mayıs 2010 tarihinde yapılan 3. Yönlendirme Komitesi Toplantısında 2 bölgesel, 2 çok-ülkeli ve 3 ulusal proje olmak üzere toplam 2.200.000 \$ tutarında 7 proje daha onaylanmış ve toplam proje sayısı 6.400.000 ABD doları bütçe ile 17'ye çıkmıştır.

Dünya gündeminde 2010 yılında büyük yer kaplayan gıda güvenliği ile ilgili konular Başkanlığımızca takip edilmekte olup, bu konuyla ilgili olarak Milletlerarası Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezi (CIHEAM)'ne Üye Ülkeler 8'inci Tarım, Balıkçılık ve Gıda Bakanları Toplantısı 08-09 Mart 2010 tarihlerinde 6 Bakan, 7 üye ülke ve 10 uluslararası kuruluşun temsilcilerinin katılımıyla İstanbul'da ve İslam Konferansı Teşkilatı (İKT) Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) Gıda Güvenliği Yüksek Düzeyli Görevliler Toplantısı 28-29 Eylül 2010 tarihlerinde, 8 Bakan, 29 üye ülke ve 7 uluslararası kuruluşun temsilcilerinin katılımıyla İzmir-Menemen'de gerçekleştirilmiştir.

2010 yılında Bakanlığımız EİT Bölgesel Gıda Güvenliği Programının Koordinatörlüğü görevini üstlenmiş ve Bölgesel Koordinasyon Merkezinin Bakanlığımız bünyesinde Ankara'da kurulması tüm üye ülkelerin katılımıyla onaylanmıştır.

Ayrıca, uluslararası kuruluşlarca düzenlenen çeşitli zirve ve konferanslar Başkanlığımızca takip edilmekte ve üst düzey katılım sağlanmaktadır. Bu kapsamda Sayın Bakanımız Şubat 2010 ayında OECD Tarım Bakanları Toplantısına, Ekim 2010 ayında İstanbul'da yapılan ve özel oturum konusu gıda güvenliği olan ISEDAK 26. Oturumuna, Ekim 2010 ayında Hartum/Sudan'da gerçekleştirilen 5. İKT Tarım Bakanları Toplantısına ve Aralık 2010 ayında New York'da BM OFIRLLS tarafından düzenlenen En Az Gelişmiş Ülkeler Gıda Güvenliği Toplantısına katılmıştır.

Başkanlığımızca Atlantik Ton Balıklarının Koruması Uluslararası Komisyonu (ICCAT), ve Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu (GFCM) çalışmalarına destek vermeye devam edilmiştir.

Başkanlığımızca ayrıca yurtdışı fuar ve sergilere Bakanlığımızın katılımına yönelik çalışmaların koordinasyonuna da devam edilmektedir. Bu kapsamda, 2012 yılında Kore Cumhuriyeti'nin Yeosu şehrinde "Yaşayan Denizler ve Kıyılar: Kaynak Çeşitliliği ve Sürdürülebilir Faaliyet" ile 2015 yılında İtalya'nın Milano şehrinde "Gezegeni Beslemek, Hayat için Enerji" temalı EXPO sergilerine katılım ve 2016 yılında Antalya'da "Çiçek ve Çocuk"

temalı EXPO sergilerinin düzenlenmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

3. Eğitim

Bakanlar Kurulu Kararı ile 2010 yılında Bakanlığımıza tahsis edilen yurtdışı eğitim kontenjanları kapsamında, değişik konu ve sürelerde 32 kişinin yurt dışı eğitimi için geçici görevlendirmeleri yapılmıştır.

Dış Kaynaklı burslar, şahsen sağlanan özel burslar ile 657 sayılı Yasanın 77. maddesine istinaden Bakanlığımız çalışanlarından 10 kişinin yurtdışı geçici görevlendirilmeleri yapılmıştır.

2010 yılında, Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi 'nin (ATAUM) düzenlemiş olduğu eğitimlere Bakanlığımız çalışanlarından 68 kişinin katılımı sağlanmıştır.

Bakanlığımız 2008-2012 yılı Eylem Planı kapsamında, 2010 yılı içerisinde eğitim seminer, çalıştay vb. konularda geçici görevli olarak yurtdışına görevlendirilen Bakanlığımız personelinin, diğer ilgili personeli bilgilendirmesi amacıyla 72 değişik konuda 12 adet bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

4. Avrupa Birliği ile İlişkiler ve Müzakere Süreci

3 Ekim 2005 tarihinde başlayan AB müzakere sürecinde tarım sektörü en önemli sektörler arasında yer almaktadır. Yaklaşık 80 bin sayfadan oluşan Avrupa Birliği (AB) mevzuatının yaklaşık yarısı tarımla ilgilidir.

Avrupa Komisyonu tarafından ülkemiz için hazırlanan Müzakere Çerçeve Belgesinde; müzakere konuları 35 fasıl bazında ele alınmış olup, müzakereler bu bölümler itibariyle yürütülmektedir.

Söz konusu 35 fasıldan 3'ü doğrudan Bakanlığımızın çalışma alanı ile ilgilidir ve bu fasıllar ile ilgili çalışmalar Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı (DİABK) tarafından koordine edilmektedir. Bu fasıllar:

- Tarım ve Kırsal Kalkınma (Fasıl 11)
- Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı (Fasıl 12)
- Balıkçılık (Fasıl 13)

Bu fasıllardaki tarama süreci 2006 yılının Mart ayında tamamlanmıştır. 11. inci fasıl açılış kriterleri ile 12. inci fasıl açılış kriterleri belirlenmiş, ancak 13 üncü fasıl tarama sonu raporu henüz resmileşmemiştir.

Ayrıca Bakanlığımızın diğer kamu kurumları ile ortak çalışmalarda bulunduğu başka fasıllar da mevcuttur. Diğer Bakanlıklardan farklı olarak, AB mevzuat uyum ve uygulama çalışmaları Bakanlığımızda çok geniş ve kapsamlı personel kitlesi tarafından yürütülmektedir.

Bakanlık Müsteşar Yardımcılarının Başkanlığında yürüyen fasıl çalışmaları DİABK Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda ve Bakanlığımızın 6 ayrı Başkanlık ve Genel Müdürlüğü bünyesinde 400'den fazla teknik personel ile yürütülmektedir.

Bu fasıllara ilişkin Ulusal Program ve İlerleme Raporu ulusal katkısı hazırlıklarının koordinasyonu ve takibi DİABK tarafından yapılmaktadır.

Mevzuat ve yapısal uyum çalışmaları çerçevesinde Türkiye - AB Mali İşbirliği kapsamında yürütülen projeleri koordine etmekte, izlemekte ve gerektiğinde teknik destek sağlamaktadır. Bu kapsamda, 2002 yılından bu yana veterinerlik, bitki sağlığı, su ürünleri, gıda güvenliği, kırsal kalkınma, Entegre İdare ve Kontrol Sistemi (IACS) ve Çiftlik Muhasebe Veri Ağı'nın (FADN) kurulması, organik tarım, tohumculuk, nitrat direktifinin uygulanması, şap, kuduz, kuş gribi gibi hastalıklarla mücadele edilmesi, ulusal gıda referans laboratuvarının ve yeni sınır kontrol noktalarının kurulması, bitki pasaportu sisteminin kurulması, balıkçılık stok değerlendirme sisteminin kurulması, IPARD kapsamındaki çevre ve kırsal alan tedbirlerinin uygulanması, koyun ve keçilerin kimliklendirilmesi ve kaydı ile koyun vebasının kontrolü, FADN projesinin uzatılması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması alanlarında projeler uygulanmış ve uygulanmaktadır.

Proje döngüsü yönetimi AB fonlarının kullanımıyla ilgili olarak, Proje Döngüsü Yönetimi ve AB Fonlarının Kullanımı konulu eğitim 2010 yılında Bakanlık Merkez ve Taşra Teşkilatından 26 ve 28 kişilik katılımcılara yönelik olarak, iki dönem halinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Ayrıca TEDGEM tarafından TAR-GEL Projesi kapsamında hizmet vermekte olan Bakanlık merkez ve taşra teşkilatından 125 kişiye yönelik olarak organize edilen aynı konulu eğitime DİABK dan da bir eğitici katılarak katkı sağlanmıştır.

Aynı eğitimin içeriği "Proje Fişi ve Teknik Şartname Hazırlama" konuları da dâhil edilmek suretiyle Bakanlık Merkez ve Taşra Teşkilatına yönelik olarak 42 kişilik bir gruba verilmiştir.

Fasıl 11 Tarım ve Kırsal Kalkınma öncelik alanlarına ilişkin olarak;

- "Tarım Arazilerini Tanımlama ve Ulusal Çiftçi Kayıt Sisteminin Nasıl Geliştirilebileceğine ilişkin Strateji Belgesi" 7 Mayıs 2010 tarihinde Ulusal Strateji Belgesi olarak AB Komisyonuna gönderilmiştir. Böylece konuyla ilgili açılış kriteri yerine getirilmiştir. 2011 yılında konuyla ilgili proje uygulanmaya başlanacaktır.
- Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun IPARD Ajansı olarak akredite edilmesi ile ilgili çalışmalar kapsamında; Ulusal Akreditasyon alınmış ve 22 Temmuz 2010 tarihinde yetki devri için AB Komisyonuna başvurulmuştur. Çalışmalar devam etmektedir.
- 2010-2013 Kırsal Kalkınma Planı hazırlanmıştır.
- Destekleme politikalarına ilişkin strateji belgesi hazırlıkları ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.
- "Tarım İstatistiklerinin İyileştirilmesine Yönelik Strateji Belgesi "nin revize çalışmaları Bakanlığımız ve TÜİK tarafından sürdürülmektedir.
- Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi veri girişlerinde kullanılacak olan yazılım tamamlanmış ve TÜİK tarafından İl ve İlçe Tarım Müdürlükleri'ndeki ilgili personele eğitim verilmiştir.
- "Tarım Bakanlığı'nın İstatistik Kapasitesinin Güçlendirilmesi" projesi kapsamında donanım ve yazılım tedariki sağlanmış olup, hizmet bileşeni ihale süreci 2010 yılı Eylül ayında sonuçlanmıştır.
- "Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik" 18.08.2010 tarih ve 27676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

- Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA) çalışmaları kapsamında; 21-23 Eylül 2010 tarihleri arasında Nevşehir'de, 12 ÇMVA ilinden temsilcilerin katıldığı ÇMVA semineri toplantısı yapılmıştır.
- "Canlı hayvan ve et ithalatındaki sınırlamaların kaldırılması" ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Fasıl 12 Gıda Güvenliği, Veterinerlik, Bitki Sağlığı öncelik alanlarına ilişkin olarak,

- AB'nin ilgili mevzuatına uyum ve yasal dayanak teşkil etmek üzere 11.06.2010 tarihinde kabul edilen 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu 13.6.2010 tarih ve 27610 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Resmi kontrollere ilişkin sorumluluklarla ilgili Bakanlığımız birimlerinin mevcut görevleri yeniden düzenlenmiştir.
- Fasıl 12 kapsamındaki mevzuatın uyumlaştırılması ve uygulanmasına ilişkin takvim idari ve laboratuvar kapasitesine ilişkin bilgileri içeren Strateji Belgesi Komisyon'a sunulmuştur. Strateji Belgesi'nde belirtilen tarihlere göre mevzuat uyum çalışmaları devam etmektedir.
- Küçükbaş hayvanların kulak küpesiyle tanımlanmasına ve koyun-keçi vebasına (PPR) karşı aşılmasına 4 Mart 2010 tarihinde bir kampanya kapsamında başlanmıştır.
- AB'ye uyum amacıyla, büyükbaş hayvanların tanımlanması ve kayıt altına alınmasına ilişkin mevzuatta değişiklik yapılmış, hayvan hareketlerinin de izlendiği mevcut kayıt sisteminde (TURKVET) ise iyileştirmeler gerçekleştirilmiştir.
- Avrupa Komisyonu'na sistemin güçlendirilmesine yönelik bir Eylem Planı sunulmuştur. Büyükbaş hayvanların kaydı ve kimliklendirilmesi ile ilgili olarak, mevcut veritabanında iyileştirmeler yapılmış ve Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 16 Mart 2010 tarihinde yayımlanmıştır.
- Türkiye'nin canlı hayvanların yurtiçi hareketleri, kaydı ve kesimlerin kontrolü konusunda ayrıntılı bir rapor hazırlanarak Komisyon'a gönderilmiştir. Açılış kriteri Ocak ayında yerine getirilmiştir.
- Trakya Bölgesinin şap hastalığından aşılı arılığı, Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatı'nın (OIE) 25.05.2010 tarihli Genel Kurul Toplantısı'nda oylanarak tanınmıştır.
- Hayvansal gıda işleyen işletmeler (et, süt, su ürünleri, yumurta, hayvansal yan ürün); "AB ile uyumlu", "Uyumsuz-Kısa vadede AB ile uyumlu hale getirilebilir", "Uyumsuz-Uzun vadede AB ile uyumlu hale getirilebilir" olmak üzere 3 kategori altında sınırlandırılmıştır. Kayıtlı işletmelerin de AB mevzuatına göre durumunu içerir bir rapor hazırlanarak 2010'da iletilmiştir.
- 12. Fasılın müzakereye açılabilmesi için belirlenen altı adet açılış kriteri 2010 yılında tamamlanarak ilgili dokümanlar Komisyon'a resmen iletilmiştir. AB Dönem Başkanlığı tarafından 25 Haziran 2010 tarihinde açılış kriterlerinin karşılandığına dair mektup tarafımıza iletilmiştir. 12 no'lu Gıda Güvenilirliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Politikası Faslı, 30 Haziran 2010 tarihinde gerçekleştirilen 9. Türkiye-AB Hükümetlerarası Konferans'ta, İspanya Dönem Başkanlığı'nda AB üyesi 27 devletin onayı ile resmen müzakereye açılmıştır. Fasıl-12, 2005 yılından bu yana müzakerelere açılan 13. Fasıl olmuştur.

- Söz konusu Fasıl için biri siyasi olmak üzere toplam 7 kapanış kriteri belirlenmiştir.

Kapanış Kriterleri

1. Türkiye'nin, Ortaklık Antlaşması'nın Ek Protokolü'nün ayrımcılık yapılmaksızın uygulanmasına ilişkin yükümlülüğünü yerine getirmesi,
2. Türkiye'nin, ilgili açılış kriterinin karşılanması için verdiği taahhütlerin yerine getirilmesi de dâhil, hayvanların tanımlanması ve kayıt altına alınmasına ilişkin AB müktesebatı ile uyumlu ve tümüyle faal sistemleri uygulaması,
3. Türkiye'nin, hayvansal yan ürün işletmeleri de dâhil olmak üzere, hayvansal ürün işletmelerinin iyileştirilmesi için onaylanmış bir ulusal program sunması.
4. Türkiye'nin, AB üye devletleri ile tatminkâr düzeyde işbirliğini güvence altına alacak şekilde, hayvan hastalıkları bildirimine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmesi ve AB'ye bildirim zorunlu hayvan hastalıkları için surveylans ve kontrol önlemlerinin uygulanması. Ayrıca, AB müktesebatında yer aldığı şekilde, başlıca epizootik hastalıklar için acil eylem planlarının uygulanması.
5. Türkiye'nin, bulaşıcı süngerimsi ensefalopatilerin (TSE) kontrolü için tam yem yasağı, spesifik risk materyallerinin kontrolü ve TSE testleri de dahil olmak üzere, etkili bir sistemi uyumlaştırması ve uygulaması,
6. Türkiye'nin, AB hayvan refahı mevzuatını uyumlaştırması ve sektörün bilinçlendirilmiş olduğu ve söz konusu mevzuatın en geç katılım tarihinde etkin bir şekilde uygulanması için önceden yeterli düzeyde hazırlanmış olduğu güvencesini sağlaması,
7. Türkiye'nin, müktesebatla uyumlu olarak, finansman da dâhil olmak üzere, ilgili tüm resmi kontrollere ilişkin AB ile tümüyle uyumlu bir sistem uygulamak için gerekli idari yapıları ve özellikle faal Sınır Kontrol Noktaları kurması ve geliştirmeyi sürdürmesi.

Fasıl 13 Balıkçılık konularına ilişkin olarak,

Su ürünleri konusunda faaliyet gösteren Bakanlığımız ilgili birimlerinin katıldıkları 13. Fasıl Müzakere Yürütme Kurulu Ara Toplantıları ile düzenli aralıklarla izlenmekte ve 13. Fasıl konusunda Bakanlık içi koordinasyon sağlanarak çalışmalara yön verilmesi sağlanmaktadır.

Şubat 2010 da Brüksel'de gerçekleştirilen "Türkiye-AB 1 No.lu Tarım ve Balıkçılık Alt Komitesi 9.Toplantısı öncesi ve sonrası gerekli çalışmalar yapılarak toplantıya katılım sağlanmıştır.

1380 sayılı "Su Ürünleri Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" nın bazı maddelerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı ile yaşanan anlaşmazlık giderilmiştir.

Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı 31

Aralık 2008 tarihinde yayınlanmış olup, Bakanlığımız sorumluluğundaki fasıllara ilişkin öncelikler, çıkarılması gereken mevzuat ve finansman ihtiyaçları belirlenmiştir. Buna göre 11. fasıla ilişkin belirlenen 3 önceliğın gerçekleştirilmesi için 2 Kanun ve 5 yönetmeliğın çıkartılması, 12. fasıla ilişkin 7 önceliğın gerçekleştirilmesi için 1 Kanun ve 17 yönetmeliğın çıkartılması ve son olarak 13. fasıla ilişkin 4 önceliğın gerçekleştirilmesi için 2 Kanun ve 2 yönetmeliğın çıkartılması hedeflenmiştir.

Ayrıca, AB Tarım Bakanları toplantıları ile ilgili hazırlıklar, AB-Türkiye Tarım ve Balıkçılık Alt Komitesinin toplantıları hazırlıkları yürütölmüş, İç Koordinasyon ve Uyum Komitesi (İKUK) toplantılarına katılım sağlanmış, AB Müzakere Yönetim Kurulu toplantıları organize ve takip edilmiş, fasıllara ilişkin izleme ve değerlendirme toplantıları organize edilmiş ve AB'nin TAİEX eğitimleri ile ilgili koordinasyon ve teknik destek sağlanmıştir.

5. Ticari Konular

Türkiye-ABD Ticaret ve İşbirliği Konseyi toplantıları takip edilmiştir. Gümrük Birliği Ortak Komite (GBOK) Toplantıları, Ortaklık Komitesi Toplantıları takip edilerek gerekli koordinasyon sağlanmıştir. Ülkemiz ile Ukrayna, Güney Kore, Mercosur Ülkeleri, Şili, Karadağ, Tunus, Sırbistan, Morityus, Seyşeliler, Lübnan, Kanada ve SAGU ülkeleri arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmalarına (STA) ilişkin müzakereler ve gelişmeler takip edilmiştir. STA yapılan ülkelerde Mısır, Hırvatistan, Fas, Bosna-Hersek, Gürcistan, Suriye, Efta Ülkeleri, Suriye, Mısır ve Arnavutluk Ortaklık Komitesi toplantıları takip edilmiştir. İran ve Kırgızistan ile TTA imzalanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Tarımsal ürünlerin ticaretinde yaşanan sorunların çözölmüne yönelik çalışmalar yürütölmektedir.

6. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)

Dünya Ticaret Örgütü İzleme ve Yönlendirme Kurulu'na bağlı tarım, tarım müzakere, balıkçılık ile sağlık ve bitki sağlığı komiteleri kapsamında ilgili birimlerin yetkililerinin katılımıyla çalışmalar sürmektedir.

Tarım Komitesi: 2007-2009 yıllarına ait ülkemizin iç destek bildirimlerinin hazırlanması çalışması sürdürölmektedir. DTÖ Tarım Komitesi toplantılarına ilişkin gündemler ilgili Genel Müdürlöklere iletilmiş, toplantılara katılım sağlanmış ve Avustralya tarafından iç destek bildirimlerimiz ile ilgili sorulan sorulara cevap hazırlanmıştır. İç destek bildirimleri ile ilgili diğer ülkelerin durumları incelenmiştir.

Tarım Müzakere Komitesi: İleri Tarım Müzakerelerinde yaşanan gelişmeler doğrultusunda ülkemiz pozisyonuna ilişkin çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ülkemizin özel ve hassas ürünlerinin belirlenmesi çalışmaları yapılmıştır. 2010 yılında Hassas Ürünlerin belirlenmesine yönelik olarak DTM'nin ve Tarım Müzakere Komitesi üyelerinin katılımı ve TEAE'nin koordinatörlüğünde çalışmalar devam etmiş ve iç tüketim verilerinin, üretim değerinin tespitine yönelik çalışma gerçekleştirilmiştir. Mavi kutu desteklerimiz ile ilgili çalışma yapılmış ve DTÖ nezdinde gerçekleştirilen müzakerelere katılım sağlanmıştir.

SPS Komitesi: Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu, Biyogüvenlik Kanunu ve ilgili yönetmeliklerin DTÖ'ye bildirimleri yapılmıştır. DTÖ üyesi ülkelerden gelen soruların cevaplandırılmasına yönelik olarak SPS Komitesi kapsamında çalışmalar yapılmıştır. DTÖ SPS Komitesi kapsamında müzakere edilen konular ile ilgili ülke pozisyonu hazırlanmıştır. Ayrıca, yönetmelikle ilgili olarak ülkemizin uluslararası taahhütlerini de baz alan çalışmalar yapılarak bilgi notları hazırlanmıştır.

Balıkçılık Komitesi: Kurallar Müzakere Grubu Balıkçılık Sübvansiyonları ile ilgili olarak, ülkemizin tutumunun belirlenmesi ile ilgili çalışmalarda bulunulmuş ve toplantılar takip edilmiştir. Ayrıca DTÖ Balıkçılık Müzakereleri Kurulu'na bilgilendirme toplantıları düzenlenmiş ve ülke pozisyonu oluşturulmuştur.

Hizmet içi eğitim kapsamında, 2010 yılında, DTÖ Tarım Anlaşması, Pazara Giriş, İç Destekler, İhracat Rekabeti ve İleri Tarım Müzakerelerinde son durum, SPS ve Hizmetler Anlaşması konularında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatına eğitim verilmiştir.

DTÖ GATS Anlaşmasıyla bağlantılı olarak KİK, Ukrayna, Güney Kore gibi ülkelerle devam eden STA'lar kapsamında hizmetler ticaretine yönelik olarak tarım sektörüyle ilgili talepler Bakanlık ilgili birimlerine iletilmiş, tarımsal faaliyet alanları ve bu alanlara ilişkin mevzuatın yabancı sermayeye açık olup olmadığına ilişkin çalışmalar yapılmış ve ilgili birimlerimize bilgi verilmeye çalışılmıştır.

DTÖ Anlaşmazlıkların Halli Organında devam eden ve ülkemizin de üçüncü taraf olarak katılması düşünülmüş olan paneller takip edilmiş, koordinasyon ve görüş oluşturma çalışmaları yapılmıştır.

PROJELER

Hayat Boyu Öğrenme Programı/Leonardo da Vinci 2008 yılı Ortaklık Projeleri kapsamında desteklenen "Yeni Gıda Üretiminde Kullanılan Yeni Teknolojilerin Öğrenilmesi ve Yeni Gıdalara İlişkin Mevzuatın Bilinirliğinin Sağlanması için Ağ Kurulumu" isimli Bakanlık Hibe Projesi İngiltere, Yunanistan ve İspanya'dan dört ortak kurum ve kuruluş ile 2 yıl süreli bir ortaklık ile gerçekleştirilerek, 2010 Haziran ayında Ulusal Ajansa Nihai Raporun sunulmasıyla tamamlanmıştır.

Uluslararası Tarımsal İlişkiler ve İşbirliği Ağı Projesi kapsamında DİABK da bir dokümantasyon merkezi kurulması için çalışmalar yürütülmüştür. Projenin hedeflerinden birisi olan paydaşlarla işbirliğinin geliştirilmesi kapsamında 2010 Aralık ayında "Türkiye - AB Müzakere Sürecinde Kamu-Sivil Toplum İşbirliği -"Gıda Güvenilirliği, Veterinerlik, Bitki Sağlığı Politikası" konulu bir çalıştay düzenlenmiştir. Kamu-özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarından temsilcilerin katılımı ile gerçekleştirilen çalıştayda Bakanlığımız paydaşlarının Fasil 12 müzakere sürecinden beklentileri ele alınmıştır. Proje kapsamında ayrıca Hırvatistan ve Polonya Tarım Bakanlıklarına çalışma ziyaretleri gerçekleştirilmiş olup, AB müzakere sürecindeki deneyimleri hakkında bilgi alınmıştır.

Bilgilendirme toplantıları

Fasil 12 Gıda Güvenilirliği Veterinerlik ve Bitki sağlığı konusunda üst ve teknik düzeyde Bakanlığımızın 70 çalışanına yönelik bir bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir. Proje Döngüsü Yönetimi ve AB Yardım Mekanizmalarına ilişkin bildiri Hayvancılık Bölge Bilgi Alışveriş toplantısında sunulmuştur. Hayvan Hastalık ve Zararlıları Mücadele Yıllık Değerlendirme Toplantısında Fasil 12 konusunda bir sunum yapılmıştır.

B) DANIŞMA VE DENETİM BİRİMLERİNCE YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 60. maddesi ile 5436 sayılı Kanunun 15. maddesine göre 06.01.2006 tarih ve 2006/9972 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı olarak çıkarılan Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmeliğe uygun olarak,

- Yönetim Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı,
- Stratejik Yönetim Dairesi Başkanlığı,
- İç Kontrol Dairesi Başkanlığı,
- Bütçe Dairesi Başkanlığı,
- Destek Hizmetleri Şubesi Müdürlüğü,

olmak üzere 5 alt birimden oluşturulmuştur. Bu birimlerin görevleri Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge ile belirlenmiştir.

1) YÖNETİM BİLGİ SİSTEMLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI

I- İSTATİSTİK ÇALIŞMALARI

a) Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sisteminin Kurulması

Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde Bakanlığımızla doğrudan ilgili olan 11. Fasıl (Tarım ve Kırsal Kalkınma) kapsamında yer alan konulardan birisi de Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA) sisteminin kurulmasıdır.

2007-2009 yılları arasında uygulanan AB destekli projeye ÇMVA sisteminin dokuz pilot ilde (Adana, Konya, İzmir, Tekirdağ, Bursa, Giresun, Erzurum, Şanlıurfa, Nevşehir) kurulması sağlanmıştır.

Proje faaliyetleri kapsamında hazırlanmış olan “Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sisteminin Kuruluş ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” 22/01/2009 tarihli ve 27118 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylelikle AB’nin ÇMVA ile ilgili temel müktesebatı sayılan 79/65 sayılı Konsey Tüzüğüne uyum sağlanmıştır.

Yönetmeliğe uygun olarak 2009 ve 2010 yılları ÇMVA uygulaması tamamlanmıştır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi temsilcilerinden oluşan ÇMVA Ulusal Komitesi, 2009 ve 2010 yılları olağan toplantılarını gerçekleştirmiştir.

İl müdürlüklerimizde veri toplayıcı olarak görevlendirilen personele gerek duyulan alanlarda eğitim verilmiş, soru formu ve el kitapları güncellenmiştir.

2009 yılında 374 adet; 2010 yılında ise 355 adet işletmenin tarımsal faaliyetlerine ilişkin fiziksel ve ekonomik veriler anketlerle toplanmış, toplanan verilerin istatistiki analizleri yapılmış, işletme geri bildirim (performans) raporları hazırlanarak çiftçilerimize teslim edilmiştir.

Ülkemiz için henüz yeni sayılan ÇMVA sistemine çiftçilerimizin katılımının teşvik edilmesi amacıyla kullanılacak araçlardan birisini de katılım desteği oluşturmaktadır. Tarımsal desteklemeler kapsamında, 2008 ve 2009 yıllarında ÇMVA sistemine dâhil olan toplam 712 adet işletmeye toplam 162.150 TL tutarında katılım desteği 2009 yılı içerisinde ödenmiştir. 2010 yılında ise 351 işletmeye 105.300 TL tutarında katılım desteği ödenmiştir.

Uygulanan ilk projeye dokuz ilde kurulan ÇMVA sisteminin yaygınlaştırılması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla hazırlanan 1.450.000 Avro bütçeli "İkinci Proje Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı" (IPA) 2009 programı'na kabul edilmiştir. Uygulanmasına 2011 yılında başlanılacak olan projeye sistemin, İstanbul, Konya ve Malatya illerimizin de katılımıyla, 12 ilde yaygınlaştırılması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması hedeflenmektedir.

b) Cari Tarım İstatistikleri

Cari tarım istatistikleri, 2007 yılından itibaren İl ve İlçe Müdürlüklerimizden, geliştirilen WEB tabanlı yazılım (İVA- İstatistik Veri Ağı) aracılığıyla toplanmaya başlanılmıştır. Haziran 2010 tarihinden itibaren bitkisel ürünler, hayvansal ürünler, süs bitkileri ile tarım alet-makinelerine ait veriler yeni hazırlanan program üzerinden derlenmeye başlanmıştır.

c) İstatistik Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi

Tarım istatistik sistemimizin en önemli veri sağlayıcısı konumunda olan Bakanlığımızın bu alanda uygulamaya yönelik kapasitesinin artırılması ve sektörle ilgili etkili politikaların oluşturulmasında ihtiyaç duyulan güvenilir, AB standartlarıyla uyumlu istatistikî veri elde edilmesine katkı sağlamak amacıyla "Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın İstatistik Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi" hazırlanmış ve söz konusu proje kapsamında;

- Projenin hizmet bileşeni ile ilgili iş tanımı hazırlanmıştır.
- Projenin yatırım bileşeni (yazılım, donanım) kapsamında alınacak cihazların (PC, notebook, lazer yazıcı ve istatistik paket programı) muayene ve geçici kabulleri yapılmış; hizmet alımı ihalesinin raporu hazırlanmış ve AB Komisyonuna sunulmuştur. Proje sözleşmesi 16 Aralık 2010'da imzalanmıştır.
- Proje kapsamında donanım ve yazılım tedariki sağlanmış olup, hizmet bileşeni ihale süreci 2010 yılı Eylül ayında sonuçlanmış, proje sözleşmesi 16 Aralık 2010'da imzalanmıştır.
- "Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi Önceliğinde Tarım Bilgi Sisteminin Kurulması ve Güncelliğinin Sağlanmasına İlişkin Protokol" Bakanlığımız ve TÜİK arasında 13.07.2010 tarihinde imzalanmıştır.
- Protokolün imzalanmasını takiben Ankara'nın 3 İlçesinde (Gölbaşı, Çubuk, Ayaş) çiftçilerin tapu bilgilerine dayanarak, arazi varlıkları, hayvan varlıkları ve üretim desenlerinin belirlenmesi ve kayıt altına alınması suretiyle pilot çalışma gerçekleştirilmiştir.
- Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi veri girişlerinde kullanılacak olan yazılım tamamlanmış ve TÜİK'in Bölge Müdürlüklerindeki sorumlu personel tarafından veri giriş programına ait eğitim, başta tarım danışmanları olmak üzere tüm İl ve İlçe Müdürlüklerimizdeki ilgili personele verilmiş ve 11 Ekim 2010 tarihinden itibaren alan çalışmalarına başlanılmıştır. Alan çalışmalarında görevlendirilen personele gerekli teknik ve idari destek sağlanmıştır.
- Sisteme veri girişlerinin yapılmasına devam edilmektedir.
- "Tarım İstatistiklerinin İyileştirilmesine Yönelik Strateji Belgesi"nin revize çalışmaları Bakanlığımız ve TÜİK tarafından sürdürülmektedir.

d) Soru Önergeleri Çalışmaları

Değerlendirme çalışmaları kapsamında 2010 yılında 517 adet yazılı ve sözlü soru önergesi cevaplandırılmıştır.

II- BİLGİ İŞLEM ÇALIŞMALARI

Bakanlığımız merkez birimlerine bilişim hizmetlerinin verilmesi, bilişim hizmetlerinin güvenliğinin ve sürekliliğinin sağlanması çalışmalarına devam edilmiştir.

Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığında elektronik doküman yönetim hizmetleri gelen evrak modülü kullanılmaktadır.

Kimlik Paylaşım Sistemi entegrasyonu gerçekleştirilmiştir. Bakanlık birimlerine bu sistem üzerinden hizmet verilmektedir.

Bakanlık birimlerindeki sistemler arasındaki entegrasyon çalışmalarına devam edilmektedir.

Bakanlık Kurumsal Güvenlik Politikası (KGP) hazırlanması ile ilgili çalışmalar başlatılmış ve KGP versiyon 2 hazırlanmıştır. Prosedürlerin hazırlanması çalışması devam etmektedir.

Bakanlık istatistik altyapısının güçlendirilmesi ile ilgili Avrupa Birliği destekli proje kapsamında PC, dizüstü bilgisayar ve istatistik paket programı temin edilmiştir. Bakanlık birimlerinin uyması gereken “bilgi ve iletişim sistemleri kullanımının düzenlenmesine ilişkin yönerge” çalışması yapılmaktadır.

Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Projesinde yer alan mal alımı teknik şartnamesi hazırlanmış, ihale edilmiş ve ihale sonucunda ihaleyi alan firmanın kurulum ve kabul işlemleri tamamlanmıştır. Bu kapsamda alınan 64 bilgisayar ve 20 diz üstü bilgisayara işletim sistemleri ve ofis yazılımı kurularak 46 bilgisayar SGB bünyesinde devreye alınmış, 60 Kva lık KGK Müsteşarlık binasına kurulmuş, iki adet yedekli firewall, 2 adet sunucu ve Web server, veritabanı ve portal yazılımları kurulmuştur.

“Bilgi Teknoloji Altyapısının Geliştirilmesi Projesi” kapsamında 2010 yılı içerisinde Bakanlık Veri Merkezi altyapısının geliştirilmesi, donanım altyapısı güçlendirilmesi, güvenlik ihtiyaçlarının giderilmesi, Bakanlık bilişim personelinin eğitilmesi konu başlıklarında yatırım yapılmış, ihaleler sonuçlanmıştır. Belirtilen ihaleler sonucunda toplamda 36 adet sunucu, 2 adet veri depolama ünitesi, bir adet yedekleme ünitesi ve belirtilen donanımların amacına uygun kullanımını sağlamak amacı ile ilgili yazılımlar temin edilmiş, güvenlik, network ve enerji altyapısı ihtiyaçları karşılanmıştır.

IPARD Programının Yönetim Otoritesi (SGB) için bilgi teknolojileri ve bilgi güvenliği konusunda AB uzmanları ile çalışma yapılmış, KGP güncellenmiş ve yeni prosedürler ile formlar hazırlanmıştır.

Su ürünleri kayıt sistemi ile ilgili olarak; Su Kiralama Uygulaması Su Ürünleri Kayıt Sistemine entegre edilmiş, Su Ürünleri Kayıt Sistemi İcmal altyapısı yeniden yazılarak devreye alınmış, Su Ürünleri Kayıt Sistemi Tesis Devir İşlemleri ve bu devir bilgilerinin icmal verilerinde alınması yönünde gerekli yazılım iyileştirmeleri yapılarak devreye alınmıştır.

Bakanlığımız Koordinasyon Toplantılarının takibinin yapıldığı sistem ile ilgili olarak, Koordinasyon Uygulamasında yaşanan problemlerin giderilmesi amacıyla mevcut uygulama yerine yeni bir sistemin geliştirilmesi yönünde çalışmalar başlatılmıştır.

Bilgi Teknolojileri Alt Yapısının Geliştirilmesi Projesi kapsamında “Sunucu Depolama Sistemleri ve Yazılım Alımı” ile “Network ve Güvenlik Sistemleri” ihalesi gerçekleştirilmiştir. Aynı proje kapsamında boyut olarak yetersiz ve günümüz teknolojisinin gerisinde kalan yeni Bakanlık Veri Merkezi için ihale hazırlıkları başlatılmıştır.

Bakanlık Veri Merkezinin besleyen 360 Kva jeneratör, 825 Kva güce sahip daha güçlü bir jeneratörle değiştirilmiştir. Bakanlık Veri Merkezine ortam izleme sistemi kurulmuş olup, bu sistemle Bakanlık Veri Merkezinde meydana gelen enerji kesintileri, normal değerlerin altına düşen veya yükselen sıcaklık değerlerinin oluşması, normal değerlerin altına düşen veya yükselen nem değerlerinin oluşması ve su baskını olması gibi durumunda mesaj ve e-mail ile ilgili personelin bilgilendirilmesi sağlanmıştır.

Bakanlık Veri Merkezinde diğer Bakanlık Birimlerinin sunucularının gelmesiyle yetersiz kalan iklimlendirme sistemi güçlendirildi.

Bilgi ve İletişim Sistemleri kullanımına ilişkin yönerge yayımlanmıştır.

2) STRATEJİK YÖNETİM DAİRE BAŞKANLIĞI

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu idarelerinin; orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren stratejik plan hazırlamaları ve bütçelerin stratejik planlarda yer alan misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedeflerle uyumlu ve performans esasına dayalı olarak hazırlanması öngörülmüştür.

Stratejik Plan

Bakanlığımız 2010-2014 Dönemi Stratejik Plan hazırlanarak uygulamaya geçirilmiştir.

Performans Programı

Bakanlığımız Stratejik Planında yer alan amaç ve hedeflerden 2011 mali yılı bütçesi ile gerçekleştirilecek kısmını göstermek üzere;

- Öncelikli stratejik amaç ve hedefler,
- Performans hedef ve göstergeleri ile faaliyetler,
- Faaliyet maliyetleri,
- Performans hedeflerinin kaynak ihtiyacı,
- Performans programının kaynak ihtiyacı belirlenerek Bakanlığımız Performans Programı hazırlanmıştır.

Bakanlığımız Stratejik Planında yer alan amaç ve hedeflerden 2012 mali yılı bütçesi ile gerçekleştirilecek kısmını göstermek üzere; 2011 yılı içinde Performans Programı hazırlanmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

İzleme ve değerlendirme:

“5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu” kapsamında, 2010 yılına ait 3 er aylık dönemler halinde izlenen performans programı, 2011 yılında düzenlenecek İdari Faaliyet

Raporunda yer alacaktır.

Diğer Çalışmalar

Ülkemizde üretilen ürünlerin miktarı, üretim ve hasat dönemleri, maliyetler, ürünlerin yurtiçi fiyatları ve kalitesi, üretici gelirleri, ithalata konu olabilecek miktarı, sektörün gereksinimleri dikkate alınarak Gümrük Vergisi düzenlemeleri hakkında Bakanlığımız görüşleri oluşturularak Dış Ticaret Müsteşarlığı'na bildirilmiştir.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Tarım Anlaşması çerçevesinde devam eden İleri Tarım Müzakereleri için Başkanlık görüşü hazırlanarak DİABK'e iletilmiş, bu kapsamda yapılan toplantı ve çalışmalara iştirak edilmiştir.

2010/12 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile oluşturulan "İhracata Dönük Üretim Stratejisi Değerlendirme Kurulu"nun Müsteşarlık Makamınca temsil edilen toplantılarına hazırlık yapıp katılım sağlanmıştır.

Tarım ürünleri ihracatında; uluslararası ölçekte rekabet edilebilmesini sağlamak amacıyla, tarım ürünleri için ihracat desteği verilmesi hususunda Başkanlık görüşleri oluşturulmuştur.

Aylık dış ticaret verileri derlenerek web sitesinde yayınlanmıştır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından yürütülen "Türkiye'nin 2023 İhracat Stratejisinin Uygulamaya Aktarılması ve Performans Yönetimi Projesi" kapsamında, Tarım Ürünleri İhracat Projeksiyonu hazırlanmıştır.

İKT-26. İSEDAK Toplantısı için Tarım ve Kırsal Kalkınma alanında son yıllarda kaydedilen gelişmeler ve talep edilen bilgiler hazırlanmıştır.

"Strateji Geliştirme Başkanlığı İç Kontrol Standartlarının Oluşturulması" çalışmalarına katılım sağlanarak, Başkanlığımızın iş analizleri yapılmış ve iş akış şemaları oluşturulmuştur.

Başkanlığımız faaliyet alanına giren konularla ilgili olarak, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği ile işbirliği içinde www.interpress.com adresinden medya takip görevi düzenli olarak yapılmıştır.

Tarım Sektörü Göstergeleri

Tarım sektörüne ait ekonomik göstergeler güncel rakamlara bağlı olarak değerlendirilmiştir.

2010 yılında istihdam ve tarımsal istihdam değerleri, TÜFE ve ÜFE rakamları, gayri safi yurtiçi hasıla, tarım sektöründe büyüme ve Gayri Safi Yurtiçi Hasılda tarımın payı, tarımda sabit sermaye yatırımları ile ilgili rakamlar her ayın belli periyotlarında güncellenerek raporlar hazırlanmıştır. Ayrıca 2010 yılında her ay Bakanlık Bütçe görüşmelerinde değerlendirmek üzere Genel Müdürlüklerden gelen raporlar düzeltilerek; "Birim Faaliyetleri Güncel Bilgiler" konu başlığında Bakanlık web sayfasında yayınlanmıştır.

2010 Yılı Programı

29 Eylül 2009 yılında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından gelen yazı da Bakanlığımızın 2010 Yılı Programı Tedbir Teklifleri istenmiş ve bunlar değerlendirilerek 2010 yılı programına teklif edilen tedbirler DPT Müsteşarlığına bildirilmiştir. Değerlendirmeler sonucunda; 17 Ekim 2009 tarihli ve 2009/15513 sayılı 2010 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı ve Eki olan 2010 Yılı Programı 01 Kasım 2009 tarih ve 27393 sayılı Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Resmi Gazeteye göre Bakanlığımızın sorumluluğuna verilen 8 Tedbir bulunmaktadır. Ayrıca Bakanlığımıza işbirliği görevi verilen 14 tedbir de yer almaktadır.

2010 Yılı Programı kapsamında izleme ve değerlendirmenin sağlıklı yapılması için WEB tabanlı program kurulmuş ve söz konusu program tedbirlerini yürütmekle sorumlu kurumlara bildirilmiştir.

2010 yılı programının üçer aylık dönemler halinde Genel Müdürlüklerin sorumluluğundaki tedbire göre yapılması gerekenler rapor halinde Bakanlık Makamına ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına iletilmiştir.

3) İÇ KONTROL DAİRE BAŞKANLIĞI

18.06.2008 tarih ve 2008/11 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile GAP Eylem Planı uygulamaya konulmuştur. Bu doğrultuda GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile işbirliği halinde GAP'ın 2008–2012 yıllarını kapsayan 5 yıllık süre içerisinde planlanan yatırımların hizmete sunulması amacıyla GAP Yüksek Kurulunda alınan kararlar doğrultusunda Bakanlığımız ilgili birimleri ile koordineli bir şekilde 2010 yılı çalışmaları yapılmıştır.

Bakanlığımız Ön Mali Kontrol Yönergesi çerçevesinde ön mali kontrol faaliyetleri yürütülmüştür. Bu kapsamda yönetmelik limitleri dâhilindeki taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları ile kadro dağılım cetvelleri, seyahat kartı listeleri, seyyar görev tazminatı cetvelleri, yan ödeme cetvelleri, yurt dışı konaklama giderlerinin ön mali kontrol işlemleri yapılmıştır. Ayrıca merkez ve taşra birimlerinden gelen mali konulardaki görüş yazılarına cevap verilmiştir. Taşra birimlerinde talepte bulunan personele Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve uygulamaları konularında 2 günlük eğitim verilmiştir.

01/03/2010 tarihinde Strateji Geliştirme Başkanlığında başlatılan Kamu İç Kontrol Standartlarından Risk Değerlendirme, Kontrol Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim ve İzleme Bileşenlerinin Oluşturulması konulu proje, 25/05/2010 tarihinde tamamlanmıştır.

Strateji Geliştirme Başkanlığında tamamlanmış olan İç Kontrol Sisteminin Kurulumu Projesine ait rapor ve ekler uygulamaya konulmuştur.

Başkanlıkta tamamlanmış olan İç Kontrol Sisteminin Kurulumu Projesi kapsamında yapılan çalışmalar Merkez ve Taşra birimlerimizin yararlanması amacıyla Bakanlığımız Web sayfasında yayınlanmıştır.

İç Kontrol Sisteminin Kurulumuna yönelik olarak; 27-28 Eylül 2010 tarihleri arasında Bakanlığımız Merkez birimlerine Ankara'da, 04-15 Ekim 2010 tarihleri arasında ise Bakanlığımız taşra birimlerine Antalya'da eğitimler düzenlenmiştir.

Strateji Geliştirme Başkanlığı İç Kontrol Sistemi Yönergesi yürürlüğe girmiştir.

Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisini (TARYAT) direk ziyaret eden, telefonla ve elektronik posta ile başvuruların sayısı 3.000, yatırımcı veritabanına kayıt sayısı 7.000'e ulaşmıştır. www.taryat.gov.tr' nin ziyaretçi sayısı aylık 7.000 ile 10.500 arasında değişmektedir.

Yönetim Otoritesi görevleri kapsamında; IPARD Programı'nın etkin ve doğru bir şekilde uygulandığını izlemekle sorumlu IPARD İzleme Komitesi çalışmalarında sekreteryaya hizmeti yürütülmektedir. Bu çerçevede; 06/06/2010 ve 09/12/2010 tarihlerinde olmak üzere iki kez

İzleme Komitesi toplantıları düzenlenmiştir.

IPARD Kapsamında Hollanda Hükümeti ile işbirliği içinde yürütülen “Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Tarım Çevre Programının Hazırlanmasına Yönelik Koordinasyon ve İletişim Yoluyla Desteklenmesi Projesi” tamamlanmış ve 30 Kasım 2010 tarihinde kapanış toplantısı gerçekleştirilmiştir.

IPARD Programında 2. bileşen altında yer alan tarım-çevre tedbirinin uygulanmasına yönelik Çevre ve Kırsal Alan isimli eşleştirme projesi 29 Kasım 2010 tarihinde uygulamaya başlamıştır. Projenin toplam bütçesi 1 Milyon avro olup, uygulama süresi 12 ay olarak belirlenmiştir. Program önceliklerine uygun olarak hazırlanan Çevre ve Kırsal Alan Eşleştirme Projesi, IPARD Programının 2. döneminde uygulanması öngörülen çevre ve kırsal alana ilişkin kapasite geliştirmeye yönelik yasal, idari ve teknik yapıları oluşturmayı amaçlamaktadır.

IPARD Programının 2. uygulama döneminde desteklenecek tedbirlerden biri olan Yerel Kırsal Kalkınma Stratejilerinin Hazırlanması ve Uygulanması Tedbiri kapsamında gerekli hazırlık çalışmalarını yürütmek amacıyla “Leader Tedbirinin Uygulanmasına Destek Eşleştirme Projesi” 13 Eylül 2010 tarihinde uygulanmaya başlamıştır. Proje süresi 6 ay olup, toplam bütçesi 250.000 Avro’dur. Proje ortağı olarak Fransa seçilmiştir. Proje kapsamında; tedbirin uygulanması için mevcut durumun incelenmesi ve Yönetim Otoritesi, TKDK ve Yerel Eylem Gruplarının (YEG) sorumluluklarının tanımlanması, YEG’lerin kurulması için yasal ve kurumsal çerçevenin hazırlanması ve yerel kalkınma stratejilerinin hazırlanmasının desteklenmesi, IPARD Programında yer alan LEADER yaklaşımı ile ilgili tedbir fişinin gözden geçirilmesi, pilot uygulama alanlarının seçimi için kriterlerin tanımlanması, pilot uygulama için yerel kalkınma stratejisi içeriğinin belirlenmesi, tedbirin hazırlanması ve uygulanması için eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve eğitimi, paydaşların bilgilendirilmesi için broşür hazırlanması aktiviteleri gerçekleştirilmiştir.

IPARD Programı tanıtımı için 28 Haziran–05 Temmuz 2010 tarihlerinde IPARD Programının uygulanacağı 20 ilde yapılan tanıtım toplantılarına katılım sağlanmış ve programla ilgili bilgi verilmiştir. IPARD Programının danışmanlık firmalarına tanıtımı için 09 Ağustos 2010 tarihinde seminer düzenlenmiştir. IPARD uygulama illerinden gelen teknik personele 10 Ağustos 2010 tarihinde IPARD Programı ve iletişim teknikleri ile ilgili eğitim verilmiştir. Yönetim Otoritesi ve TKDK personeline iletişim ve sunum teknikleri konusunda becerilerinin artırılması amacıyla 11–13 Ağustos 2010 tarihleri arasında 3 günlük iletişim teknikleri eğitimi düzenlenmiştir. Ayrıca IPARD Programının tanıtımı amacıyla 20.000 adet broşür ve liflet hazırlanmış ve dağıtılmıştır.

IPARD Programı’nın Değerlendirilmesi konusuna destek sağlanması amacıyla uygulanan AB kaynaklı proje Kasım 2009 ile Nisan 2010 tarihleri arasında yürütülmüştür. Projenin sonunda Değerlendirme Stratejisinin taslağı oluşturulmuştur. IPARD Programının bağımsız değerlendiriciler tarafından yapılacak değerlendirmesi için gerekli iş tanımı hazırlanmıştır. Yönetim Otoritesi personeli ve Değerlendirme Yönlendirme Komitesi (DYK) üyelerine program göstergelerinin tasarlanması ile değerlendirme sisteminin oluşturulması ve uygulaması konusunda eğitim verilmiştir. Değerlendirme faaliyetleri yıllık raporu hazırlanmasında Yönetim Otoritesine destek verilmiştir. Projenin nihai raporu onaylanmıştır.

Yönetim Otoritesinin Akreditasyonu ile ilgili olarak Yönetim Otoritesi Akreditasyon Paketi 06 Nisan 2010 tarihinde Hazine Müsteşarlığına (Ulusal Yetkilendirme Ofisi) sunulmuştur. Bağımsız dış denetçiler tarafından 24-26 Mayıs 2010 tarihleri arasında Yönetim Otoritesi denetlenmiş olup dış denetçilerin görüşleri doğrultusunda dökümanlar düzeltilmiş ve 16 Temmuz 2010 tarihinde Hazine Müsteşarlığına sunulmuştur. Hazine Müsteşarlığı IPARD bileşeni için Ulusal Akreditasyonu vermiş ve 22 Temmuz 2010 tarihinde yetki devri için Avrupa Komisyonuna başvurmuştur. Yönetim Otoritesi olarak, Avrupa Komisyonu tarafından Eylül-

Ekim 2010 tarihlerinde Brüksel’de düzenlenen toplantılara katılım sağlanmış ve Komisyon denetçilerinin görüşleri doğrultusunda revize edilen dökümanlar 26 Kasım 2010 tarihinde Hazine Müsteşarlığı’na sunulmuştur. Avrupa Komisyonu denetçileri tarafından 6-10 Aralık 2010 tarihlerinde düzenlenen doğrulama denetimi sonucunda Akreditasyon Paketinde gerekli güncellemeler yapılarak 21 Aralık 2010 tarihinde Hazine Müsteşarlığına sunulmuştur.

Kırsal Kalkınma Planı (2010-2013), ilgili kurumların katılımıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile işbirliği içinde koordine edilerek hazırlanmış ve 05 Ağustos 2010 tarih ve 2010/21 sayılı YPK Kararı ile yürürlüğe girmiştir. Kırsal Kalkınma Planı, tarım sektörü ile kırsal kesimin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak tarım ve gıda sektörlerinden kırsal ekonominin çeşitlendirilmesine; eğitim ve sağlık hizmetlerinden yoksullukla mücadele; kırsal altyapıdan kırsal yerleşim birimlerine; çevreci tarım uygulamalarından orman kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına kadar geniş bir alanda dört stratejik amaca yönelik olarak belirlenen 10 öncelik altında 30 tedbir ve 96 faaliyetten oluşmaktadır.

Bakanlığımızca 2007–2010 yıllarında, 19 adet sektörel işbirliği ve 5 adet il tarım ortak akıl toplantısı (Amasya, Gümüşhane, Balıkesir, Isparta, Hatay) yapılmış olup, 2008 – 2012 yıllarını kapsayan Eylem Planları, sektör paydaşlarımız ile birlikte hazırlanmıştır. 2010 yılı içerisinde Meyve Suyu Sektörü Eylem Planı II. gözden geçirme toplantısı gerçekleştirilmiştir. Kalan Sektörel Eylem Planlarında yer alan maddeler, katılımcı bir anlayışla, sektör temsilcileri ile birlikte aylık olarak izlenmekte ve değerlendirilmektedir. Ayrıca; sektör paydaşlarımızın güncel sorunları, istek ve talepleri, ilgili Genel Müdürlüklerimiz ve konu ile ilgili diğer sektör paydaşlarımızla interaktif ortamda paylaşılmakta, çözüme yönelik gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

4) BÜTÇE DAİRESİ BAŞKANLIĞI

- Bakanlığımız 2010 Mali Yılı Bütçe Uygulama Esasları ile Yatırım Programına ait Detay Programı hazırlanmıştır.
- Bakanlığımız 2011-2012-2013 yıllarına ait bütçeleri hazırlanmıştır.
- Onaylanan Bakanlık 2010 Mali Yılı Bütçesinin Ayrıntılı Harcama Programı (AHP) hazırlanmıştır.
- 2009 yılına ait Bakanlık Kesin Hesabı hazırlanmıştır.
- Bakanlık merkez ve taşra birimlerine ait taşınır mallarının konsolidesi yapılmıştır.
- Yatırımların izlenmesi ve değerlendirilmesi çalışmaları kapsamında, 2009 yılı yatırım projelerinin yılsonu harcamaları ve uygulamaları Sayıştay Başkanlığı, Maliye Bakanlığı ve DPT Müsteşarlığı’na; ayrıca 2010 yılı yatırım projelerinin üçer aylık dönemler halinde harcama raporları Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı’na gönderilmiştir.
- Üçer aylık dönemler itibarıyla ve muhtelif zamanlarda Bakanlık merkez ve taşra birimlerinin ödenek gönderme belgeleri tanzim edilmiştir.
- Bakanlık merkez ve taşra birimlerinin ödenek aktarma, serbest bırakma, revize, tenkis vb. işleri düzenlenmiştir.
- Maliye Bakanlığından Bakanlığımızın taşıt kiralama izinleri alınmıştır.
- Bakanlık merkez birimlerinin 2010 yılına ait kamu zararlarının takibi ve tahsili gerçekleştirilmiştir.
- 20 Ekim 2009 tarihinden itibaren merkez ve taşra birimlerimizde SGB.net sisteminin uygulamasına geçilmiş ve 14 merkez birimi, 81 il müdürlüğü, 846 ilçe müdürlüğü ve 132 kuruluş müdürlüğünden olmak üzere toplam 2.350 kişiye eğitim verilmiştir.
- Merkez ve taşra birimlerinden 354 kişiye, Taşınır Mal Yönetmeliği konusunda eğitim verilmiştir.
- Çeltik bütçesinin onay işlemleri yapılmıştır.
- Bakanlığımız yatırım projeleri kapsamında, inşaatları Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yapılacak işlere ait işlemler yapılmıştır.

Tablo 12: 2002-2010 Bakanlık Bütçe Dağılımı**(Bin TL)**

Ödenek Türü	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Cari	441.855	578.244	739.394	809.281	944.377	1.089.537	1.248.313	1.579.874	1.506.515
Cari Transferler	8.437	39.155	6.805	3.440.255	4.019.640	5.303.645	5.418.122	5.036.094	5.689.490
Sermaye Giderleri	79.990	112.975	80.688	81.843	97.010	135.942	137.835	187.403	186.774
Sermaye Transferleri								93.643	118.325
Borç verme			88.836	90.491	95.575	80.283	84.216	132.346	138.963
TOPLAM	530.282	730.374	915.723	4.421.870	5.156.602	6.609.407	6.888.486	7.029.360	7.640.067

Avrupa Birliği (AB) aday ÷lkelere yönelik olarak, AB Ortak Tarım Politikası (OTP) ile ilgili m÷ktesebatın uygulanması ve tarım sektörü ile kırsal alanların sürdürülebilir gelişimi için öncelikli sorunların çöz÷mlenmesine katkıda bulunmak amacıyla, Katılım Öncesi Yardım Aracı'nın (IPA) Kırsal Kalkınma Bileşeni (IPARD) kapsamında hibe fon sağlayacaktır.

IPARD bileşeninin temel amacı; AB Ortak Tarım Politikası ile ilgili m÷ktesebatın uygulanması ve aday ÷lkelerde tarım sektörü ve kırsal alanların sürdürülebilir biçimde adaptasyonu için bazı önceliklere ve sorunların çözümüne katkıda bulunmaktır.

Kırsal Kalkınma (IPARD) Programını uygulayacak olan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu tarafından; tarımsal işletmelerin topluluk standartlarına yükseltilmesi ve yeniden yapılandırılmasına dair yatırım, tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasının geliştirilmesi ve topluluk standartlarına yükseltilmesine dair yatırım, üretici gruplarının kurulmasına destek sağlanması ve kırsal ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, kırsal alanların ve çevre ile ilgili faaliyetlerin uygulanması için hazırlık ve yerel kırsal kalkınma stratejilerinin hazırlanması ve uygulanması (LEADER) ana tedbirleri desteklenecektir.

Bu destekler ile;

- Tarım sektörünün modernizasyonuna katkıda bulunmak,
- Gıda güvenliği, veterinerlik, bitki sağlığı ve çevre ile ilgili AB standartları veya diğer standartların iyileştirilmesini teşvik etmek,
- Kırsal alanın sürdürülebilir gelişmesine katkıda bulunmak,
- Tarımsal pazarlarda üretici örgütlerinin rollerini güçlendirmek ve geliştirmek,
- Kırsal alanlarda farklı iş olanaklarını geliştirmek, var olan istihdam olanaklarının korunup yeni olanaklar yaratmak ve gelir seviyelerini yükseltmek hedeflenmektedir.

TKDK'nın akreditasyonuna yönelik çalışmalar kapsamında 2010 yılında;

- 1) TKDK ilgili teknik kurumlarla işbirliği çalışmaları yapmış olup, bu kapsamda 19 adet protokol imzalanmış, Komisyon talepleri doğrultusunda bazı protokollerde revizyon çalışmaları da tamamlanmıştır. Bu çerçevede, TKDK İl Koordinatörlükleri vasıtasıyla protokol imzalanan kurumların illerdeki birimleri ile bilgilendirme toplantıları da yapılmıştır.
- 2) 2010 yılında Hazine Müsteşarlığı Ulusal Fon Dairesi ve TKDK arasında mutabakat zaptı imzalanmıştır. Ayrıca 2010 yılında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı ile TKDK arasında ulusal eş finansman bütçe yönetimine ilişkin bütçe protokolü imzalanmıştır.
- 3) 2010 içerisinde yapılan tamamlanan bina tahsis çalışmaları sonucu; TKDK merkez ve 13 il koordinatörlüğü özel mülkiyet binasında, 6 il koordinatörlüğü İl Özel İdarelerinden kiralanmış binalarda ve 1 adedi ise kamudan tahsis edilmiş binada faaliyetlerini sürdürmektedir.
- 4) Personel istihdamıyla ilgili olarak; 2010 yılında 253 personel göreve başlatılmış ve 2010 yılı sonu itibariyle personel sayısı toplam 890 olmuştur. 2011 yılı içerisinde iş yükü analizi çerçevesinde 995 olan norm kadroya ulaşılması hedeflenmektedir.

5) Akreditasyonun en önemli kriterlerinden olan personelin görev alanları ile ilgili yeterli eğitim almaları konusuna kurum tarafından büyük önem verilmektedir. Bu kapsamda; istihdam edilen personele yapacakları işlere yönelik olarak çeşitli eğitimler verilmiş olup, gereklilikler çerçevesinde eğitimler sürdürülmektedir. Bu kapsamda 2010 yılı içerisinde 11 eğitim programı düzenlenmiştir. İl Koordinatörlüklerinde ise 2010 yılı içerisinde 23 eğitim programı başarıyla tamamlanmıştır. Söz konusu eğitim programları kapsamında başlıca olarak; AB kırsal kalkınma politika, düzenlemeleri ve IPARD kapsamında temel konular, yasal çerçeve, iç denetim konuları, risk yönetimi, süpervizyon, usulsüzlük, istisnai durumlar, şikayet yönetimi, iletişim gibi yatay prosedür konuları, başvuru kabul ve analizi, iş planı, yatırım projesi hazırlama, mali analizi ve değerlendirmesi gibi proje yönetimi konuları, proje izleme ve yerinde kontrol konuları, tahakkuk, ödeme ve muhasebe konularında kapsamlı eğitimler ve uygulamalı çalışmalar düzenlenmiştir.

6) 2010 yılı içerisinde yasal mevzuat çalışmaları kapsamında; Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun Akreditasyonu ve Kriterlerinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Ayrıca, Avrupa Birliği'nden Sağlanan Mali Yardımlar Kapsamındaki Ortak Finansman, Ödemeler ve Diğer Mali Konulara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Diğer taraftan, 04.05.2007 tarihli ve 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununda 10.12.2010 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6082 sayılı Kanun ile değişiklik yapılmıştır.

7) Kurum tarafından tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri ile ilgili çalışmalar başlatılmıştır. 2010 yılında Ankara ve IPARD Programı 1. fazındaki 20 ilimizde genel halk ve potansiyel başvuru sahiplerine yönelik; desteklenecek sektörler ve tedbirler, desteklerin amaçları ve hedefleri, potansiyel başvuru sahiplerinin yapmaları gereken işlemler gibi konularda detaylı ve yoğun bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri yürütülmüştür.

8) TKDK tarafından 2010 yılında potansiyel başvuru sahiplerinin IPARD Programı kapsamında başvuracakları projelerde karşılaşmaları muhtemel finansman sorunlarına çözüm bulmak ve bu suretle gerek IPARD Programının uygulanabilirliğini arttırmak, gerekse tarım sektöründe temel sorun alanlarından birisi olan kredilendirme konusunda çözüme destek olmak amacıyla Kırsal Kredi Mekanizmasının geliştirilmesi ve etkinliğinin artırılmasına yönelik 2010 yılında 14 kamu ve özel banka ile protokoller imzalanmıştır.

9) 2010 Yılı 2. yarısında bağımsız denetçiler tarafından yürütülen denetimler sonrasında Hazine Müsteşarlığı'ndan, Ulusal Akreditasyonu almış olup, Avrupa Komisyonundan yetki devri almak için komisyonun denetim sürecinin son aşamasına gelinmiştir. Ayrıca 2010 yılında IPARD programı kapsamında belirlenen sektörlerde şartlı proje çağrısına çıkmıştır.

TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

2010 yılında, Teftiş Kurulu Başkanlığınca 97 adet inceleme raporu, 31 adet ön inceleme raporu, 48 adet cevaplı teftiş raporu, 57 adet disiplin soruşturma raporu, 9 adet soruşturma raporu, 2 adet adli soruşturma raporu olmak üzere toplam 244 adet rapor düzenlenmiştir.

Teftiş faaliyetlerinde temel amaç, inceleme ve soruşturma çalışmaları yanında, normal denetim çalışmalarının da eğitici, yol gösterici, yön verici ve ilgili personel ile karşılıklı diyalog içerisinde, Bakanlığımızın tüm birimler itibariye imkânlar ölçüsünde gerçekleştirilmesidir.

BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği tarafından 2010 yılında Bakanlığımız çalışmalarının ulusal ve yerel basında daha iyi yer alması maksadıyla 144 adet basın duyurusu ve 92 adet basın açıklaması hazırlanmış ve basın yayın kuruluşlarına servis edilmiştir.

Bakanlığımız görev ve sorumluluk alanına giren konularda haber hazırlamak için basın yayın kuruluşları tarafından Müşavirliğe 876 adet bilgi talebi ulaştırılmıştır. Taleplerle ilgili olarak bilgi notları hazırlanarak talep sahiplerine ulaştırılmıştır.

Bakanlık faaliyetleri ve Sayın Bakan'ın katıldığı programlarla ilgili 394 adet haber hazırlanmış, bu haberler Bakanlık resmi web sitesinde, ayrıca Bakanlık birimlerince hazırlanan dergi, bülten ve çeşitli süreli yayınlarda kullanılmıştır.

Sayın Bakan'ın 2010 yılında katılmış olduğu 278 adet program Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğince takip edilmiş ve bu programlarla ilgili fotoğraf ve video kayıtları arşivlenmiştir. Bu fotoğraf ve video kayıtları programları çeşitli sebeplerden dolayı takip edemeyen basın yayın kuruluşlarına servis edilmiş ve yazılı ve görsel basında sıklıkla kullanılmıştır.

Sayın Bakan'ın katıldığı televizyon programlarının Bakanlık teşkilatı tarafından izlenebilmesi ve Sayın Bakan'ın talimatları doğrultusunda ilgili kişilere duyurular yapılabilmesi maksadıyla yaklaşık 1.880 kişiden oluşan bir grubun cep telefonlarına yaklaşık 238 program tanıtımı ve duyuruyla ilgili olarak toplam 447.000 civarında SMS mesajı gönderilmiştir.

2010 yılında Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği'nin girişimleri sonucunda yazılı ve görsel basın yayın kuruluşları temsilcileri ile görüşmeler yapılmış, kuruluş ziyaretleri gerçekleştirilmiş ve bu sayede tarım sektörüne yönelik yayınların yaptırılması sağlanmıştır. Bakanlığımızın çeşitli açılış ve tanıtım toplantılarını takip ederek özel haber yapmaları maksadıyla çeşitli basın yayın kuruluşlarının temsilci ve muhabirleri Müşavirliğimiz koordinasyonuyla, ulaşım ve konaklamaları Bakanlığımızca karşılanarak seyahatlerde ağırlanmıştır. Ayrıca yine Müşavirlik koordinasyonuyla Bakanlık gündemiyle ilgili gelişmelerin basın mensuplarına anlatılmasına yönelik olarak basın yayın kuruluşlarının temsilcileri ve muhabirlerinin katılımıyla kahvaltılı basın toplantıları, iftar yemekleri ve özel davetler gerçekleştirilmiştir.

2010 yılında Bakanlığımız ve Sayın Bakan'la ilgili olarak yazılı ve görsel basında yaklaşık 64 bin adet haber yer almıştır. Yazılı ve görsel basında yer alan haberler bülten haline getirilerek günlük olarak Sayın Bakan, Sayın Müsteşar, Özel Kalem Müdürlüğü ve Müsteşar Yardımcılarına sunulmuştur. 2010 yılının son aylarında medya takip hizmetimiz online olarak internet üzerinden paylaşımlı hale getirilmiş, online medya takip hizmeti veren sunucuya ulaşım hakkı sağlayan kullanıcı adı ve şifreler tüm bakanlık birimlerine dağıtılmış ve tüm bakanlık birimleri medya takip zincirine dahil edilmiştir.

C) YARDIMCI HİZMET BİRİMLERİNCE YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

a) PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Personel Atama, Nakil ve Özlük İşlemleri ile İlgili Faaliyetler

- 2010 yılı içerisinde Bakanlığımızca 317 kadroya KPSS sonucu açıktan atama işlemi yapılmıştır.
- Çeşitli kurumlardan değişik unvanlarda kurumlar arası naklen atama yoluyla toplam 124 kadroya ve yine istifa sonrası açıktan atama yoluyla da toplam 23 adet kadroya atama işlemi yapılmıştır.
- Bakanlığımızca 1.149 personelin kurum içi nakil yoluyla atama işlemleri yapılmıştır.
- 4046 sayılı Kanun gereğince özelleştirilen ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlardaki istihdam fazlası personelden Bakanlığımıza intikal ettirilen çeşitli unvanlarda toplam 823 personelin Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatına atama işlemleri tamamlanmıştır.
- 846 kişinin 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre atama işlemi yapılmıştır.
- Bakanlığımızca 2010 yılı içerisinde 4/B sözleşmeli personel ve 4/C geçici işçi personel statüsünde olmak üzere toplam 978 personelin atama işlemi yapılmıştır.

Eğitim Hizmetleri ile İlgili Faaliyetler

- 2011 yılı Hizmet İçi Eğitim Program Taslağı kitapçık haline getirilerek Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatına dağıtım yapılmıştır.
- 2010 yılı Eğitim Uygulama Sonuç Raporları dönemler halinde hazırlanarak Devlet Personel Başkanlığına gönderilmiştir.
- Şube Müdürü, İlçe Müdürü, Şef, Memur ve Şoför unvanlı kadrolarda Görevde Yükselme Sınavı Eğitimi Ankara'da yapılmıştır.
- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından bakılan ve korunan çocuklar için sınav yapılmış olup, sınava iştirak eden 11 aday başarılı olmuş ve atama işlemleri tamamlanmıştır.
- Bakanlığımızda görev yapmakta olan personel için Döner Sermaye Saymanı ve Sivil Savunma Uzmanı unvanlı kadrolarda yapılacak Görevde Yükselme Eğitim ve Sınavına ilişkin duyuru 2010/5 sayılı Genelge ile Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatına duyuruda bulunarak adayların talepleri toplanarak değerlendirilmeye alınmıştır.
- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Taşra Teşkilatı Personelinin Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayınlanmak üzere Hukuk Müşavirliği'ne gönderilmiştir.
- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Taşra Teşkilatında Yer Alan Yönetici Kadrolarına İlk Defa ve Yer değiştirme Suretiyle Yapılacak Atamalara İlişkin Yönetmelik Taslağı hazırlanmıştır.

- Bakanlığımızda görev yapmakta olan Avrupa Birliği Uzman Yardımcıları için “Bakanlıklar ve Başbakanlık Bağlı Kuruluşları Avrupa Birliği Uzman Yardımcılığına Giriş ve Avrupa Birliği Uzmanlığı Yeterlik Sınavlarının Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümleri doğrultusunda sınavları yapılmıştır.
- 2010 yılında Bilgi Edinme talebinde bulunan toplam 13.053 adet başvuru cevaplandırılmıştır.

a) YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI

BASILI YAYIN ÜRETİMİ ÇALIŞMALARI

2010 yılında faaliyete geçen 4 renkli ofset makinası ile Yayın Dairesi Başkanlığının iş hacmi artış göstererek 2009 yılında 797.250 adet olan basılı yayın sayısı, 2010 yılında toplam 6.684.963 adete yükselmiştir.

a) Türktarım Dergisi

İki aylık periyotla yayınlanan Türktarım Dergisi'nden 2010 yılında 6 sayı ile toplam 9.600 adet baskı yapılmıştır.

b) Tarım Haber Bülteni

Her ay yayınlanan Tarım Bülteni'nden 2010 yılı içerisinde 12 sayı yayımlanmış ve toplam 27.600 adet baskı yapılmıştır.

c) Çiftçi Eğitim Serisi

Çiftçiye yoğun ve özet bilgi ulaştırmak amacıyla hazırlanan Çiftçi Eğitim Serisi 2010 yılında 100 adet olup sponsor aracılığıyla "1500 Köye 150 Bin adet Kitap" kampanyasıyla basımı gerçekleştirilmiştir. Böylece 2009 yılında başlatılan kampanya çerçevesinde 2010 yılı içerisinde toplamda 2.500 köye 250.000 kitap gönderimi ile 5200 sayfalık 100 kitaptan oluşan çiftçi eğitim serisi setlerinin dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımızın yürüttüğü "Güvenilir Gıda kampanyası" dahilinde kampanyaya destek mahiyetinde olmak üzere, ilköğretim çağındaki çocuklara yönelik "Güvenilir Gıda Boyama Kitabı" 120.000 adet basılarak dağıtılmıştır.

d) Hobi Yetiştiriciliği Serisi:

2010 yılında Hobi Yetiştiriciliği Serisi adı altında 4 adet kitaptan (Domates&Biber Yetiştiriciliği, Gül Yetiştiriciliği, Soğanlı Süs Bitkileri Yetiştiriciliği, Turunçgil Yetiştiriciliği) toplam 8.000 adet basımı gerçekleştirilmiştir.

e) Tarım-Bilim Serisi:

Tarım konularında bilimsel içerikli bir yayın serisi oluşturmak amacıyla devam eden çalışmalar kapsamında 2011 yılında seri kapsamında yayınlar gerçekleştirilecektir.

f) Türk Tarım Tarihi:

2010 yılında Cumhuriyet dönemi Tarım Tarihi tamamlanmıştır. Çalışmalarına başlanan "Osmanlı Dönemi Tarım Tarihi" çalışmalarına devam edilmektedir.

GÖRÜNTÜLÜ VE SESLİ YAYIN ÜRETİMİ ÇALIŞMALARI

a) GAP Yöresi Eğitim ve Yayın Projesi

1995 yılında başlayan GAP Yöresi Eğitim ve Yayın Projesi çerçevesinde film sayısı 2010 yılı itibariyle 690 adet olmuştur.

b) Yaygın Çiftçi Eğitimi Projesi (YAYÇEP)

Bakanlığımız tarafından 1991 yılında başlatılan I. YAYÇEP (Yaygın Çiftçi Eğitimi Projesi) çerçevesinde 2010 yılında “Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliği” konusunda 16 adet film yapımı gerçekleştirilmiştir. Organik Tarım ve Pratik Sığırcılık konularında film üretimlerine 2011 yılında da devam edilecektir.

c) Tarımsal Üretimi Geliştirme Yönlendirme Yayın Programı (TÜGEYP)

2005 yılında uygulanmaya başlanan Tarımsal Üretimi Geliştirme - Yönlendirme Yayın Projesi ile tarımsal üretimin iktisadi rasyonalite çerçevesinde gelişmesine yardımcı olmak üzere, üretimin pazar taleplerine uygun hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, stratejik tarım ürünlerinin üretimini artırmak ve tarım sanayinin geliştirilmesine yardımcı olmak projenin amaçları arasında yer almaktadır.

2010 yılında 8 konu ile 8 ilde ilgili eğitim-yayın amaçlı 48 adet televizyon filmi, 33 adet radyo programı, 10 kitapçık, 18 broşür, 21 liflet ve 26 adet afiş olmak üzere toplam 75 adet yayın materyali illerdeki Tarımsal Yayın Kampanyasının saha faaliyetleri içerisinde kullanılmıştır.

d) “Ekotarım” Kuşak Programı:

Ülkemizde tarım gündemini takip etmek, aktüel tarımsal faaliyetlere yer vermek, Bakanlık faaliyetlerini kamuoyuna duyurmak, tarımı gündemde tutmak, üreticiyi ve tüketiciyi tarımsal konularda bilinçlendirmek amacıyla 26.07.2004 tarihinden itibaren Başkanlığımızca yapılan EKOTARIM adlı bir kuşak programının yayınına başlanmıştır.

Söz konusu kuşak programıyla ilgili olarak TRT Kurumu ile bir protokol imzalanmış ve EKOTARIM her Pazartesi günü saat 17.00’ de TRT GAP TV’de yayınlanmıştır. 2010 yılında tarımdaki gelişmelere ve üreticinin ihtiyaçlarına göre program içeriği zenginleştirilerek izleyici kitlenin beklentileri karşılanmaya çalışılmıştır.

e) Web Tarım TV

Bakanlığımız faaliyet ve politikalarının daha etkin biçimde duyurulması basında yer alan tarımsal içerikli bilgi, doküman ve haberlerin arşivden uzun süreli olarak izlenebilirliğinin sağlanması, stüdyolarımızda hazırlanan çiftçi eğitim filmlerine internet üzerinden de erişimin sağlanarak tarımsal yayımdan beklenen sonuçların etkinliğinin artırılması, üretici ve tüketici açısından önem taşıyan güncel konularla ilgili doğru ve yeterli bilgilendirme yapılması amacıyla Web Tarım TV projesi hayata geçirilmiştir. Hafta içi her gün 10:30 ile 11:30 saatleri arasında canlı yayın olmak üzere www.tarimtv.gov.tr internet adresi üzerinden Web Tarım TV adıyla 24 saat TV yayıncılığı gerçekleştirilmektedir.

f) Bereketli Topraklar

Bakanlığımız Yayın Dairesi Başkanlığı ile Cihan Haber Ajansı arasında 2010 yılında imzalanan protokol çerçevesinde “Gündem Artı Programı” içerisinde her Perşembe saat 15:35 ile 15:55 aralığında 34 yerel kanaldan ve Web Tarım TV’den de aynı anda izlenebilecek Bereketli Topraklar programı 20 Ocak 2010 tarihi itibariyle yayına başlamıştır. 2011 yılında da yayını sürdürülecektir.

g) Cezaevlerine Yönelik Kitap ve Eğitim(CD) Kampanyası

Cezaevlerinde bulunan tutukluların mektupla gerçekleştirdikleri yoğun kitap taleplerin değerlendirilmesi neticesinde Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü’nün işbirliği ile 10 Bin kitap ve eğitim CD leri tarımsal faaliyetlerin gerçekleştiği cezaevi kütüphanelerine gönderilmiştir.

Diğer Görüntülü-Sesli Yayın Çalışmaları

Bakanlığımız Yayın Dairesi Başkanlığınca 2010 yılında, çeşitli kurum ve kuruluşlardan gelen talepler doğrultusunda toplam 22 adet sinevizyon hazırlanmıştır.

Toplam 1079 gün çekim ve kurgu çalışması; toplam 18 saat ses kaydı, stüdyo çekim kaydı, aktarma ve çoğaltma çalışması gerçekleştirilmiştir. Çeşitli eğitim filmleri ve görüntülerinden toplam 8.060 dakikalık görüntü kaset ortamından bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

“Tarım ve İnsan” 2009 Ulusal Fotoğraf Yarışması

Bu yıl ikincisi yapılan “Tarım ve İnsan” fotoğraf yarışmasında sergilenen fotoğraflar Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafında Türkiye’nin tanıtımında kullanılmak üzere envantere alındı. Türkiye’de birçok ilde sergilenen fotoğraflar, Ekim ayında “Dünya Gıda Günü ve FAO’nun Kuruluşunun 65. Yıl Etkinlikleri” çerçevesinde Roma’da sergilendi.

Tarım Sektörü Rehberi:

Tarım Sektörü Rehberi ülkemizde kendi alanında ilk kez gerçekleştirilen ve sektörünün tüm dinamiklerini bir araya getiren yenilikçi, fonksiyonel ve tematik bir rehber özelliğini taşımaktadır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının tüm birimlerinin tanıtımı ve iş akış şemalarının yanı sıra sektörün ulusal ve uluslararası resmi ve sivil toplum kuruluşunun bilgisi rehberde yer almıştır. 2010 yılında yurtiçinde ve yurt dışında birçok noktaya ücretsiz olarak ulaştırılan Tarım Sektörü Rehberi, Yayın Dairesi Başkanlığı web sitesinde yayınlanmaktadır.

Teknolojik Alt Yapı Çalışmaları

Gelişen teknolojiye bağlı olarak elektronik ortamda yayıncılığı ve erişimi kolaylaştırmak amacıyla 20 Mbit metro ethernet internet bağlantısına geçilmiştir. Yayın Dairesi Başkanlığı hizmet ve faaliyetlerinin daha etkin bir şekilde hedef kitlelere ulaştırılmasını sağlamak amacıyla www.turktarim.gov.tr, www.tarimbulteni.gov.tr, www.tarimtv.gov.tr, www.tarimrehberi.gov.tr, ve tarimcocuk.gov.tr adresleri tescillettirilerek kullanıma açılmıştır.

Diğer Faaliyetler

Uluslararası Tarım Bilimleri ve Teknolojisi Bilgi Sistemi AGRIS veri tabanına dahil edilmek üzere 2.200 adet veri girişi yapılarak FAO’ya gönderilmiştir..

İlk Türkçe Tesarusu (Hiyerarşik Tarım Terimleri Sözlüğü) olan ve yaklaşık 40.000 terimden oluşan AGROVOC'un Türkçe Edisyonunun Hazırlanması Projesine devam edilmektedir. AGROVOC ve İndeksleme Kılavuzu isimli kitapçık hazırlanarak AGRİS ve AGROVOC' ile ilgili kişilerin kullanımına sunulmuştur. 2010 yılında 20 binden fazla taksonomik, coğrafi ve yaygın terim veri tabanına eklenerek toplam terim sayısı 35 Bini aşmıştır. 2010 yılında kütüphanemize 288 adet kitap, 154 adet süreli yayın kazandırılmıştır.

Lider Çocuk Tarım Kampı

“Hayatın Merkezinde Tarım, Tarımın Merkezinde Çocuk” sloganıyla 2010 yılı Temmuz ve Ağustos aylarında gerçekleştirilen “Lider Çocuk Tarım Kampı Projesi”nde, çocuklarda tarım ve toprak sevgisinin aşılması amaçlandı. Hayatında ilk kez toprağa sebze fideleri diken kentli çocuklar, ürettiklerini yemenin keyfini yaşadılar. Kampa katılmayan İlköğretim çocuklarına 140 bin ücretsiz boyama, öykü ve tatil kitabı dağıtıldı.

II- AMAÇ ve HEDEFLER

A- İDARENİN AMAÇ VE HEDEFLERİ

Bakanlığımızın amacı, kalkınma plan ve programları doğrultusunda köylerin kalkındırılması, tarım, hayvancılık ve su ürünlerinin geliştirilmesi, gıda güvenliği ve güvenilirliğinin sağlanması, görev alanına giren altyapı tesisleri ile tarımsal, sosyal ve ekonomik kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlamaktır. Bu amaca ulaşmak için belirlenen hedefler aşağıda belirtilmiştir.

1. Tarımsal üretimi yönlendirmek ve arz güvenliğini sağlamak.

- 1.1. Verim ve kaliteyi artırmaya yönelik çeşit, tür, yöntem ve teknolojiler geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
- 1.2. Yüksek verimli test edilmiş damızlıkları geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
- 1.3. Hasat ve hasat sonrası ürün ve kalite kayıplarını azaltacak tedbirler almak.
- 1.4. Arz açığı olan, katma değeri yüksek ve sanayinin ihtiyacı olan ürünlerin üretimini yönlendirmek ve artırmak.
- 1.5. İşletmeleri kayıt altına almak.
- 1.6. Sözleşmeli üretimi yaygınlaştırmak.
- 1.7. Havza bazlı üretime geçişi sağlamak.
- 1.8. Tarımsal ürün ticaretinin geliştirilmesine katkıda bulunmak.

2. Tarımsal altyapıyı geliştirmek, çevre ve doğal kaynakları korumak, iyileştirmek, sürdürülebilirliği sağlamak ve doğal afetlerin etkisini azaltmaya yönelik tedbirler almak.

- 2.1 Tarım arazilerinin amaç dışı kullanımını önlemek ve ortalama işletme büyüklüğünü artırmak.
- 2.2. Çevreye duyarlı modern sulama sistemlerini geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
- 2.3. Genetik kaynakları kayıt altına almak, korumak, karakterizasyonunu yapmak ve sürdürülebilir kullanımı sağlamak.
- 2.4. Sürdürülebilir balıkçılık/su ürünleri yönetim sistemini kurmak ve işletmek.
- 2.5. Tarımsal çevre yönetimi uygulamalarını geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
- 2.6. Mera ıslah çalışmalarını geliştirmek, yaygınlaştırmak ve sürdürülebilir kullanımını sağlamak.
- 2.7. Alternatif tarımsal üretim tekniklerini geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
- 2.8. Biyotik ve abiyotik stres koşullarına toleranslı çeşit, yöntem ve teknoloji geliştirmek.
- 2.9. Tahmin ve erken uyarı sistemlerini geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
- 2.10. Tarım sigortaları uygulamalarının kapsamını genişletmek ve yaygınlaştırmak.
- 2.11. Doğal afetler nedeniyle meydana gelen üretici zararlarını karşılamak.

3. Güvenilir gıda ve yem arzını sağlamak.

- 3.1. Gıda ve yem analiz, araştırma, kontrol ve denetim hizmetlerinin etkinliğini artırmak.
- 3.2. Gıda ve yem güvenilirliği alanında uluslararası ilişkilerde uyum ve etkinliği artırmak.
- 3.3. Güvenilir gıda bilincini artırmak ve otokontrol uygulamalarını teşvik etmek.
- 3.4. Ticarete konu olan tarımsal ürünlerde kontrol ve karantina hizmetlerinin etkinliğini artırmak.

4. Bitki ve hayvan hastalık ve zararlılarını eradike etmek, ürün kayıplarını önlemek ve halk sağlığını korumak.

- 4.1. Hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele hizmetlerini geliştirmek.
- 4.2. Bitki hastalık ve zararlıları ile mücadele hizmetlerini geliştirmek.

- 4.3. Veteriner halk sağlığı ile ilgili önlemler almak.
- 4.4. Hayvan refahının sağlanması için gerekli standartlar ile sistemleri oluşturmak ve kamuoyu bilincini artırmak.

5. Kırsal alanda tarımsal altyapı hizmetlerini, insan kaynaklarını ve örgütlenme düzeyini geliştirmek, pazar entegrasyonunu sağlamak, kırsal nüfusun gelirini çeşitlendirmek, yerel kalkınma kapasitesini ve yaşam kalitesini artırmak.

- 5.1. Tarımsal sanayi ve üretimde yeni teknik ve teknolojileri araştırmak, geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
- 5.2. Yerel ve geleneksel üretimin teşviki için eğitim, yayım ve pazar imkânlarını araştırmak ve geliştirmek.
- 5.3. Bölgesel ve Kırsal Kalkınma Projeleri kapsamında gerekli altyapı çalışmalarını gerçekleştirmek.
- 5.4. Üretici örgütlerini bilinçlendirmek ve pazara erişim kapasitelerini geliştirmek.

6. Etkin ve kaliteli hizmet sunmak üzere yönetsel ve kurumsal mükemmeliyeti sağlamak.

- 6.1. Bakanlık personel politikalarını insan kaynakları yönetim anlayışı ile bütünleştirmek ve etkinleştirmek.
- 6.2. Bakanlık teknik ve fiziki alt yapı hizmetlerini geliştirmek ve kaynakların etkin, ekonomik ve verimli kullanımını sağlamak.
- 6.3. Bilgi teknolojileri kullanımını yaygınlaştırmak sureti ile işlem ve süreçleri kolaylaştırmak.
- 6.4. Ulusal ve uluslararası tarımsal verileri ve piyasa hareketlerini daha etkin izlemek, analiz etmek ve karar vericilere zamanında bilgi sunmak üzere mevcut sistemi güçlendirmek.
- 6.5. Tarımsal destekleme politikalarını analiz etmek ve etkinliğini arttırmak.
- 6.6. Araştırma ve geliştirme hizmetlerinin etkinliğini arttırmak.
- 6.7. Üretimden tüketime kadar olan süreçte, tüm paydaşların bilinç düzeyini arttırmak, üreticilerin bilgi ve becerilerini geliştirmek.

B- TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER

Tarımsal üretimin iç ve dış talebe uygun bir şekilde geliştirilmesi, doğal ve biyolojik kaynakların korunması ve geliştirilmesi, verimliliğin artırılması, gıda güvencesi ve güvenliğinin güçlendirilmesi, üretici örgütlerinin geliştirilmesi, tarımsal piyasaların güçlendirilmesi, kırsal kalkınmanın sağlanması suretiyle tarım sektöründeki refah düzeyini yükseltmek tarım politikalarının amaçları olarak 5488 sayılı Tarım Kanunu'nda yer almaktadır.

Tarım politikalarının ilkeleri; tarımsal üretim ve kalkınmada bütüncül yaklaşım, uluslararası taahhütlere uyum, piyasa mekanizmalarını bozmayacak destekleme araçlarının kullanımı, örgütlülük ve kurumsallaşma, özel sektörün rolünün artırılması, sürdürülebilirlik, insan sağlığı ve çevreye duyarlılık, yerinden yönetim, katılımcılık, şeffaflık ve bilgilendirmedir.

Tarım politikalarının öncelikleri;

- Tarımsal üretimde verimlilik, ürün çeşitliliği, kalite ve rekabet gücünün yükseltilmesi,
- Yeterli ve güvenilir gıda arzının sağlanması,
- Tarımsal işletmelerin altyapılarının geliştirilmesi,
- Tarımsal faaliyetlerde bilgi ve modern teknolojilerin kullanımının yaygınlaştırılması,
- Tarımsal girdi ve ürün piyasalarının geliştirilmesi ve üretim-pazar entegrasyonunun sağlanması,
- Tarımsal üretimin tarım-sanayi entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirilmesi,

- Tarım sektörünün kredi ve finansman ihtiyacının karşılanmasına ilişkin düzenlemeler yapılması,
- Destekleme ve yönlendirme tedbirlerinin alınması,
- Doğal afetler ve hayvan hastalıklarına karşı risk yönetimi mekanizmalarının geliştirilmesi,
- Kırsal hayatın sosyo-ekonomik açıdan geliştirilmesi,
- Üretici örgütlenmesinin geliştirilmesi,
- Tarım bilgi sistemlerinin kurulması ve kullanılması,
- Toplulaştırma, arazi kullanım plânının yapılması ve ekonomik büyüklükteki tarım işletmelerinin oluşturulması,
- Toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi ve rasyonel kullanımı,
- Avrupa Birliğine uyum sürecindeki gelişmelerden doğacak ihtiyaçları karşılayabilecek şekilde ortak piyasa düzenlerinin öngördüğü, idarî ve hukukî düzenlemelerin yapılmasıdır.

C- TARIMSAL DESTEKLER

Toplam Tarımsal Destekler

Tarımsal destekler önemli ölçüde artırılmış, toplam tarımsal destek miktarı, 2002 yılında 1 milyar 868 Milyon TL iken, 2010 yılı sonu itibariyle 5 Milyar 947 Milyon TL'ye ulaşmıştır.

Mazot, Kimyevi Gübre ve Toprak Analizi Desteklemesi

Tarımsal Faaliyette Kullanılan Mazot ve Kimyevi Gübre İçin Çiftçilere Alan Bazlı Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair 26.02.2010 tarih ve 27505 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, 2010/118 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre;

- Süs bitkileri, özel çayır, mera ve orman emvali ürün alanları için 2 TL/ da mazot, 3 TL/ da kimyevi gübre;
- Hububat, yem bitkileri, baklagiller, yumru bitkiler, sebze ve meyve alanları için 3,25 TL/da mazot, 4,25 TL/ da kimyevi gübre;
- Yağlı tohumluk bitkiler ve endüstri bitkileri alanları için ise 5,5 TL/da mazot 5,5 TL/da kimyevi gübre destekleme ödemesi yapılması kararlaştırılmış olup, yapılan destekleme ödemesinin toplam tutarı 1.134 Milyar TL'dir.

Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları ile Toprak Analizi Yaptırılmasına ve Bambus ArıSı Kullanımına Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair 05/12/2008 tarih ve 27075 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2008/14353 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre;

- Toprak analizi yaptıran Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçilere da başına 2,5 TL destekleme ödemesi yapılması kararlaştırılmış olup, yapılan destekleme ödemesinin toplam tutarı 72 Milyon TL'dir.

Organik Tarım Desteği

2010 yılı içerisinde, 2009 yılında organik tarım faaliyetinde bulunan 4.974 müteşebbise 351.572 Da alanda 7.031.425 TL ödeme yapılmıştır.

İyi Tarım Uygulamaları Desteği

İyi tarım uygulamalarının ülke çapında yaygınlaşmasını sağlamak amacıyla 2009 yılında iyi tarım uygulamaları yapan, Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı, meyve ve sebze üreten çiftçilere 20 TL/Da, örtü altında iyi tarım uygulamaları yapan çiftçilere ise 80 TL/Da destekleme ödemesi kapsamında, 2010 yılı içerisinde, 112.418 Da alanda iyi tarım uygulamaları yapan 796 çiftçiye 1.803.519 TL destek ödemesi yapılmıştır.

Fark (Prim) Ödemeleri Destekleri

2010 yılında 2,1 milyar TL toplam prim ödemesi yapılmıştır. Ayrıca 2010 yılı ürünü için 1 Milyar TL Hububat Baklagil destekleme ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Hayvancılık Destekleri

2010 yılında hayvancılığa toplam 1.192.617 bin TL ödeme yapılmış olup;

- Kaliteli kaba yem açığının giderilmesi amacıyla, yem bitkileri üretimini teşvik için 231.606 Bin TL,
- Büyükbaş Hayvan Desteği için 246.187 Bin TL,
- Buzağı Desteği için 42.126 Bin TL,
- Süt Desteği için 334.077 Bin TL,
- Çiğ Sütün Değerlendirilmesi Desteği için 12.314 Bin TL,
- Arıcılık ve Bal Desteği için 21.986 Bin TL,
- Su Ürünleri Desteği için 116.912 Bin TL,
- Islah Amaçlı Küçükbaş Hayvan Yetiştirici Birliği Desteklemeleri için 137.150 Bin TL,
- İpekböceği Desteği için 2.052 Bin TL ödenmiştir.

GAP kapsamındaki illerde en az 50 baş kapasiteli süt sığırı işletmesi kuranlara inşaat, makine ve gebe düve alımı için hibe desteği uygulaması başlatılmıştır.

Sertifikalı Tohum ve Fidan Desteği

Sertifikalı tohum kullanım desteği 2005 yılında başlamış olup, 2011 yılında da devam edecektir. 2010 yılında destekleme kapsamında, yurtiçinde üretilip sertifikalandırılan sertifikalı buğday, arpa, tritikale, yulaf, çavdar, çeltik, nohut, kuru fasulye, mercimek, susam, yarfıstığı, kolza (kanola), aspir, patates, yonca, korunga ve fiğ tohumlukları bitkisel üretim faaliyetinde kullanan ÇKS'ye kayıtlı çiftçilere yapılır.

Sertifikalı tohumluk kullanımına ilişkin destekleme miktarları buğday, yonca 5 TL/da, arpa, tritikale, yulaf ve çavdar 3,5 TL/da, çeltik ve yarfıstığı 8 TL /da, nohut, kuru fasulye ve mercimek 6 TL /da, susam, kolza (kanola) ve aspir 4 TL/da, patates 20 TL/da, korunga ve fiğ 3 TL/da'dır.

Sertifikalı fidan kullanımı ilk kez 2005 yılında destekleme kapsamına alınmış olup, sertifikalı fidan kullanımı desteği 2011 yılında da devam edecektir.

2010 yılında dekar başına, bodur ve yarı bodur meyve fidan türleri ile bahçe tesisi standart 150 TL, sertifikalı 300 TL, narenciye bahçelerinde aşılama ile çeşit değiştirme sertifikalı aşı gözü veya kalemi ile 250 TL, zeytinde gemlik çeşidi ile bahçe tesisi standart 25 TL, sertifikalı 50 TL, zeytinde diğer çeşitler ile bahçe tesisi standart 50 TL, sertifikalı 100 TL, bağ ve diğer meyve fidanları ile bahçe tesisi standart 100 TL, sertifikalı 200 TL, sertifikalı antepfıstığı anacı ile bahçe tesisi sertifikalı 50 TL, virüsten ari fidanlara ilave olarak standart 50 TL,

sertifikalı 100 TL olarak uygulanmaktadır.

Yurtiçi Sertifikalı Tohumluk Üretim Desteklemesi

2008 yılında, tohumculuk sektörünün uluslararası rekabete uygun bir şekilde gelişmesini sağlamak için tohumluk üretiminin yetersiz olduğu bazı türlerde, yurt içinde sertifikalı tohumluk üreten/ürettiren özel sektör tohumculuk kuruluşlarının desteklenmesi amaçlanmıştır.

Destekleme kapsamında yurt içinde üretilip sertifikalandırılan ve yurt içinde satışı gerçekleşen buğday, arpa, tritikale, çavdar, yulaf, çeltik, nohut, mercimek, kuru fasulye, patates, soya, susam, aspir, kanola (kolza), yerfıstığı, yonca, korunga ve fiğ tohumlukları için kilogram başına destekleme ödemesi yapılır.

Sertifikalı tohumluk üretimine ilişkin destekleme miktarları;

Buğday 0,10 TL/Kg, arpa, tritikale, yulaf, çavdar ve patates 0,08 TL/Kg, çeltik 0,25 TL/Kg, nohut, kurufasulye, mercimek, aspir, korunga ve fiğ 0,50 TL/Kg, soya 0,35 TL/Kg, kanola (kolza) 1,20 TL/Kg, susam 0,60 TL/Kg, yonca 1,50 TL/Kg, yerfıstığı 0,80 TL/Kg dir.

Tütün Üretiminden Vazgeçip Alternatif Ürün Yetiştiren Üreticilerin Desteklenmesi

Üretim fazlalığı olan ve destekleme alımları nedeni ile bütçeye yük getiren tütün üretiminin azaltılması ve azaltılma nedeni ile kazanılan alanlarda, üretim açığımız olan ürünlerin yaygınlaştırılması için Adıyaman, Batman, Burdur, Bitlis, Diyarbakır, Hatay, Mardin, Muş ve Trabzon illerinde tütüne alternatif ürünlerin yetiştirilmesi hedeflenmiştir.

Bu amaçla hazırlanan “Tütün Üretiminden Vazgeçip Alternatif Ürün Yetiştiren Üreticilerin Desteklenmesine Dair Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (2008/71)” 31 Aralık 2008 tarih ve 27097 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Destekleme miktarı; 2009 yılı için 108 TL/da, 2010 ve 2011 yılları için 120 TL/da'dır. Toplam bütçe; 2009 yılı için 36 Milyon TL, 2010 yılı için 40 Milyon TL ve 2011 yılı için 40 Milyon olmak üzere toplam 116 Milyon TL bütçe ayrılmıştır.

Sonuç olarak; 2010 yılında 14.621 tütün üreticisi destek başvurusu yapmıştır. Yaklaşık 60.783 da alanda tütüne alternatif ürün ekim ve dikimi gerçekleşmiş olup, 7,3 Milyon TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Tarım Sigortaları Kanunu (Kanun No: 5363); 21 Haziran 2005 tarih ve 25852 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Uygulamaya yönelik alt yapı çalışmaları tamamlanarak 01 Haziran 2006 tarihinde ilk poliçe kesilmiştir.

Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından Kapsama Alınacak Riskler, Ürünler, Bölgeler ve Prim Desteği Oranlarına İlişkin 2009/15688 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 29 Aralık 2009 tarih ve 27447 sayılı Resmi Gazetede yayımlanması ile 2010 yılı için;

- % 50 prim desteği verilmesi,
- Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçilerin, mevcut arazi ve ürün bilgileri dikkate alınarak, bitkisel ürünler için dolu ana riski ile birlikte; fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem, sel ve su baskını ek riskleri paket halinde,

- Açık alanda yetiştirilen meyveler için yukarıda belirtilen risklere ilave olarak, isteğe bağlı olmak üzere, don riski,
- Çiftçi Kayıt Sistemine entegre edilmiş, Örtü Altı Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçilerin, mevcut arazi, sera ve ürün bilgileri dikkate alınarak, seralar için dolu ana riski ile birlikte; fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem, taşıt çarpması, kar ve dolu ağırlığı ile sel ve su baskını ek riskleri paket halinde,
- Çiftçi Kayıt Sistemine entegre edilmiş, Soy Kütüğü, Önsoy Kütüğü ve Hayvan Kayıt Sistemine (Türkvat) kayıtlı olan süt hayvanı sığırlar için ölüm riski,
- Kapalı sistemde üretim yapan bio-güvenlik ve hijyen tedbirleri alınmış tesislerde yetiştirilen kümes hayvanları için ölüm riski,
- Çiftçi Kayıt Sistemine entegre edilmiş, Su Ürünleri Kayıt Sistemine kayıtlı işletmelerin; mevcut işletme ve su ürünleri yetiştiricilik bilgileri dikkate alınarak, denizlerde ve iç sularda yetiştirilen su ürünleri için ölüm riski, ilgili genel şartlar, teknik şartlar, tarife ve talimatlar kapsamında, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından teminat altına alınmıştır.

Ayrıca söz konusu Kararla; “Risk incelemesi sonucunda, havuz tarafından sigortalanması uygun görülmeyen ürün ve riskler sigorta edilmez. Havuz tarafından sigorta edilmeyen ürünler ve riskler ile; ilgili genel şartlar, teknik şartlar, tarife ve talimatlarla kapsam dışı bırakılmış haller ve kayıplar, 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu’nun 17 nci maddesindeki uygulama yılında yer alan riskler arasında sayılmaz” hükmü getirilmiştir.

Devlet Destekli Tarım Sigortaları Uygulamaları ile 01 Haziran 2006 - 31 Aralık 2010 tarihleri arasında; 936.351 adet bitkisel (dolu), 209.545 adet bitkisel (don), 56.586 adet hayvan hayat, 12.464 adet sera, 416 adet kümes hayvanı ve 52 adet su ürünleri olmak üzere toplam 1.215.414 adet tarım sigortası poliçesi düzenlenmiştir. Toplam prim üretimi 543.186.583 TL, Devlet desteği 278.064.429 TL olarak gerçekleşmiş ve 291.469.595 TL hasar tazminatı ödenmiştir.

Uygulamanın sürdürülebilir ve sağlıklı bir şekilde büyümesi ilkesinden sapmamak şartıyla; ürün, risk ve bölge bazında kapsamın genişletilmesi çalışmalarına devam edilecektir.

Sübvansiyonlu Kredi Desteği

2002 yılında %59 olan cari tarımsal kredi faiz oranları, 2003 yılında %39’a, 2004 yılında %28’e, 2005 yılında %20’ye, 2006 yılında %17,5’e düşmüş 2007 ve 2008 yıllarında %17,5 09.09.2009 tarihinden itibaren %15 olarak uygulanmaya başlayan faiz oranı 14.01.2010 tarihinden itibaren %13 olarak uygulanmıştır. Tarımda pek çok alanda getirilen sübvansiyonlu kredi uygulamasıyla bu oran %0-9,75 aralığına çekilmiştir.

2010/6 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, tarımsal kredilerin indirimli faiz oranı ile (indirimli olarak) kullandırılması uygulamasına 2008 ve 2009 yılında olduğu gibi 2010 yılında da devam edilmiş ve bu kapsamda kullandırılan kredilerin bakiyesi yılsonu itibarıyla 10,4 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

01.08.2010/27659 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ve 2010/6 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında hayvancılık konularında düzenleme yapan 2010/745 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında Ziraat Bankasıncı Sıfır Faizli Hayvancılık kredileri kullandırılmaya başlanmış olup, kullandırılan kredilerin bakiyesi yılsonu itibarıyla 3,6 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Faiz oranlarındaki düşüşle birlikte tarımsal kredi kullanımını önemli oranda artmıştır. 2010 yılında;

- Ziraat Bankası tarafından kullandırılan tarımsal kredilerin bakiyesi 13,6 Milyar TL, bakiyeye ilişkin üretici sayısı ise 731 bin olarak gerçekleşmiştir.

- Ziraat Bankası'na kullanılan tarımsal kredilerde geri dönüş oranı ise %98,4 olarak gerçekleşmiştir.
- Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından 343.300 çiftçiye 2,26 milyar TL, kredi kullanılmıştır.
- Tarımsal Kredilerin geri dönüş oranları ise; Tarım Kredi Kooperatiflerinde %95 olarak gerçekleşmiştir.

2011 yılında da sübvansiyonlu kredi uygulamasına devam edilmekte olup, faiz oranı 01.01.2011 tarihinden itibaren %10 olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda 2011 yılı içerisinde üreticilerimizin %0 veya %5 faiz oranıyla tarımsal kredi kullanması mümkün bulunmaktadır.

Tarımsal Mekanizasyon Araçları ve Tarla İçi Basınçlı Sulama Sistemi

Sulama

%100 faiz indirimli tarla içi modern basınçlı sulama sistemi kredilerinden Tarım kredi Kooperatifleri'nin de yararlandırılması üzerine 2009 yılında mevzuat çalışmaları tamamlanmış ve hazırlanan eylem planı çerçevesinde sahada 600 Ziraat Mühendisine sulama eğitimi verilmiş ve bu eğitimlere 2010 yılında da devam edilmiştir.

Tarla içi basınçlı sulama sistemleri kapsamında Tarım kredi Kooperatifleri'nce 2009 ve 2010 yılında gerçekleştirilen sulama projelerine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 13: 2009-2010 Gerçekleştirilen Sulama Projeleri

	2009 YILI		2010 YILI	
	Sistem Sayısı	Kredi Tutarı (TL)	Sistem Sayısı	Kredi Tutarı (TL)
Damla sulama sistemi	671	4.952.832	2,907	20.912.261
Yağmurlama sulama sistemi	334	3.710.537	1.514	13.914.802
Diğer Sulama sistemleri		-	3	109.598
TOPLAM	1.005	8.663.369	4.424	34.937.361

Makine

Tarımsal alet ve makine konusunda faaliyet gösteren imalatçı ve ithalatçı firmalar ile satıcılık sözleşmeleri, sulama firmaları ile sulama sistemi satıcılık sözleşmeleri yapılmaktadır. 2010 yılı sonu itibarıyla Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği anlaşmalı toplamda 339 adet firma bulunmaktadır.

Tarım Kredi Kooperatifleri ortağı çiftçilerin makine ihtiyaçları Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında lokal olarak Tarım Kredi Kooperatifleri'nce yapılmıştır. 2010 yılı içerisinde 4.000.000 TL tutarında 939 adet tarım alet ve ekipmanı kırsal kalkınma programı çerçevesinde temin edilmiştir.

D- DİĞER HUSUSLAR

Tarım sektörü, uzun yıllar ihmal edilmiş olmanın da belirginleştirdiği verim, kalite ve gelir düşüklüğü yanında sanayi ve pazarla entegre olamama gibi sorunlar yaşamaktadır. Bu sorunların temelinde, düşük teknoloji ve eğitim düzeyi, sermaye yetersizliği, hastalık, zararlı ve doğal afet kayıpları, doğal kaynaklara aşırı baskı, yanlış ürün deseni, yetersiz örgütlenme gibi faktörler bulunmaktadır.

Tarım politikalarımız, orta vadede 2010-2014 Stratejik Planı, uzun vadede ise Tarım Kanunu ile günü birlik siyasi tercihler yerine kurumsal bir yapıya kavuşturulmuş bulunmaktadır. Bu yapılanma, Bakanlığımıza yeni görevler yüklemektedir. Bu bağlamda, Bakanlığımızın misyonu, doğal kaynaklarımızın sunduğu zenginliği, ulusal öncelikler doğrultusunda bilgi ve yönetim teknikleriyle, rasyonel bir şekilde kullanmayı sağlayan politika ve faaliyetlerde çiftçilerimize öncülük yapmak olacaktır.

Tarım sektöründe hedeflenen yapısal dönüşümün sağlanması için bazı önemli proje ve programlar hayata geçirilecektir. Bu kapsamda, önümüzdeki dönemde yürürlüğe konulacak olan uygulamalar özetle aşağıda belirtilmektedir.

1) Tarım Arazilerinin Miras Yoluyla Parçalanmasının Önlenmesi

Ülkemizde tarım arazileri; miras ve intikal, hisseli ve bölünerek satış, sermaye ve işgücü yetersizliğinden dolayı yapılan kiracılık ve ortakçılık, çeşitli amaçlarla yapılan kamulaştırmalar, tarım kesimindeki nüfus yoğunluğu baskısından kaynaklanan parçalanma, gibi nedenlerle gün geçtikçe daha parçalı hale gelmektedir. 22 Milyondan fazla parsel bulunan ülkemizde bu durum tarımsal yapıyı ve üretimi olumsuz yönde etkilemektedir.

Anayasanın 44. maddesinde belirtilen hüküm uyarınca Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nce 3083 sayılı " Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanununda" belirtilen hükümler doğrultusunda çalışmalar yapmaktadır. Bu hükümlerden biri de Kanunun Arazi Dağıtımı başlıklı 8. maddesinde yer alan "Dağıtımdan faydalanacaklara verilecek toprak büyüklüğü iklim ve toprak özellikleri ile bölge için öngörülen tarımsal işletme tipleri de göz önünde bulundurularak 1984 yılı toptan eşya fiyatları endeksine göre 1.000.000 TL'den aşağı olmamak kaydıyla bulunacak miktardır" hükmü yer almaktadır. Bu değere isabet eden arazi büyüklüğüne arazi normu denilmekte ve uygulama alanının ilanı ile beraber arazi normu da tespit edilerek Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğü girmektedir. Belirlenen arazi büyüklüğünün altında satış ve diğer kısıtlayıcı hükümlerin uygulanması da Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nce takip edilmektedir.

Ayrıca Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından, uygulama alanlarında arazi parçalanmasının önlenmesine yönelik aşağıda belirtilen çalışmalar yürütülmektedir.

2) Arazi Toplulaştırması

1990 yılından 2010 yılı sonuna kadar 821.416 ha alanda arazi toplulaştırma çalışmaları tamamlanmış olup, halen 2.438 000 ha alanda ise çalışmalar devam etmektedir.

3) Arazi Dağıtımı

2010 yılsonuna kadar 11 il, 32 ilçe ve 165 köyde 84.329 ha hazine arazisinin 12.772 hak sahibi çiftçi ailesine dağıtımı yapılmıştır.

2010 yılında 3 il, 4 ilçe ve 4 köyde 2.209 ha hazine arazisinin 441 hak sahibi çiftçi ailesine dağıtım yapılmıştır.

Ayrıca; 10 il, 18 ilçe ve 50 köyde 42.000 ha hazine arazisinin dağıtım çalışmaları devam etmektedir.

4) Arazi Kullanım Planlaması

2010 yılı sonuna kadar 1.783.697 ha alanda arazi kullanım planlaması çalışması tamamlanmıştır.

2010 yılında 39.833 ha alanda arazi kullanım planlaması çalışması tamamlanmıştır.

Ayrıca; 807.358 ha alanda ise çalışmalar devam etmektedir.

III- FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A- MALİ BİLGİLER

1- BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI VE AÇIKLAMALAR

Tablo 14: Bütçe Uygulama Sonuçları

(Bin TL)

Eko. Kod	Açıklama	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ) (1)	Revizeli Ödenek (2)	Harcama (3)	Harcama Oranı (%) (3/2)
01	Personel Giderleri	1.152.675	1.130.352	1.209.505	107,0
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	227.300	240.386	242.947	101,1
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	126.540	140.847	127.964	90,9
05	Cari Transferler	5.689.490	5.891.822	5.880.425	99,8
06	Sermaye Giderleri	186.774	185.090	165.112	89,2
07	Sermaye Transferleri	118.325	136.325	136.078	99,8
08	Borç verme	138.963	138.963	138.963	100,0
TOPLAM		7.640.067	7.863.785	7.900.994	100,5

- Cari Transferler için 5.689.490.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Söz konusu ödeneğin 5.615.000.000 TL si (10.000.000 TL afet ödeneği dahil) tarımsal destekleme ödemelerine aittir. Yıl içinde tarımsal desteklemeler için 207.831.598 TL ödenek eklenmiş ve toplam 5.821.160.798 TL tarımsal destekleme ödemesi yapılmıştır.

Tablo 15: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması

(Bin TL)

Eko. Kod	Bütçe Giderleri	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ) (1)	Revizeli Ödenek (2)	Harcama (3)	Harcama Oranı (%) (3/2)
01	Personel Giderleri	1.152.675	1.130.352	1.209.505	107,0
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	227.300	240.386	242.947	101,1
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	126.540	140.847	127.964	90,9
1	Üretime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	5.185	5.183	4.596	88,7
2	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	42.306	42.286	40.413	95,6
3	Yolluklar	20.476	28.854	26.378	91,4
4	Görev Giderleri	1.140	2.210	1.551	70,2
5	Hizmet Alımları	38.388	34.773	30.032	86,4
6	Temsil ve Tanıtma Giderleri	1.689	926	728	78,6
7	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	12.850	14.601	13.746	94,1

Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu Devamı

(Bin TL)

Eko. Kod	Bütçe Giderleri	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ) (1)	Revizeli Ödenek (2)	Harcama (3)	Harcama Oranı (%) (3/2)
8	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	4.506	4.873	4.126	84,7
9	Tedavi ve Cenaze Giderleri	0	7.141	6.394	89,5
05	Cari Transferler	5.689.490	5.891.822	5.880.425	99,8
2	Hazine Yardımları	60.000	55.000	47.050	85,5
3	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	2.990	2.990	2.964	99,2
4	Hane Halkına Yapılan Transferler	5.615.000	5.822.832	5.821.161	100,0
6	Yurtdışına Yapılan Transferler	11.500	11.000	9.250	84,1
06	Sermaye Giderleri	186.774	185.090	165.112	89,2
1	Mamul Mal Alımları	36.292	36.823	35.109	95,3
2	Menkul Sermaye Üretim Giderleri	34.362	37.219	32.641	87,7
3	Gayri Maddi Hak Alımları	5.366	4.985	4.815	96,6
4	Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırması	100	100	0	0,0
5	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	30.443	27.873	26.599	95,4
6	Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	16.342	16.212	14.431	89,0
7	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	36.349	37.449	35.774	95,5
8	Stok Alımları (Savunma Dışında)	2.000	2.000	1.833	91,7
9	Diğer Sermaye Giderleri	25.520	22.429	13.910	62,0
07	Sermaye Transferleri	118.325	136.325	136.078	99,8
1	Yurtiçi Sermaye Transferleri	118.325	136.325	136.078	99,8
08	Borç verme	138.963	138.963	138.963	100,0
1	Yurtiçi Borç verme	138.963	138.963	138.963	100,0
	Bütçe Giderleri Toplamı	7.640.067	7.863.785	7.900.994	100,5

YATIRIM PROJELERİNİN ÖDENEK VE HARCAMA TABLOSU

Tablo 16: 06 Sermaye Giderleri

(Bin TL)

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBO) (1)	Revizeli Ödenek (2)	Harcama (3)	Harcama Oranı (%) (3/2)
Anadolu Alacası Geliştirme Projesi	2.500	2.500	2498	99,9
Anadolu Su Havzaları Rehabilitasyon Projesi	1.500	1.500	1045	69,7
Avrupa Birliğine Uyum Kırsal Kalkınma Projesi	150	150	128	85,3
Adana Ziraat Üretim İşletmesi Personel Eğitim Müdürlüğü Projesi (Revizeli ödenek 300.000 TL olup, bu miktar Bayındırlık ve İskan Bakanlığına aktarılmış ve revizeli ödeneye dahil edilmemiştir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yılı içinde harcama yapılmamıştır.)	800	0	0	0,0
Artvin-Kars-Ardahan Kalkınma Projesi	150	150	150	100
Bilgi Teknolojisi Altyapısının Geliştirilmesi Projesi	9.000	9.000	8238	91,5
Bitki Gen Kaynakları, Ex-Situ Koruma Projesi	1.000	1.000	979	97,9
Bitki Sağlığı Uygulamaları ve Kontrolü Projesi	12.000	11.470	10220	89,1
Bitkisel Araştırma Kapasitesinin Desteklenmesi Projesi	5.000	5.600	5518	98,5
Bitkisel Biyolojik Çeşitlilik ve Korunması Projesi	350	350	335	95,7
Bitkisel Mücadele Araştırma Kapasitesinin Desteklenmesi Projesi	2.300	2.300	2115	92,0
Bitkisel Üretimi Geliştirme Projesi	3.500	6.675	5760	86,3
Biyogüvenlik Araştırma ve Geliştirme Projesi	350	350	345	98,6
Çayır Mera Yem Bitkileri Üretimini Geliştirme Projesi	1.500	1.343	1205	89,7
Çevre Amaçlı Tarımsal Alanların Korunması (ÇATAK)	300	300	162	54,0
Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sistemi (FADN)	170	170	63	37,1
Diyarbakır-Batman-Siirt Kalkınma Projesi	6.925	6.925	6761	97,6
Doğu Karadeniz Bölgesi Tarımsal Üretim ve Teknik Destek Projesi	800	800	800	100
G.D.A.B. Sulu Tarım Alanlarında Sulama Tekniği ve Eğitim Projesi	5.000	5.000	4994	99,9
Gıda Güvenliği ve Kontrol Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi	5.000	5.000	4824	96,5
Gökçeada ve Bozcaada Tarımsal Kalkınma ve İskan Projesi	1.000	1.000	927	92,7
Hayvan Hastalık ve Zararlıları Araştırma Kapasitesinin Desteklenmesi Projesi	650	650	540	83,1
Hayvan Hastalık ve Zararlıları İle Mücadele Projesi	27.000	28.262	24305	86,0
Hayvancılığı Geliştirme Projesi	3.500	4.237	3664	86,5
Hayvancılık Araştırma Kapasitesinin Desteklenmesi Projesi	3.400	3.400	3257	95,8
İdari Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi	500	500	498	99,6
İlaç Kalite ve Bakıyelerinin İzlenmesi Projesi	1.200	1.200	1141	95,1
İstatistik Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi	132	132	0	0
Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayımları Projesi	600	600	590	98,3

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ) (1)	Revizeli Ödenek (2)	Harcama (3)	Harcama Oranı (%) (3/2)
Kamulaştırma	100	100	0	0
Kuş Gribi ve İnsanlar arası Salgına Hazırlık ve Mücadele Projesi	16.376	6.076	5180	85,3
Koyun ve Keçilerin Küpelenmesi ve Aşılması Projesi	5.488	5.488	1244	22,7
Kontrol Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi	1.700	1.465	1168	79,7
Kontrol Teknesi Alım Projesi	1.000	1.500	1435	95,7
Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi	1.000	1.000	849	84,9
Lalahan Biyoteknoloji Merkezi Projesi	800	800	785	98,1
Merkez ve Taşra Teşkilatı Modernizasyon Projesi (Bayındırlık ve İskan Bakanlığına 1.384.000 TL aktarılmış olup, revizeli ödeneye dahil değildir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca harcanan 1.128.689 TL harcamaya dahil edilmemiştir.)	23.800	27.303	26057	95,4
Meyve- Asma Baz Materyalleri Ar-Ge Merkezi Projesi	1.300	1.300	1295	99,6
Muhtelif İşler Projesi	1.200	1.700	1700	100
Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi	2.300	2.186	2081	95,2
Sınır Kontrol Noktalarının Yeniden Yapılandırılması Projesi	100	100	21	21,0
Sivas-Erzincan Kırsal Kalkınma Projesi	6.925	6.925	6925	100
Sorunlu Tarım Alanlarının Tespiti ve İyileştirilmesi Projesi	2.400	2.250	2102	93,4
Su Ürünleri Araştırma Kapasitesinin Desteklenmesi Projesi	2.000	2.000	1811	90,6
Su Ürünleri Kaynaklarının Yapay Resifler ile Korunması ve Geliştirilmesi Edremit Körfez Pilot Projesi	2.000	2.000	1858	92,9
Su Ürünleri Üretimini Geliştirme Projesi	2.300	2.300	2170	94,3
Sulu Tarım Alanlarında Tarımsal Mekanizasyon Eğitim Merkezi Projesi	630	630	532	84,4
Şap Hastalığının Kontrolü Projesi	1.000	1.000	0	0
Tarımsal Yayım, Eğitim ve Yayını Geliştirme Projesi	2.000	2.325	1785	76,8
Tarımsal Coğrafik Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama Araştırma Projesi	1.000	1.000	934	93,4
Tarımsal Ekonomi Araştırma Projesi	179	179	96	53,6
Tarımsal Yayım Hizmetlerinin Desteklenmesi Projesi	1.000	1.000	935	93,5
Taşıt Alımı Projesi	649	649	511	78,7
Tehdit Altındaki Bitki Türlerinin Buldukları Ekosistemlerinde Korunması ve Yönetimi Projesi	450	450	400	88,9
Tohumculuğun Geliştirilmesi Projesi	1.000	1.000	945	94,5
Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Projesi	4.500	4.500	4473	99,4
Türkiye Patentli Büyük Ebeveyn ve Ebeveyn Geliştirme Projesi	1.000	1.000	1000	100
Tarımsal Kooperatiflerin Desteklenmesi Projesi	1.000	1.000	758	75,8
Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü Altyapısı Projesi	1.600	1.600	1560	97,5
Tarla Bitkileri Altyapı Geliştirme Projesi	3.000	3.000	2850	95,0
Uluslararası Tarımsal İlişkiler ve İşbirliği Ağı Projesi	400	400	297	74,3
Ülkesel Gıda ve Yem Araştırmaları Programı	300	300	293	97,7
SERMAYE GİDERLERİ TOPLAMI	186.774	185.090	165.112	89,2

Tablo 17: 07 Sermaye Transferleri

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ) (1)	Revizeli Ödenek (2)	Harcama (3)	Harcama Oranı (%) (3/2)
Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi (GAP)	60.000	60.000	59.999	100,0
Hayvancılığın Desteklenmesi (GAP)	27.649	36.649	36.649	100,0
Hayvancılığın Desteklenmesi (DAP)	20.000	29.000	29.000	100,0
Nitrat Direktifinin Uygulanması Projesi	2.100	2.100	1.854	88,3
Rekolte Tahmin ve Kuraklık İzleme Sistemi Projesi	3.576	3.576	3.576	100,0
Tarım ve Kırsal Kalkınma Desteklemesi (TKDK)	5.000	5.000	5.000	100,0
SERMAYE TRANSFERLERİ TOPLAMI	118.325	136.325	136.078	99,8

Tablo 18: 08 Borç Verme

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ) (1)	Revizeli Ödenek (2)	Harcama (3)	Harcama Oranı (%) (3/2)
Kooperatiflere Borç Verme (DPT Müsteşarlığı)	84.591	84.591	84.591	100,0
Kooperatiflere Borç Verme (Maliye Bakanlığı)	54.372	54.372	54.372	100,0
BORÇ VERME TOPLAMI	138.963	138.963	138.963	100,0

B- PERFORMANS BİLGİLERİ

1- FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ

Tablo 19: Bakanlığımızca 2010 Yılında Yapılan Çalışmalar ve Yürütülen Projeler

Sıra	Projeler
1	Adana Ziraat Üretim İşletmesi Personel Eğitim Müdürlüğü Projesi
2	Anadolu Alacası Geliştirme Projesi
3	Anadolu Mandasının Islahı Projesi
4	Anadolu Su Havzaları Rehabilitasyon Projesi
5	Ardahan-Kars-Artvin Kalkınma Projesi (AKAKP)
6	Avrupa Birliği'ne Uyum Kırsal Kalkınma Projesi
7	Bilgi Teknolojisi Altyapısının Geliştirilmesi Projesi
8	Bitki Gen Kaynakları, Ex-Situ Koruma Projesi
9	Bitki Sağlığı Uygulamaları ve Kontrolü Projesi
10	Bitkisel Araştırma Kapasitesinin Desteklenmesi Projesi
11	Bitkisel Biyolojik Çeşitlilik ve Korunması Projesi
12	Bitkisel Mücadele Araştırma Kapasitesinin Desteklenmesi Projesi
13	Bitkisel Üretimi Geliştirme Projesi
14	Biyogüvenlik Araştırma ve Geliştirme Projesi
15	Çayır Mera ve Yem Bitkileri Üretimini Geliştirme Projesi
16	Çevresel Amaçlı Tarımsal Arazilerin Korunması Projesi (ÇATAK)
17	Çiftlik Muhasebe veri Ağı Sistemi (FADN)
18	Diyarbakır-Batman-Siirt Kalkınma Projesi
19	Doğu Karadeniz Bölgesi Tarımsal Üretim ve Teknik Destek Projesi
20	Ekolojik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi
21	Genç Çiftçiler Eğitim Projesi
22	Gıda Güvenliği ve Kontrol Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
23	Gökçeada ve Bozcaada Tarımsal Kalkınma ve İskân Projesi
24	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Sulu Tarım Alanlarında Sulama Tekniği ve Mekanizasyonu Eğitim Projesi
25	Halk Elinde Ülkesel Küçükbaş Hayvan Islah projesi
26	Hayvan hastalık ve zararlıları Araştırma Kapasitesinin Desteklenmesi Projesi
27	Hayvan Hastalık ve Zararlıları İle Mücadele Projesi
28	Hayvancılığı Geliştirme Projesi
29	İdari Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi
30	İlaç Kalite ve Bakiyelerinin İzlenmesi Projesi
31	İstatistik Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi
32	İvesi Koyunlarının Süt Verimlerinin Artırılması Projesi
33	Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi
34	Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi (KASDP)
35	Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi
36	Kontrol Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi
37	Koyun ve Keçilerin Küpelenmesi ve Aşılması Projesi
38	Kuş Gribi ve İnsanlar arası Salgına Hazırlık ve Mücadele Projesi
39	Lalahan Biyoteknoloji Merkezi Projesi

40	Merkez ve Taşra Teşkilatı Modernizasyon Projesi
41	Meyve- Asma Baz Materyalleri Ar-Ge Merkezi Projesi
42	Meyve Sebze Üretiminde İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Projesi
43	Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi
44	Sınır Kontrol Noktalarının Yeniden Yapılandırılması Projesi
45	Sivas – Erzincan Kalkınma Projesi
46	Sorunlu Tarım Alanlarının Tespiti ve İyileştirilmesi Projesi
47	Su Ürünleri Araştırma Kapasitesinin Desteklenmesi Projesi
48	Su Ürünleri Kaynaklarının Yapay Resifler ile Korunması ve Geliştirilmesi Edremit Körfez Pilot Projesi
49	Su Ürünleri Üretimini Geliştirme Projesi
50	Sulu Tarım Alanlarında Tarımsal Mekanizasyon Eğitim Merkezi Projesi
51	Şap Hastalığının Kontrolü Projesi
52	Tarımsal Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama Araştırma Projesi
53	Tarımsal Ekonomi Araştırma Projesi
54	Tarımsal Kooperatiflerin Desteklenmesi Projesi
55	Tarımsal Yayımların Hizmetlerinin Desteklenmesi Projesi
56	Tarımsal Yayımların, Eğitim ve Yayını Geliştirme Projesi
57	Tarla Bitkileri Altyapı Geliştirme Projesi
58	Tehdit Altındaki Bitki Türlerinin Buldukları Ekosistemlerinde Korunması ve Yönetimi Projesi
59	Tohumculuğun Geliştirilmesi Projesi
60	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü Altyapısı Projesi
61	Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Projesi
62	Türkiye F1 hibrit ve nitelikli Hat geliştirme Projesi
63	Türkiye Patentli Büyük Ebeveyn ve Ebeveyn Geliştirme Projesi
64	Türkiye Tarımsal Üretiminde Çapraz Uyumun Geliştirilmesi Projesi
65	Türkiye’de Organik Tarımın Yaygınlaştırılması Projesi
66	Uluslararası Tarımsal İlişkiler ve İşbirliği Ağı Projesi
67	Ülkesel Gıda ve Yem Araştırmaları Programı
68	Ülkesel Merinos Geliştirme Projesi

2010 yılında bütün sektörlerde olduğu gibi tarım sektörünün geliştirilmesi için de yeni projeler yürürlüğe konulmuş ve yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bunun sonucunda, tarımda değişim sürecinin hız kazanması hedeflenmiştir.

2- PERFORMANS SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Kamu mali yönetiminde yeni bir anlayışı hakim kılmak amacı ile çıkarılan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanmanın yanı sıra mali saydamlık ve hesap verebilirlik ilkelerini ön plana çıkarmıştır.

Performans programı, beş yıl için hazırlanan stratejik planın yıllık uygulama dilimlerini oluşturur. Kamu idareleri, performans programlarını stratejik planlarına uygun olarak Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hazırlanmaktadır.

Performans göstergesi, belirlenen performans hedefine ulaşıp ulaşılmadığını veya ne kadar ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılır ve sayısal olarak ifade edilir.

Performans programı izleme ve değerlendirme sisteminin tüm unsurlarıyla hayata geçirilebilmesi için 2010 yılı içerisinde sorumlu merkez birimlerinin katılımıyla Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından çeşitli bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.

Bakanlığımızda performans hedef ve göstergeleri üçer aylık dönemler halinde SGB.net Sistemine izlenmektedir. Yıl Sonu Gerçekleşmesi, elde edilen çıktıların, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesinde nasıl ve ne ölçüde başarılı olduklarını gösterirler.

3- PERFORMANS BİLGİ SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Performans Programında yer alan hedef, faaliyet ve göstergelerden sorumlu merkez birimlerince 3'er aylık dönemler halinde SGB.net Sistemine girişler yapılmakta ve yılsonunda da, nakdi ve fiziki gerçekleştirmeler olarak ortaya çıkmaktadır.

GÜÇLÜ YÖNLER

- Ülke çapında yayılmış, yerinde hizmet veren teşkilat yapılanması,
- Karar alma sürecinde paydaş görüşlerine yer veren katılımcı yönetim anlayışına önem verilmesi,
- Tecrübeli, dinamik ve akademik kariyerli personel varlığı,
- Genel anlamda kapsamlı mevzuat varlığı,
- Bakanlığın bilişim teknolojilerini benimsemiş olması ve buna ilişkin bilişim alt yapısının bulunması,
- ÇKS, TÜRKVET gibi kapsamlı veri tabanlarının olması,
- “Mükemmeliyet Merkezleri” ağını tesis etmek için uzmanlaşma esasına dayalı ihtisas merkezlerinin Araştırma Enstitülerinde kurulmaya başlanmış olması,
- Dünyanın sayılı Gen Bankalarından birinin ülkemizde bulunması,
- Araştırma, eğitim ve yayım hizmetleri konusunda gelişmiş teknik ve kurumsal alt yapının olması.

ZAYIF YÖNLER

- İnsan kaynakları planlamasının etkin olarak yapılmaması,
- Genel idari ve teknik ara eleman eksikliği,
- Liyakate yeterince önem verilmemesi ve kariyer uzmanlık sisteminin olmaması,
- Kurum içi ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına göre ücret dengesizliği,
- Hizmetiçi eğitimin yetersizliği,
- Kurumda çalışanların aidiyet duygularının yeterli seviyede olmaması,
- Personelin yabancı dil seviyesinin düşük olması,
- Mevcut bilişim kapasitesinin etkin kullanılmaması,
- Toplanan verilerin çoğunlukla idari amaçlı kullanılması ve bilgiye dönüşümünde analitik çalışmaların yetersizliği,
- Veri tabanının ve envanter bilgilerinin yetersizliği,
- Proje hazırlama, programlama ve uygulama konusunda yetersizlik,
- Mevcut bütçe imkânlarından etkin ve verimli bir şekilde yararlanılamaması,
- AR-GE kaynak kullanım etkinliğinin düşük olması,
- Üniversitelerde ve Araştırma Enstitülerinde üretilen tarımsal bilgi ve teknolojilerin çiftçilere yeterli oranda iletilmemesi ve benimsetilememesi,
- Tarımsal eğitim ve yayımda bilgi ve iletişim teknolojisindeki gelişmelerden yeterince yararlanılamaması,
- Ar-Ge’de çalışacak nitelikli personelin yetiştirilmesi ile ilgili sürdürülebilir bir “araştırmacı yetiştirme programının” olmaması,
- ÇKS ve TÜRKVET arasında fonksiyonel bir entegrasyonun sağlanamaması,
- Tarımsal desteklerin orta ve uzun vadeli etkilerinin tespit edilmesine yönelik çalışmaların yetersizliği,
- Entegre İdare ve Kontrol Sisteminin kurulamamış olması.

C- DEĞERLENDİRME

Türkiye’de tarım sektörü ekonomik ve sosyal açıdan önemli bir sektör olma niteliğini sürdürmektedir.

Tarımın diğer sektörlere hammadde, sermaye ve iş gücü sağlaması, fazla miktarda iş gücü istihdam etmesi, insanların gıda, giyecek ve bazı barınma ihtiyaçlarını karşılaması açısından ekonomi içerisindeki yerini önemle korumaktadır.

Bugün ülkemizde yaklaşık 3 Milyon tarım işletmesi bulunmaktadır. Yine yaklaşık 5 Milyondan fazla insanımız geçimini tarımdan sağlamakta ve 20 Milyona yakın insanımız da kırsal alanda yaşamaktadır.

Önümüzdeki yıllarda nüfusumuz arttıkça, insanlarımızın gıda talebi de artacak ve çeşitlenecektir. Amaçlanan AB'ye üyeliğimiz sürecinde ürünlerin serbest dolaşıma gireceği dikkate alınarak, ürünlerimizin kalite normlarının yükseltilmesi gerekmektedir. Bu değişime cevap vermek üzere, Bakanlığımızın önümüzdeki dönem için ana hedefini şu şekilde ifade etmek mümkündür.

“Doğal kaynaklarımızın sürdürülebilir kullanımını esas alarak, artan nüfusu besleyecek yeterli ve kaliteli gıda üretimini sağlamak, tarım ürünleri ihracatımızı artırarak ülke ekonomisine daha fazla katkı yapmaktır.”

Bu genel hedef doğrultusunda, program ve uygulamalarda yönlendirici alt hedefler ve öncelikler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir;

- Başta toprak ve su olmak üzere doğal kaynaklarımızı sürdürülebilir bir şekilde kullanmak,
- Tarım ürünleri ihracatını artırmak,
- Tarımsal işletme yapısını iyileştirmek,
- Tarımsal araştırma ve yayım faaliyetlerini etkinleştirmek,
- Tarımsal girdi ve teknolojilerin kullanımını yaygınlaştırmak,
- Gıda güvenilirliğini sağlamak,
- Tarımsal piyasa ve pazarlama mekanizmalarını güçlendirmektir.

Bu hedefler önümüzdeki dönemde tüm çalışmalarımızda esas alınacaktır.

Hükümet programları kapsamında; işletme ölçeğinin büyütülmesi, gıda kalitesinin ve hijyenik şartların daha da iyileştirilmesi, tarımsal ihraç ürünlerinin çeşitlendirilmesi ve artırılması, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, enerji tarımının geliştirilmesi ve küresel ısınma tehdidi karşısında gerekli tedbirlerin alınması üzerinde duracağımız konular olacaktır.

V- ÖNERİ VE TEDBİRLER

2011 yılında tarım sektörünün geliştirilmesi yönünde Bakanlık olarak yapacağımız faaliyetler aşağıda belirtilmektedir.

- Süne mücadelesinde tahmin uyarı modellerinin geliştirilmesine yönelik yeni bir araştırma projesi hazırlanacaktır.
- Ülkemizde mevcut hastalıklar, zararlılar ve yabancı otlar ile mücadelede, başta biyolojik mücadele olmak üzere alternatif mücadele metotlarının kullanılmasına öncelik vermek ve zirai mücadele ilaçlarının kullanımı asgariye indirmek suretiyle, zirai mücadelenin en ekonomik ve etkili bir şekilde yapılabilmesini sağlamak, diğer taraftan pestisit kalıntısı olmayan ürünler elde etmek; çevreyi ve doğal dengeyi korumak amacıyla ortaya çıkacak sorunların çözümüne yönelik hazırlanacak yeni teklif projelerle devam eden projeler sürdürülecektir.
- 16 adet Entegre Mücadele Teknik Talimatının basımı yapılacaktır.
- Uzakdoğu ülkelerince ülkemize uygulanmakta olan yaş sebze meyve yasağının kaldırılması kapsamında yeni bir araştırma projesi hazırlanacaktır.
- Avrupa Bitki Sağlığı Araştırmalarının Organizasyonu (EUPHRESKO II) isimli AB 7. Çerçeve projesine katılım sağlanmış, çalışmalar 2011 yılı içerisinde başlayacaktır.
- Tarımsal Fauna ve Mikroflora Araştırmaları merkezinin kurulması ile ilgili yeni bir proje hazırlanmış olup, 2011 yılında yürürlüğe girmesi hedeflenmektedir.
- 2004 yılında başlayan Ülkesel Süne Projesi sonuçlandırılmış olup, proje ile ilgili olarak Süne Workshop'u yapılacaktır.
- 2012 yılında Konya'da yapılması planlanan Geleneksel Gıdalar Sempozyumunun hazırlık çalışmalarına devam edilecektir.
- Teklif aşamasında olan SUSFOOD isimli AB ERA-Net projesinin onaylanması halinde proje ile ilgili çalışmalara başlanacaktır.
- AB proje çağrıları takip edilecek ve uygun olanlara başvuruda bulunulacak, Enstitü ve İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüklerinin bilgilendirilmesi sağlanacaktır.
- AB 7. Çerçeve Programı ile ilgili olarak talebi olan Enstitü ve İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüklerine AYD ile birlikte eğitim verilecektir.
- Ülkemize ait yerli çeşitlerin geliştirilmesi kapsamında 211.000 melez tohum elde edilmiş ve seleksiyon çalışmaları başlatılmıştır. Kurulan doku kültürü altyapıları kullanılarak 3 yıl içerisinde ilk yerli patates çeşitleri tescil aşamasına getirilecektir.
- Niğde Patates Araştırma Enstitüsü bünyesinde, Patates Siğil Laboratuvarı kurulmuş olup, 2011 yılı ilk yarısında analizlere başlanacaktır.
- Rekolte Tahmin ve Kuraklık İzleme Sistemi Projesi ile kuraklık etkilerinin takibi ve tahmini yapılacak ve Proje uygulamaları; hayvancılık faaliyetleri için 7 ilçede (Ardahan 3, Kars 3 ve Artvin' de 1 ilçe), bitkisel üretim faaliyetleri için 3 ilçe (Ardahan 1, Kars 1 ve Artvin' de) olmak üzere toplam 10 ilçede ve 160 köyde gerçekleştirilecektir.

- **Ardahan-Kars-Artvin Kalkınma Projesi (AKAKP)** uygulamaları hayvancılık faaliyetleri için 7 ilçede (Ardahan 3, Kars 3 ve Artvin’ de 1 ilçe), bitkisel üretim faaliyetleri için 3 ilçe (Ardahan 1, Kars 1 ve Artvin’ de) olmak üzere toplam 10 ilçede ve 160 köyde gerçekleştirilecektir.

- **Çoruh Nehri Katılımcı Havza Rehabilitasyonu Projesi** Artvin, Bayburt ve Erzurum illerinde, 242 köy ve 55.000 kişiyi ilgilendiren, 604.301 Ha alana sahip 12’si öncelikli olmak üzere, toplam 18 mikro havzada uygulanacaktır.

- **Çevre Amaçlı Tarım Arazilerinin Korunması “ÇATAK” Projesi** 2009 ve 2010 yıllarında iki kategoride uygulamaları gerçekleştirilen projenin kategori sayısı 2011 yılında Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu Kararları gereğince üç kategoriye çıkarılacaktır.

- Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi İl Eylem Planları 2011 yılında revize edilecektir.

- Tarımsal Kuraklık Portalı açılacaktır. FAO işbirliği içerisinde geliştirilen Taşkınlık ve Kuraklık Portalı da faaliyete geçirilecektir.

- Tarımsal Rekolte İzleme ve Tahmin Sistemi (TARİT) Projesi kapsamında İTÜ-UHUZAM ile işbirliği sonucunda 2011 yılında 16 ilin 2010 uydu görüntüleri kullanılarak STATİP verisi revize edilecektir.

- Konya, Samsun, Erzurum ve Adana Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü Müdürlüklerinin (Kuş Gribi ve İnsana Tesir Eden Salgına Karşı Hazırlık ve Mücadele Projesi kapsamında) Kuş Gribi laboratuvarlarının biyogüvenlik 2 seviyesine yükseltilmesini amaçlayan rehabilitasyon çalışmaları için ihaleler gerçekleştirilmiş olup, 2011 yılının ilk yarısında çalışmaların tamamlanması planlanmaktadır.

- 2011 yılında ücretsiz kuduz aşılama kampanyalarına devam edilecektir.

- Samsun Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde Enerji Tarımı Araştırma Merkezi'nin kuruluşu Bakanlığımız 2008 - 2011 yılları Eylem Planında yer almıştır. Merkezde 2011 yılında tamamlanarak faaliyetlerine başlayacaktır.

- “Toprak su kaynakları ve çevre ekonomisi” ile ilgili “tarım topraklarının amaç dışı kullanımını etkileyen sosyo-ekonomik faktörlerin tespiti” yapılmış, “çevreye duyarlı üretim konusunda üretici ve tüketici davranışlarının incelenmesi”, “toprak ve su kaynaklarının doğal kaynak ekonomisi yönünden değerlendirilmesi ve çevresel maliyetler” ile ilgili çalışmalar devam etmekte olup, “toprak ve su kaynaklarının korunumu ile çevre politikalarının oluşturulmasına yönelik, Avrupa Birliği ile uyumlu veri seti oluşturulması” çalışmalarına başlanacaktır.

- Ankara Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü bünyesinde “Bitkisel Biyoteknoloji Merkezi Laboratuvarı” 2011 yılı içerisinde tamamlanarak faaliyetlerine başlayacaktır.

- İzmir Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde “Bitkisel Doku Kültürü Merkezi Laboratuvarı” 2011 yılı içerisinde tamamlanarak faaliyetlerine başlayacaktır.

- Çukurova Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Kahramanmaraş Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde “Yonca (Medicago sativa L.) Islah ve Orijinal Tohumluk Üretim Merkezi” 2011 yılı içerisinde tamamlanarak faaliyetlerine başlayacaktır.

- GAP Eylem Planı kapsamında Diyarbakır Güneydoğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nde GAP Uluslararası Araştırma Enstitüsü ve Şanlıurfa GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsünde GAP Sulama Eğitim Merkezi kurulacaktır.

- Türkiye Geofitleri Bahçesi, Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü (YALOVA) bünyesinde 2011 yılı itibariyle Türkiye Geofitleri (soğanlı ve yumrulu süs bitkileri) Bahçesi kurulacaktır.

- 2011 yılında 10.567 demonstrasyonda 67.759 çiftçiye, 1.532 tarla gününde 54.639 çiftçiye, 56.528 çiftçi toplantısında 1.003.503 çiftçiye ve 1.103 çiftçi kursunda 26.752 çiftçiye eğitim verilmesi planlanmaktadır.

- Tarım Arazisinin Korunması (13.500 adet) ve Yağlı Tohumlu Bitkiler (12.150 adet) kitaplarının basım ve dağıtımını yapılacaktır.

- Koyun ve Keçicilik (13.000 adet), Kanatlı Hayvan Yetiştiriciliği (11.800 adet), Bitkisel Üretimde İyi Tarım Uygulamaları (15.400 adet) ve Tohumculuk (11.850 adet) konularında kitap hazırlanacaktır.

- Bitkisel Üretimde İyi Tarım Uygulamaları ile Yağlı Tohumlu Bitkiler filminin yapılması ve CD ortamında çoğaltılması programlanmaktadır.

- 2011 yılında zirai eğitim filmleri adı altında 379 adet filmden oluşan 60 DVD lik eğitim setinin kullanıcıların hizmetine sunulması planlanmaktadır.

- 2010 yılında gerçekleştirilen Lider Çocuk Tarım Kampı Projesinin, 2011 yılında Milli Eğitim Bakanlığı ile gerçekleştirilen görüşmeler çerçevesinde ülkemiz geneline yayılması hedeflenmektedir.

- Pratik Sığırcılık (10 bölüm), Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliği (16 bölüm) ve Organik Tarım (16 bölüm) konularında Her bir bölüm süresi 10-15 dakika arasında olan toplam 42 filmin ulusal bazda yayın yapan televizyon kanallarında yayınlanması sağlanacaktır.

- TAR-GEL Projesi kapsamında sözleşmeli personelin mesleki bilgi ve beceri düzeylerinin artırılması için İl Müdürlüğü ve Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarca eğitimlere devam edilecektir. 2011 yılı içinde 2500 yeni sözleşmeli personel alımı çalışmalarına devam edilecektir.

- 2011 yılı Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Desteği olarak her işletmeye 500 TL. destekleme yapılması kararlaştırılmıştır. 2010 yılında 25.000.000 TL olan destekleme bütçesi, 2011 yılında 30.000.000 TL'ye çıkartılması planlanmaktadır.

- Kooperatifçilik Eğitim çalışmalarına devam edilecektir.

- Tarımsal Mekanizasyon Eğitim çalışmalarına devam edilecektir.

- Sulu Tarım Alanlarında Tarımsal Mekanizasyon Eğitim Merkezi Projesi kapsamında, sulama yayımcısı temel eğitim ve sulama metotları kurslarında ziraat mühendislerinin eğitimlerden geçirilmesi hedeflenmiştir.

- Genç Çiftçiler Eğitim Projesi kapsamında 2011 yılında 81 ilden 244 genç çiftçi Bakanlığımıza bağlı 4 eğitim merkezi ile üç il müdürlüğünde 8 hafta süre ile eğitime alınacaktır.

- Organik Tarım Eğitim Çalışmaları kapsamında 5 ilde Organik Tarım Eğitimi yapılması planlanmaktadır.
- Er ve Erbaşların Eğitimi çalışmalarına 2011 yılında eğitimlere devam edilecektir.
- 2011 yılında Kadın Çiftçiler Yarışıyor Bilgi ve Proje Yarışması gerçekleştirilecektir. Yarışmanın Türkiye finali Erzurum ilinde yapılacaktır.
- Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi 9 ilde (Erzurum, Tokat, Denizli, Diyarbakır, Konya, Kütahya, Samsun, Yalova, Eskişehir) uygulanmakta ve projeye devam edilecektir.
- “Proje Mantiğı, Proje Hazırlama ve Yönetimi” konulu 3 hizmet içi eğitim semineri gerçekleştirilmesi planlanmıştır.
- 2011 yılı eğitim ve yayım formları değerlendirilmesi çalışmaları yapılacaktır.
- 2004 yılından bu yıla kadar yapılan Kadın Çiftçiler Yarışıyor Bilgi Yarışması'nın yapıldığı bölgelerdeki etkisinin belirlenmesi amacı ile etki analizi yapılacaktır.
- 2011 yılında; Akdeniz Bölgesi Çalıştayı Gaziantep ilinde, Kuzeydoğu Bölgesi Çalıştayı Kars ilinde, Ortaküney Bölgesi Çalıştayı Konya ilinde olmak üzere 3 bölgede çalıştaylar düzenlenecektir.
- Sulama Sistemi Projelerinin yaygınlaştırılmasına devam edilecektir.
- Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı çerçevesinde kooperatifler ile daha aktif bir çalışma yapılması planlanmaktadır.
- 5200 sayılı Kanun ve ilgili yönetmelik kapsamında kurulan üretici birliklerinin uygulamada karşılaştıkları problemlerin giderilmesi ve etkinliklerinin artırılması amacıyla, yeniden düzenlenmesi öngörülen, 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu'nun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı'nın yasalaşması ve bu çerçevede ikincil mevzuatın yeniden düzenlenmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- 11.06.2010 tarih ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun ilgili maddelerine istinaden, hazırlanan Islah Amaçlı Yetiştirici Birliklerinin Kurulması ve Hizmetleri Hakkındaki yeni yönetmelik taslağının yasalaşması öngörülmektedir.
- 03.06.2004 tarih ve 5184 sayılı Kanunla değişik 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu çerçevesinde hazırlanan Tüzük taslağının yeniden incelenerek değerlendirilmesine (revize edilmesine) ilişkin çalışmalara devam edilecektir.
- AB'nin 2007-2013 yıllarını içeren Katılım Öncesi Mali İşbirliği Aracı Kırsal Kalkınma Bileşeni IPARD Tedbir 1.3 “Üretici Örgütleri Kuruluşlarının Desteklenmesi Programı” kapsamında, Tarım ve Kırsal kalkınmayı Destekleme Kurumu'nda gerekli çalışmaların yapılması ve kararın alınması durumunda kooperatiflerin söz konusu programdan yararlandırılmalarına yönelik ana sözleşme değişiklikleri yapılacaktır.
- AB'ye uyum kapsamında mevzuat ve kurumsal kapasite arttırılmasına yönelik “Balıkçılık Üretici Örgütlerinin Kurumsal Kapasiteleri” konulu Twinning-Eşleştirme

proje teklifimiz Avrupa Birliği Komisyonu tarafından ön kabulü gerçekleşmiştir. Projenin 2011 yılı içinde teknik şartnamesinin imzalanarak yürürlüğe girecektir.

- 2011 yılında kırsal kalkınma desteklemeleri için ayrılan **313** Milyon TL ödeneğin harcanabilmesi için tarıma dayalı yatırımlar ile makine ekipman alımları hakkında tebliğler çıkartılacaktır. Tebliğlerin yayımlanmasından sonra 2011 yılında ayrılan bütçe ödeneği çerçevesinde İl Proje Değerlendirme Komisyonlarınca uygun bulunan projeler programa alınacaktır. Programa alınan proje sahipleri ile hibe sözleşmeleri imzalanarak proje uygulamaları başlatılacaktır.
- 2006-2010 döneminden uygulaması devam eden ve faaliyete geçmiş olan yatırımların izlenmesine devam edilecektir.
- AB, DTÖ, diğer uluslararası kuruluşlar ile ikili ilişkiler kapsamında ilgili koordinasyon çalışmalarına devam edilecek, Bakanlığımızın uluslararası arenada daha aktif bir şekilde rol almasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.
- Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Donörler Toplantısı gerçekleştirilecektir. (10 ülke ve donör kuruluşlardan katılım ile Bakanlığımızın evsahipliğinde)
- 2011 yılı son çeyreğinde İslam Kalkınma Teşkilatı (İKT) 6. Tarım Bakanları Toplantısı yapılacaktır (57 üye ülke Tarım Bakanları ve Uluslararası Kuruluş temsilcileri davet edilecektir.)
- Bakanlığımızın 2011 yılı yurt dışı eğitimleri ve ATAUM eğitimlerine devam edilecektir.

MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Strateji Geliştirme Başkanı olarak yetkim dâhilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2010 Yılı Faaliyet Raporunun “III/A- Mali Bilgiler” bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim. (Ankara – .../.../2011)

Enver AKSOY
Strateji Geliştirme Başkan V.

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara – .../.../2011)

Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI
Müsteşar V.